71 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 4. maja 2018

Leto LXXI, št. 36, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Pridobili koncesijo za Kopačnico

Vlada je pred kratkim izdala uredbo o koncesiji za rabo termalne vode za ogrevanje in potrebe kopališča v Kopačnici, kar je bila še zadnja ovira na poti za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Mateja Rant

Gorenja vas – »V občini vse sile usmerjamo v razvoj turizma, zato je pridobitev koncesije za Kopačnico za nas izjemnega pomena, saj bo to v prihodnje predstavljalo enega nosilnih turističnih segmentov pri nas,« sta se vladne uredbe o koncesiji razveselila župan in direktorica občinske uprave Milan Čadež in Elizabeta Rakovec. Lokacija se namreč po njunih besedah izkazuje kot vedno bolj strateška, tudi zaradi bližine dveh smučišč. Topla zdravilna voda pa je bila po besedah župana preizkušena že v času idrijskih rudarjev za zdravljenje kožnih bolezni, ki so jim bili izpostavljeni ob taljenju živosrebrne rude.

Pobudo za podelitev koncesije za rabo termalne vode v Kopačnici je Občina Gorenja vas - Poljane podala že pred desetimi leti. Pred dvema letoma so jo prenesli na družbo IJP z Ljubnega ob Savinji, ki na tem mestu načrtuje gradnjo novih bazenov in manjših glamping hišk. Glede na izdano uredbo je rok za končanje gradnje približno tri leta po sklenitvi koncesijske pogodbe z izbranim koncesionarjem, so sporočili z vlade. »Po pridobitvi uporabnega dovoljenja bo izbrani koncesionar v letu 2021 začel izvajati poskusno črpanje termalne vode, in sicer deset tisoč kubičnih metrov na leto.« Pri vladi tako ocenjujejo, da bo v letu, ko se predvidoma začne raba vode za turistične namene, torej v drugi polovici leta 2021, koncesijska dajatev znašala 398 evrov, za leti 2022 in 2023 pa 796 evrov.

8. stran

Ob bazenu v Kopačnici je že zdaj vsako poletje zelo živahno, investitor IJP pa v prihodnosti na tem mestu načrtuje gradnjo novih bazenov in manjših glamping hišk. / Foto: Tina Dokl (arhiv GG)

Nov čezmejni projekt

Gorenjski glas je vodilni partner čezmejnega projekta Smart Tourist v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija za obdobje 2014–2020. To je že njegov drugi čezmejni projekt.

Jože Košnjek

Vitanje – Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) je slovesni podpis pogodb o sofinanciranju novih projektov pred prazniki pripravila v Centru vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga. V tretjem roku je bilo odobrenih 18 projektov v skupni vrednosti 18,5 milijona evrov, v Vitanju je bilo podpisanih 15 pogodb. Med njimi je tudi projekt Smart Tourist, vodilni partner je Gorenjski glas iz Kranja, partnerja sta Mohorjeva družba iz Celovca in Xamoom GmbH. Projekt se bo začel 1. julija letos, trajal bo tri leta, celotna vrednost znaša 980 tisoč evrov. Projekt Smart Tourist ima kulturno-turistično vsebino, s klasičnimi in sodobnimi tehnologijami bomo predstavljali kulturno in naravno bogastvo Karavank. Krajinsko raznolika gorska veriga med Slovenijo in Avstrijo je na obeh straneh navdihnila številne literarne ustvarjalce – Prešerna, Finžgarja, Handkeja, Lipuša, Haderlapovo in še mnoge druge. Literarna dediščina bogati in zaznamuje ta prostor, tradicijo bomo povezali s sodobnostjo in ubrali nove poti pri razvoju in umestitvi kulturno-literarno-turistične regije; literatura bo postala predmet pohodov in turističnih paketov, s pomočjo sodobnih, mobilnih aplikacij bodo turisti lahko hodili po literarnih poteh in sami doživljali čare, skrivnosti in moč karavanške regije.

Pogodbo sta podpisali Nina Seljak, direktorica Urada za evropsko teritorialno sodelovanje, in Marija Volčjak, direktorica Gorenjskega glasa. / Foto: Jože Košnjek

2. stran

Petrol pogleduje za Lonom

Po neuradnih informacijah se za nakup večinskega deleža Hranilnice Lon zanima Petrol. Nova poslovna stavba je hranilnico lani zaradi oslabitev pahnila v izgubo.

Cveto Zaplotnik

Kranj – V Petrolu postopoma dopolnjujejo svojo ponudbo tudi s finančnimi storitvami. Tako že imajo lastno plačilno kartico, kupili so podjetje MBills, ki omogoča plačevanje z uporabo mobilnega telefona, razmišljajo pa tudi o nadaljnjih korakih na tem področju. Po neuradnih informacijah se zanimajo tudi za nakup večinskega deleža Hranilnice Lon, odločitev o tem naj bi sprejeli po skrbnem pregledu. Lon je imel ob koncu lanskega leta 387 delničarjev, največji med njimi so Alea Iacta, Stanko Zorec, Otmar Zorn, Siri investicije in Anton Kavšek.

3. stran

Priloga: **Zgornjesav'c**

AKTUALNO

Na Golico po drugi poti

Najbolj obiskana pot na Golico od Betela do spodnje postaje tovorne žičnice je povsem uničena in zato zaprta. Nova planinska pot je urejena od Korlnovega rova in Savskih jam. V Koči na Golici bodo odprli informacijsko točko. 3

EKONOMIJA

Prtljago je želel poslati s kurirsko službo

Tim Potočnik in Jan Štefe sta ustanovitelja kurirskega podjetja Eurosender, ki razvija spletno platformo, prek katere lahko uporabnik pošlje paket ali paleto s kateregakoli evropskega naslova na katerikoli drug evropski naslov. 13

GG+

Bo kar nekaj pravne telovadbe

Bliža se 25. maj, ko stopi v uporabo uredba Evropske unije o varstvu podatkov, ki zaostruje pravila za upravljavce zbirk osebnih podatkov. O novostih smo se pogovarjali z informacijsko pooblaščenko Mojco Prelesnik. 18

GG+

Na Bledu pognal korenine

Naziv častni občan Bleda so letos podelili tudi zdravniku Branku Brodniku, ki je še po upokojitvi izredno dejaven – ne samo na svojem strokovnem področju, ampak se ukvarja tudi z letalstvom, jamarstvom, jadralstvom ... 19

VREME

Danes in jutri bo spremenljivo do pretežno oblačno vreme s krajevnimi padavinami. V nedeljo bo večinoma sončno.

13/23 °C

jutri: spremenljivo oblačno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 16. ure.

MALI OGLAS **maj/18**

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

❑ prodam ❑ kupim ❑ oddam ❑ najamem
❑ podarim ❑ iščem ❑ nudim ❑ zamenjam

RUBRIKA: _____

Vsebina:

Tel.: _ _ / _ _ - _ _ - _ _ _

Mobitel: _ _ _ / _ _ _ - _ _ _

Nečitljivih kuponov ne objavljamo.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nočni tek po ulicah Kranja

Klub študentov Kranj v soboto, 12. maja, vabi na Nočni tek po ulicah Kranja. Rekreativna tekaška prireditev združuje vse generacije v zdravem načinu življenja. Start teka je ob 21. uri na Glavnem trgu, proga pa poteka v 2,5 kilometra dolgih krogih po ulicah Kranja. Lahko se odločite za pet- ali desetkilometrsko različico tekmovanja. Lani se je teka udeležilo nekaj manj kot dvesto tekmovalcev, tako da dobre družbe ne bo manjkalo. Vsak tekmovalec prejme športno majico in darila sponzorjev, prvih dvesto prijavljenih pa tudi nogavice. Več informacij in prijave na spletni strani nocnitek.ksk.si. Se vidimo na teku pod zvezdami!

Foto: Nejc Balantič

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa podarimo startnino za Nočni tek po ulicah Kranja. Nagradno vprašanje se glasi: Kje je start Nočnega teka po ulicah Kranja? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 8. maja 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 20. aprila 2018, prejme dve vstopnici za koncert Rag'n'Bone Mana Edvard Gruden iz Kranja. **Nagrajencu čestitamo!**

Medalja za zasluge čebelarju

Boštjan Noč je iz rok predsednika Boruta Pahorja prejel medaljo za zasluge.

Urša Peternel

Ljubljana – Predsednik republike Borut Pahor je v ponedeljek na slovesnosti v predsedniški palači podelil državna odlikovanja. Med prejemniki je tudi Boštjan Noč s Sela pri Žirovnici, dolgoletni čebelar in neumorni predsednik Čebelarske zveze Slovenije. Priznanje je prejel za prispevek k razvoju čebelarstva in trajnostnega kmetijstva ter k ohranjanju ravnovesja v naravi.

Boštjan Noč se je zahvalil predsedniku za priznanje in dejal, da je to odlikovanje za vse, ki skupaj soustvarjajo slovensko čebelarsko zgodbo.

Foto: Gorazd Kavčič

Boštjan Noč s hčerko Špelo in sinom Žigo po podelitvi odlikovanja v predsedniški palači

»Čebele so bile Boštjanu Noču položene v zibelko, saj je čebelarstvo v njegovi družini že dolga tradicija. Sam čebelari v Žirovnici od svojega trinajstega leta. Začel je s petimi čebeljimi družinami, leta 2016 jih je zazimil skoraj 500. Vendar za Boštjana Noča čebelarstvo ni le dragocena tradicionalna slovenska kmetijska panoga, katere temelje je postavljal Žirovničan Anton Janša in Slovence usposobil, da smo danes narod z visoko razvitim čebelarskim znanjem. V sodobnem soodvisnem svetu je čebelarstvo za Boštjana Noča mnogo več. Je dejavnost, ki s svojim strokovnim znanjem, okoljsko ozaveščenostjo in etično držo nosi tudi breme ohranjanja ravnovesja v naravi, njene biotske raznolikosti, prehranske varnosti in trajnostnega kmetijstva,« so zapisali v obrazložitvi.

Kot predsednik Čebelarske zveze Slovenije je Noč dal vrsto zanimivih pobud: tradicionalni slovenski zajtrk, medeni zajtrk EU, dan slovenske hrane. Njegova pa je tudi pobuda, naj Združeni narodi razglasijo 20. maj, rojstni dan Antona Janše, za svetovni dan čebel. Dvajsetega maja letos bo tako svet prav na pobudo Boštjana Noča prvič povezan v praznovanju dneva čebel.

Nov čezmejni projekt

1. stran

Tako je vsebino projekta predstavila Marija Volčjak, direktorica Gorenjskega glasa, in poudarila, da je to za Gorenjski glas že drugi čezmejni projekt. Pred šestimi leti je uspešno sklenil projekt Sosed/Nachbar, pri katerem je bil prav tako vodilni partner. »Tudi z vsebino obeh projektov je moč pojasniti, kako pomembne rezultate daje čezmejno sodelovanje. Če smo pred desetimi leti pripravili projekt medsebojnega spoznavanja in empatije, smo sedaj zasnovali projekt literarnih poti, prepričana sem, da bomo na njih našli marsikaj skupnega. Zato sem zelo vesela, da je bil projekt potrjen in da bomo sodelovali s partnerjema, ki ju odlikuje kulturno poslanstvo,« je še povedala Marija Volčjak.

Gorenjski glas izkušen in zanesljiv partner

»Mohorjeva Celovec je ponosna in vesela, da je čezmejni program Smart Tourist odobren,« je ob podpisu pogodbe v Vitanju povedal direktor Mohorjeve iz Celovca dr. Karl Hren. »Projekt na enkraten način povezuje literarno-kulturno dediščino Karavank z novimi tehnologijami in bo lahko okrepil turistični nastop obmejne regije. Še posebno sem vesel, da imamo z Gorenjskim glasom izkušenega in v sami regiji močno zasidranega partnerja. Oboje je za uspešno izvajanje evropskih čezmejnih projektov zelo potrebno. Med osnovnimi cilji Mohorjeve Celovec kot najstarejše obstoječe založbe, ki izdaja knjige v slovenskem jeziku, je seveda promoviranje domačih avtorjev in literature. Vse to povezovati z novimi tehnologijami je izziv tudi za Mohorjevo. Hkrati ponuja digitalizacija popolnoma nove možnosti pri izdajanju knjig oziroma pri predstavljanju tekstov. Te možnosti želimo uporabiti in ustvariti edinstvene produkte, ki bodo tudi mednarodno prepoznavni in dostopni. Literarna kulturna dediščina Karavank, ki je še posebno pomembna za slovensko manjšino na Koroškem, naj bi postala široko dostopna in sama regija prav zaradi tega bogastva navzven bolj prepoznavna.«

AIK Banka ni predložila dovoljenj

Cveto Zaplotnik

Kranj – Lastniki Save so na aprilski skupščini soglašali s prodajo 37,6-odstotnega lastniškega deleža Gorenjske banke, vendar pod pogojem, da upravni odbor Save pred podpisom kupoprodajne pogodbe oziroma najkasneje do 30. aprila pridobi od kupca soglasja Narodne banke Srbije in Banke Slovenije oziroma Evropske centralne banke za nakup delnic. Iz Save so včeraj sporočili, da AIK Banka do roka ni predložila vseh zahtevanih dokazil in da upravni odbor Save s tem nima soglasja skupščine za prodajo deleža.

AIK Banka je že 22,6-odstotna lastnica Gorenjske banke, veljavno dovoljenje Banke Slovenije ji omogoča povečanje lastniškega deleža do 33 odstotkov, za prevzem banke oziroma povečanje deleža prek petdeset odstotkov pa potrebuje novo dovoljenje Banke Slovenije in Narodne banke Srbije. Po neuradnih informacijah naj bi z nekaterimi delničarji že podpisala pogodbe za nakup še približno desetodstotnega deleža banke.

Na Golico po drugi poti

Najbolj obiskana pot na Golico od Betela do spodnje postaje tovorne žičnice je povsem uničena in zato zaprta. Nova planinska pot je urejena od Korlnovega rova in Savskih jam.

Urša Peternel

Planina pod Golico – V maju, ko zacvetijo narcise oziroma ključavnice, je 1835 metrov visoka Golica zelo priljubljen cilj pohodnikov. Kot so povedali pri Planinskem društvu Jesenice, je Koča na Golici že odprta, za gostoljubje skrbi lanskoletna ekipa, iščejo pa novega oskrbnika, ki bo v novi sezoni prevzel delo v koči. Ob tem pa v društvu tudi opozarjajo, da je najbolj obiskana planinska pot od Betela do spodnje postaje tovorne žičnice zaprta, tako da se bo do koče treba povzpeti po drugi poti. Pot mimo Betela je uničena zaradi erozije in gradnje vodovoda in zbiralnika, zato je planinsko društvo ne bo več obnavljalo. Zato so člani društva uredili novo planinsko pot, ki poteka od Korlnovega rova in Savskih jam skozi gozd mimo slapu Bašar do spodnje postaje žičnice in naprej po osrednji poti oziroma zimski poti. Povsod so nameščene usmerjevalne table, ki planince vodijo do koče oziroma do vrha Golice.

Narcise v vasi že cvetijo, je povedal predsednik TD Golica Miha Smolej, medtem ko se na pobočjih Golice šele prebujajo in bodo zacvetele v prihodnjih tednih.

Člani jeseniškega planinskega društva letos v Koči na Golici pripravljajo več novosti, ki bodo še popestrile planinsko doživetje. Tako bodo 19. maja v koči odprli informacijsko točko, kjer bodo na voljo najrazličnejše informacije za planince, 26. maja bodo izvedli tematski botanični pohod na Golico, v koči bo na ogled nova razstava o zgodovini Golice. Pri društvu so razpisali tudi natečaj za najboljšo fotografijo Golice.

V Koči na Golici bo v letošnji sezoni nameščen tudi defibrilator, pomemben pripomoček ob zastoju srca. »Ker spet pričakujemo množičen obisk Golice, bo v pomembno pomoč, če bi se kdo znašel v tovrstnih težavah. Letos so nam ga odstopili člani društva Gorske reševalne službe Jesenice, začenjamo pa akcijo zbiranja denarja za nabavo lastnega,« je povedal Janko Rabič iz Planinskega društva Jesenice. Kot je dodal, se bodo kmalu lotili tudi gradnje čistilne naprave ob koči.

Narcise ali ključavnice so že pobelile spodnje ležeče travnike, na pobočjih Golice in Španovega vrha pa bodo zacvetele v prihodnjih tednih. / Foto: Andraž Sodja

Miss narcis bo 19. maja

Pestro majsko dogajanje pa pripravljajo tudi v Turističnem društvu Golica v sodelovanju z drugimi organizatorji. V soboto, 12. maja, bo prireditev Kolesarski raj pod Golico, v nedeljo, 13. maja, popoldan s konji in domačimi živalmi na Kmetiji Smolej - Uric. V sredo, 16. maja, pripravljajo Pohod po pomolih. Vrhunec prireditev bo v soboto, 19. maja, ko bodo izbirali letošnjo mis narcis. Potekal bo pohod do Savskih jam, tek in pohod Šest ur Španovega vrha, pri Savskih jamah se bodo predstavljali zgodovinski liki ...

Ves dan bo vozil brezplačni avtobus z Jesenic do Planine pod Golico. Prireditve se bodo nato vrstile vse do začetka junija, 26. maja bo botanično obarvan pohod V rožce na Golico, odprto prvenstvo v sankanju s sanmi na koleščkih in Ključavnica party z živo glasbo. Prvega in 2. junija pa bo na maketi skakalnice pri Šimanu še prireditev Planica pod Golico.

Vsak konec tedna v maju in juniju bo vozila sedežnica na Španov vrh. Obratovala bo med 9. in 16. uro, za najavljene skupine tudi izven rednega obratovalnega časa. Okrepčati se bo mogoče na spodnji oziroma na zgornji postaji sedežnice. Novi upravljavci Športnega centra Španov vrh so pripravili tudi zloženko s ponudbo centra, organizirajo pa tudi vodene oglede Španovega vrha.

Petrol pogleduje za Lonom

1. stran

Delničarji Hranilnice Lon se bodo v torek, 8. maja, sestali na skupščini, zahtevo za sklic je dal delničar Alea Iacta (direktor Sergej Racman), ki predlaga imenovanje posebnega revizorja, ki bi preveril troje: prvič – izgradnjo poslovne stavbe v Žanovi ulici v Kranju, za katero ocenjuje, da je bila cena izgradnje visoka in da večina oblikovanih slabitev, zaradi katere je potrebna dokapitalizacija, izhaja prav iz slabitev naložbe v poslovno stavbo; drugič – poslovanje s kriptožetoni bitcoin v času od lanskega 1. februarja do letošnjega 28. februarja; in tretjič – stroškovne skupine, ki za več kot dvajset odstotkov odstopajo od lanskega poslovnega načrta. Delničarji bodo sklepali tudi o treh zahtevah za dopolnitev dnevnega reda, vse zadevajo sestavo nadzornega sveta, ki je po odstopu predsednika Srečka Kenda 1. marca letos nepopoln. Delničar Siri investicije predlaga za novega člana nadzornega sveta Miha Šlambergerja, Otmar Zorn pa Petra Ribariča. Delničar Alea Iacta predlaga odpoklic članov Roberta Lična in Janka Medje, za nova člana pa predlaga Igorja Žibrika in Franca Žmavca. Spremembo v nadzornem svetu utemeljuje s tem, da je skupščina na prejšnji seji izglasovala nezaupnico predsedniku uprave Jaku Vadnjalu in da je Banka Slovenije hranilnici izrekla ukrep glede poslovanja s kriptožetoni, nadzorni svet pa kljub temu ni ukrepal.

Hranilnica Lon je lani sicer z rednim poslovanjem ustvarila 146 tisoč evrov dobička, a je bil njen poslovni rezultat zaradi oslabitve, ki so jo morali oblikovati za novo poslovno stavbo, negativen, izguba je znašala nekaj več kot 2,5 milijona evrov. Ob koncu lanskega leta je imela 259 milijonov evrov bilančne vsote, to je približno tri milijone evrov več kot leto prej, še hitrejšo rast obsega poslovanja pa ji onemogoča pomanjkanje kapitala. Banka Slovenije ji je septembra lani izdala odredbo za izpolnitev kapitalskih zahtev najkasneje do sredine letošnjega leta, delničarji pa so skupščini decembra lani podprli polovico nižjo dokapitalizacijo (tri milijone evrov), kot jo je predlagala uprava. »To Lonu ne bo v celoti omogočilo želenega preboja, saj večina kapitala ne bo namenjena financiranju naložb prebivalstvu in podjetnikom,« ocenjuje uprava, ki jo sestavljata predsednik Jaka Vadnjal in član Bojan Mandič.

KOMENTAR
Cveto Zaplotnik

Nasledstvo na kmetiji

Povprečna starost kmečkih gospodarjev v Sloveniji je po zadnjih razpoložljivih podatkih 57 let. Visoka povprečna starost je vsaj na nacionalni ravni ovira, ki preprečuje, da bi se kmetijstvo še hitreje razvijalo, posodabljalo in prilagajalo. Če namreč starejše »krasijo« izkušnje, se mladi večinoma hitreje prilagajajo sodobnemu svetu avtomatike, robotike in računalništva, so bolj dovzetni za spremembe in novosti, razmišljajo bolj podjetno in inovativno ...

Država si na različne načine, tudi s finančnimi spodbudami za mlade prevzemnike kmetij, prizadeva za prenos kmetij s starejših na mlajše gospodarje. Denar, ki ga za to namenja skupaj z Evropsko unijo, sicer daje rezultate, številke o mladih prevzemnikih kmetij so spodbudne, vendar to ni recept za vsako in vsakršno slovensko (gorenjsko) kmetijo. Model finančnega spodbujanja bi morda lahko nadgradili še z nekaterimi drugimi ukrepi. Na nedavnem pogovoru z naslovom Družinske kmetije – temelj socialnega in ekonomskega razvoja podeželja, ki ga je v Strahinju pripravil Sindikat kmetov Slovenije, smo lahko slišali za izkušnjo avstrijske Koroške, kjer so v kmetijski svetovalni službi zaposlili psihologa, ki pomaga kmetom pri reševanju težkih problemov, med katere sodi tudi nasledstvo na kmetiji. Sodelujoči na pogovoru so se ob tem zavzeli, da naj pristojne ustanove v Sloveniji pomagajo pri reševanju problemov z dodatnimi spodbudami, psihološkim svetovanjem in mediacijo.

Reševanje teh problemov ni enostavno in je najbolj odvisno od družinskih odnosov, v katere pa uradne ustanove, razen v izjemnih primerih, ne morejo posegati. Če v družini vladajo medsebojno zaupanje, spoštovanje, soglasje in medgeneracijsko sožitje, je zamenjava »na vrhu« kmečkega gospodarstva običajno zelo enostavna. Na Gorenjskem poznam primer, ko je lastnik in gospodar velike hribovske kmetije pri 52 letih prepustil vajeti svojemu 25-letnemu sinu, a ga ob tem ni bilo niti malo strah za prihodnost kmetije in za svojo prihodnost. Več je drugačnih primerov, ko gospodarji tudi pri svojih sedemdesetih in več letih niti slišati nočejo, da bi kmetijo prepustili mlajšemu nasledniku. Morda jih lahko tudi razumemo. Starejši so bolj čustveno navezani na zemljo in kmetijo kot mladi, ki so marsikje po tem, ko so prevzeli kmetijo, opustili kmetovanje, prodali živino in dali zemljo v najem ali jo celo prodali. Verjetno zato, ker so ugotovili, da jim (pre)majhna kmetija ne omogoča normalnega preživljanja in življenja. To pa je že druga zgodba ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Izmenjujejo znanje in dobre prakse

Dom Petra Uzarja v Tržiču so obiskali predstavniki skupnosti socialnih zavodov iz Francije, Češke in Slovenije, partneric v projektu Erasmus+.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Skozi projekt Erasmus+ si sodelujoči izmenjujejo znanja in dobre prakse na področju skrbi za starejše. Gostiteljica nedavnega srečanja je bila Slovenija, in kot je povedal koordinator, strokovni sodelavec Skupnosti socialnih zavodov Slovenije Denis Sahernik, so si ogledali tudi več domov starejših, med njimi tržiškega. Pavel Jirek, projektni menedžer češke Skupnosti socialnih služb, je po ogledu Doma Petra Uzarja poudaril nekaj pozitivnih zgledov, ki jih bo prenesel naprej: da zaposleni ne nosijo uniform, da stanovalci v dom lahko prinesejo svoje pohištvo, projekt Elanovega vadbenega parka, s katerim starejši ohranjajo gibalne sposobnosti ... Didierja Sapyja, visokega predstavnika francoske organizacije, pa je navdušila domačnost vzdušja v tržiškem domu in številne aktivnosti, ki jih je predstavila direktorica Doma Petra Uzarja dr. Anamarija Kejžar. Ta dom je Sapy označil celo kot njemu najljubšega od doslej videnih in pohvalil trud zaposlenih.

Denis Sahernik na podlagi predhodnega obiska na Češkem ugotavlja, da je češki sistem socialnega varstva na področju starejših dokaj primerljiv z našim, da obema državama velik izziv predstavlja hitro starajoča družba in da so na splošno tudi domovi za starejše precej podobni našim: »Je pa res, da Češka bolj sodeluje in finančno pomaga institucijam na področju starejših. V domovih na Češkem stanovalci plačujejo enotno ceno za oskrbo, torej niso razvrščeni v štiri kategorije oskrbe kot pri nas. Cena se pri njih razlikuje le v standardu sobe (ali gre za eno ali dvoposteljno sobo).« Oktobra letos sledi še delovni obisk v Franciji.

Med ogledom Doma Petra Uzarja Tržič

Sofinancirali bodo gasilstvo

Tržič – V prostorih tržiške občine so pred nedavnim podpisali pogodbe o sofinanciranju dejavnosti Gasilske zveze Tržič in Prostovoljnih gasilskih društev (PGD) Brezje pri Tržiču, Križe, Podljubelj, Tržič in Lom pod Storžičem. Občina bo PGD Tržič sofinancirala obnovo strehe na Gasilskem domu Tržič v višini 29 tisoč evrov od skupne vrednosti investicije, ki bo predvidoma znašala 46 tisoč evrov in zraven še veliko prostovoljnih delovnih ur. PGD Križe bo občina sofinancirala nakup nove prenosne motorne črpalke v višini 7.400 evrov od skupne vrednosti investicije 15 tisoč evrov. PGD Brezje pri Tržiču bo občina sofinancirala 3.500 evrov za dokončanje prireditvene lope, ki naj bi v celoti stala okrog 17 tisoč evrov. Za PGD Lom pod Storžičem bo prispevala 5500 evrov za sofinanciranje dokončanja mansarde nad gasilskim domov od skupne vrednosti 12. 300 evrov, za PGD Podljubelj pa bo občina od skupne vrednosti sedem tisoč evrov namenila 4.500 evrov za sofinanciranje obnove stavbnega pohištva. Nekaj malega bo občina prispevala tudi za srečanje gasilk in gasilcev Gasilske zveze Tržič.

Ocenili bodo kakovost izdelkov

Naklo – Razvojna agencija Sora na Biotehniškem centru v Naklem pripravlja senzorično ocenjevanje pekovskih, mlečnih in mesnih izdelkov. Ponudniki, ki bi radi preverili kakovost svojih izdelkov, jih na Razvojno agencijo Sora v Škofji Loki lahko dostavijo do vključno četrtka, 10. maja, do 10. ure.

Mladi želijo varno prihodnost

Praznik dela so v Kranju zaznamovali s srečanjem, ki ga je na Svetem Joštu 44. leto pripravil Svet gorenjskih sindikatov v sodelovanju z Mestno občino Kranj ter Zavodom za kulturo in turizem Kranj.

Mateja Rant

Kranj – »Takšna moč, kot jo imajo delavci, ki so združeni in povezani med seboj ter se borijo za isti skupni cilj, je neustavljiva. Premikamo lahko gore – tovarne lahko zaustavimo ali poženemo v višave,« je zbrane ne Svetem Joštu nagovorila predsednica Sveta gorenjskih sindikatov Nežka Bozovičar. Prihodnost slovenskega delavca tako vidi v povezovanju in enotnih prizadevanjih za dosego skupnih ciljev.

Breza delavcev, je poudarila Nežka Bozovičar, ne bi bilo ničesar – ne države ne gospodarstva in ne podjetij, niti dobičkov in sistema kapitalizma. V zadnjem času se po njenih besedah veliko govori o gospodarski rasti, podjetja iz leta v leto pričakujejo boljše rezultate poslovanja in višje dobičke. »A čeprav so bili v času krize delavci prvi, ki so z odrekanjem prispevali k ohranjanju delovnih mest, danes še vedno ni dovolj dobička, da bi povišali plače in dostojneje plačali tiste, ki pravzaprav ustvarjajo ta dobiček,« je opozorila in se vprašala, kdaj bo dovolj, da bo del dobička končno lahko namenjen tudi delavcem. Mladim, ki se v iskanju boljše prihodnosti vse pogosteje odločajo za delo v tujini, je po njenem prepričanju treba zagotoviti dobro plačano delo v Sloveniji. Kdo bo sicer delal, ko bodo vsi mladi odšli, se sprašuje. »Prekarne oblike dela niso varne zaposlitve in mladi so se jih naveličali. Želijo si redno zaposlitev in varno prihodnost.«

»Prihodnost slovenskega delavca je v povezovanju in enotnih prizadevanjih za dosego skupnih ciljev. Če ne drugače, z uporom, bojem in zmago.«

Verjame, da izkoriščanje v nedogled ne bo mogoče, zato bodo morali skupaj z vsemi sredstvi zahtevati višje plače. »Naj nas prvi maj, praznik dela, poveže med seboj in napolni z močjo za ustvarjanje boljše prihodnosti za vse slovenske delavce,« je končala svoj govor Nežka Bozovičar.

Martin Bodlaj, Kovor:

»Prej sem bil zaposlen kot samostojni podjetnik in ni bilo enostavno, zdaj mi je veliko bolje, ko sem našel delo v javni upravi. Praznik dela spoštujem in ga je treba podpirati. Danes ne bomo nič delali.« / Foto: Tina Dokl

Mato Lučič, Tržič:

»Delavskih pravic je vedno manj, tudi delo se ne ceni več tako, kot se je včasih, danes se ceni samo še denar. Zato z veseljem pridem na praznovanje na Joštu, ki mi pomeni tudi druženje in rekreacijo.« / Foto: Tina Dokl

Mateja Šmid, Kranj:

»Zame je delo še vedno vrednota. Delo vidim tudi kot predanost in zavezanost ciljem. Vrednote, povezane z delom, so zagotovo drugačne kot pred časom, kar je zdaj izziv tako za delodajalce kot zaposlene.« / Foto: Tina Dokl

Izjemen obisk na Pristavi

Osrednjega jeseniškega praznovanja ob prazniku dela na Pristavi v Javorniškem Rovtu se je udeležilo več kot tisoč petsto ljudi. Osrednji govornik je bil Vili Novak, podpredsednik sindikata Skei.

Andraž Sodja

Jesenice – Tudi letos so na Jesenicah pripravili tradicionalno prvomajsko srečanje na Pristavi v Javorniškem Rovtu, ki sta ga organizirala Sindikat Skei iz Acronija in Občina Jesenice. Na srečanju so prvomajske budnice, ki so jih igrali po vsej občini, zaključili tudi glasbeniki Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora. Zbrane je najprej pozdravi jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger, ki je orisal številne težave, s katerimi so se morali spopasti jeseniški delavci v preteklosti zaradi izgube delovnih mest. Osrednji govornik podpredsednik sindikata kovinske in elektroindustrije Skei Vili Novak je poudaril, da je bil prvi maj nekdaj simbol združevanja delavstva proti kapitalistom. »Danes pa žal velja, da brez kapitalizma ni razvoja in da boljšega sistema ni. Že mogoče, ampak bistvo je, kakšen je ta kapitalizem in da vsi, od mladih do upokojencev, povemo, kaj sploh želimo. Mladi si želijo dostojno delo, ki jim bo omogočalo ustvarjanje družine. Upokojenci si želijo pravične pokojnine za štirideset let garaškega dela. Vsi pa si želimo državo, kjer bomo vsaj približno vsi enaki, in zdravo okolje – skratka, življenje vredno življenja,« je dejal Novak in opisal številne kršitve delavskih pravic. Poudaril je pomen prvega maja, ki ne sme postati samo dolgočasna slovesnost iz navade, kot se je že zgodilo. »Če bi govoril kot politik, bi govoril, kako nam gre odlično, a ker govorim kot sindikalist, povem, da še zdaleč ni tako. Nihče ne razmišlja, kako bi šele bilo, če ne bi bilo sindikatov. Jasno nam mora biti, da bi imeli standard takšen, kot ga imajo v državah, kjer je politiki in gospodarstvu uspelo razbiti sindikate.«

Miha Rebolj:

»Vem, kakšno je delavsko življenje in delo. Prav je, da so delavci za pošteno delo pošteno plačani. Težava novega časa je v tem, da vse bolj pogosto ni tako. To je treba spremeniti. Prvi maj je namenjen temu, da delavci lahko povzdignejo svoj glas.«

Uroš Dragojević:

»Prvi maj je spomin na prelomne zgodovinske dogodke. Prav je, da ga praznujemo. Vedno je treba opozarjati na krivice, ki se dogajajo delavcem, sicer jih delodajalci zlahka pometejo pod preprogo. Pomen praznika razumejo tudi mlajše generacije.«

Franci Tušar:

»Prvi maj danes nima več tiste vloge, ki jo je imel včasih. Čeprav je danes tukaj zbranih veliko ljudi, sem prepričan, da marsikdo med njimi ne ve, zakaj je prišel. Tu so zabava, ples, pijača ... Zdi se mi, da je smisel prvega maja že malo pozabljen.«

Boj za delavske pravice vedno trši

Praznik dela je vedno bolj aktualen, saj so pritiski na sindikaliste, ki si prizadevajo za dostojne delavske pravice in plače, vedno hujši, so opozorili na tradicionalnem prvomajskem srečanju na Križni gori.

Simon Šubic

Križna gora – Na 36. prvomajskem srečanju na Križni gori nad Škofjo Loko, ki ga je organizirala gorenjska območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), so opozorili na vse težji boj za delavske pravice in dostojne plače. »Delavski boj ni nič romantičnega. Edino, kar se je v 150 letih spremenilo, je način, kako se lomi ljudi, ki so se še vedno pripravljeni boriti za svoje kolege, svoje tovariše. Če so jih pred 150 leti lomili fizično, jih danes lomijo psihično – jim dajejo opozorila pred odpovedjo, jih odpuščajo, odvračajo delavce proti njim ... To je trd in hud boj,« je dejal sekretar območne organizacije ZSSS Matej Jemec in dodal, da je tudi slavnostna govornica na prireditvi Marjana Mrak, ki so jo zaradi nepopustljivega opozarjanja na nepravilnosti v javnem podjetju Infrastruktura Bled odpustili, ena od tistih, ki čutijo posledice tega boja. »V tem boju nas tudi večina političnih strank pušča na cedilu, tudi tiste, ki se hvalijo, da ščitijo malega človeka,« je dejal in pozval zaposlene v podjetjih, naj podpro sindikaliste v boju za njihove pravice.

»Praznik dela ni čas, ko je treba tajiti razredni boj, ampak so to dejanja, ki nekaj veljajo. In če bomo delali, če bomo znali stopiti skupaj, če ne bomo drug drugega žalili, če se bomo znali poslušati in včasih tudi stopiti nazaj, potem ima prvi maj pravi pomen,« pa je množico udeležencev prvomajskega srečanja nagovorila Marjana Mrak, članica Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije. Kot je opozorila, so najbolj pereči aktualni problemi visoka stopnja brezposelnosti, vse težje življenje upokojencev, prekarno delo, negotovo življenje mladih in vse manjša zaščita zaposlenih. »Naj živi 1. maj, naj živijo pravice - človeške in delavske!« je še poudarila Mrakova.

Foto: Primož Pičulin

Darko Jeras, Škofja Loka:

»Na Križno goro za prvi maj redno prihajam. Sem upokojenec, a se še naprej zavzemam za boljši položaj delavcev, ki pa je vedno slabši, saj si delodajalci želijo, da bi delali za čim manj denarja.«

Foto: Primož Pičulin

David Gartnar, Kranj:

»Kot samostojni podjetnik težko govorim o položaju delavstva. Menim pa, da se pogoji za delo in plače razlikujejo od delodajalca do delodajalca. Nekateri zagotavljajo dobre službe, drugi žal ne.«

Foto: Primož Pičulin

Darinka Gorenc, Kranj:

»Današnji položaj delavcev je zelo slab. Delovni pogoji so grozni, plače slabe, pokojnine – sem upokojenka – pa zanič. K temu so pripomogli tudi sindikati, ki storijo premalo, razen morda šolskega.«

Vzorno poslovanje kranjske upravne enote

Simon Šubic

Kranj – Računsko sodišče je izdalo pozitivno mnenje o pravilnosti poslovanja Upravne enote Kranj v letu 2016. Kot piše v poročilu o opravljeni reviziji, objavljenem prejšnji teden, je upravni enoti podalo priporočili za izboljšanje poslovanja in zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem mora Upravna enota Kranj izkazati, da je Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za zdravje seznanila z neobstojem pravne podlage za zagotavljanje sredstev zdravstvenim ustanovam za kritje stroškov dela komisij za umetno prekinitev nosečnosti s strani upravnih enot ter da ju je pozvala k pojasnilu načina in določitvi roka za rešitev tega problema.

Računsko sodišče je ugotovilo, da je Upravna enota Kranj v letu 2016 zdravstvenim ustanovam plačala 3257 evrov za kritje stroškov dela komisij za umetno prekinitev nosečnosti, kar pa je v neskladju s pravilnikom o poslovanju upravnih enot in brez ustrezne pravne podlage. Vendar pa to ni bila kranjska posebnost, saj so vse upravne enote v letu 2016 za kritje stroškov omenjenih komisij nakazale zdravstvenim ustanovam okoli 78 tisoč evrov.

Upravna enota Kranj je sicer revizorjem Računskega sodišča predložila dopis ministrstva za notranje zadeve iz leta 1996, po katerem stroške za delo komisij za umetno prekinitev krijejo upravne enote. Pojasnila je še, da zdravstvene ustanove pošiljajo upravnim enotam račune za stroške dela komisij. Računsko sodišče pa pojasnjuje, da morajo na podlagi navodila za izvrševanje zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravic do svobodnega odločanja o rojstvu otrok iz leta 1977 te stroške kriti zdravstvene ustanove, ki opravljajo umetno prekinitev nosečnosti in pri katerih komisijje delujejo.

Odkrili bodo ploščo hraniteljem orožja

Železniki – Veterani Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska (PVDSG), odbor Škofja Loka bodo jutri ob 10. uri odkrili spominsko ploščo na stanovanjski hiši Jožeta Šturma (Log 2) v Železnikih, kjer je bilo v letih 1990 in 1991 tajno skladišče orožja in streliva takratnega oddelka Milice Železniki. Na prireditvi bodo spregovorili župan Železnikov Anton Luznar, vodja odbora za Škofjo Loko pri PVDSG Brane Virant in podpredsednik škofjeloškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Roman Cenčič. V kulturnem sporedu bo sodeloval pevski zbor OŠ Železniki in kvartet glasbenikov Policijskega orkestra.

Na Kamniškem dve proslavi

Slavnostni govornik na občinski prvomajski proslavi v Kamniku je bil podžupan Igor Žavbi, v Kamniški Bistrici pa so tradicionalni prvomajski shod pripravili že 95. leto zapored.

Aleš Senožetnik,
Jasna Paladin

Kamnik, Kamniška Bistrica – Na osrednji prvomajski proslavi v Kamniku, ki je tretjič potekala na Starem gradu, so obiskovalce najprej pozdravile kamniške mažoretke in člani Mestne godbe Kamnik, ki so na priljubljeni razgledni točki nad mestom zaključili s prvomajsko budnico po občini. Kot slavnostni govornik je na kratki proslavi ob prazniku dela nastopil kamniški podžupan Igor Žavbi, ki je v svojem govoru opozoril na pomen praznika in spomina na boj za delavske pravice, ki poteka še danes. »Občutek imam, da se vedno bolj oddaljujemo od tistega, zaradi česar se je pravzaprav vse začelo. Boj za delavske pravice se danes marsikomu zdi povsem nepotreben,« je povedal Žavbi, ki se je v nadaljevanju dotaknil tudi razmer na trgu dela na območju občine ter hkrati opozoril, da je treba delavce spoštovati in jih za delo primerno plačati.

V Kamniški Bistrici člani Delavsko-kulturnega društva Solidarnost prvomajsko srečanje pripravljajo že od leta 1923 dalje. Letos se je pri planinskem domu zbralo več kot tristo obiskovalcev, številni so si na prsi pripeli rdeč nagelj. V kulturnem programu so prisluhnili pevcem Moškega pevskega zbora DKD Solidarnost, ter dvema govornikoma – poslanki DeSUS Julijani Bizjak Mlakar ter ministru za kmetijstvo in predsedniku SD Dejanu Židanu. »Osem let je minilo, odkar sem zadnjič imela govor na tem mestu, in danes ocenjujem, da tudi po osmih letih ni veliko razlogov za praznovanje socialnih in gospodarskih dosežkov v korist delavstva, saj se razmere na trgu dela iz leta v leto slabšajo,« je poudarila Bizjak Mlakarjeva in zbrane pozvala, naj se uprejo družbi, ki kapital postavlja pred ljudi. Židan pa je opozoril na nujnost davčnih sprememb in povečanja obremenitev dobička in luksuznega premoženja.

Vanda Klembas, Kamnik:

»Mislim, da so bili nekoč delavci bolj spoštovani kot danes. Spadam še v generacijo, ki ima lepe spomine na delo in smo bili zanj tudi nagrajeni, danes pa je občutek, da se da vsakega takoj nadomestiti.« / Foto: Aleš Senožetnik

Marija Kosec, Kamnik:

»Redno se udeležujem proslav. Mislim sicer, da je delo še spoštovano, a težava je, da je še vedno veliko ljudi brez službe. Zlasti mladi težko najdejo zaposlitev in si kaj ustvarijo, sploh brez pomoči staršev.« / Foto: Aleš Senožetnik

Jana Komatar, Stahovica:

»Na praznovanje prvega maja v Kamniško Bistrico pridem vsako leto. Z zanimanjem poslušam tudi govore. Do upokojitve me loči še mesec dni, našim otrokom in vnukom pa bo glede tega veliko težje.« / Foto: Gorazd Kavčič

ilsenhof
AM TURNERSEE

Za poletno sezono 2018, od maja/junija naprej, zaposlimo v naši restavraciji v Škocjanu na avstr. Koroškem več zanesljivih sodelavcev.

kuharja/kuharja pripravnika m/ž
(Koch/Jungkoch)
Mesečna plača najmanj 1.700,00 EUR bruto.

sodelavca za pomoč v kuhinji m/ž
(Küchenhilfe)
Mesečna plača najmanj 1.500,00 EUR bruto.

Več informacij o teh delovnih mestih najdete na **www.ilsenhof.at**. Potrebno je osnovno znanje nemščine. Dobrodošli tudi sodelavci brez ustrezne izobrazbe. Prosimo, javite se nam na:
+43 4239 2285 ali **urlaub@ilsenhof.at**
Ilsenhof am Turnersee, A-9122 St. Kanzian/Škocjan, Obersammelsdorf 54

V Švici takoj zaposlimo

sodelavca za strežbo m/ž
(Service-Mitarbeiterin)

Pogoj so delovne izkušnje in znanje nemščine. Mesečna plača **4.000,00** švicarskih frankov **+ 600,00** švicarskih frankov dodatkov. Nudimo vam tudi **lepo dvosobno stanovanje**.

Prosimo, javite se nam na:
ahlmann@bluewin.ch

Restaurant Bruggtobel
Heidenerstr.1 • CH-9437 Marbach
www.bruggtobel.ch

Visok obisk na gradbišču obvoznice

Sredi aprila sta gradbišče severne razbremenilne ceste obiskala evropska komisarka za promet Violeta Bulc in predsednik vlade, ki opravlja tekoče posle, Miro Cerar, njun obisk pa je spremljala tudi poslanka Irena Kotnik skupaj z županom Janezom Fajfarjem, direktorjem občinske uprave Matjažem Berčonom in Tomažem Willenpartom z Direkcije RS za infrastrukturo. Severna razbremenilna cesta bo prevozna še pred vrhuncem turistične sezone.

Takoj po obisku obvoznice je bila na Višji strokovni šoli za gostinstvo, velnes in turizem Bled okrogla miza o povezanosti infrastrukture in turizma. Beseda je tekla o tem, kako pomembna je urejena infrastruktura za razvoj turizma, komisarka pa je poudarila pomembnost mobilnosti, ki jo prinaša urejen in povezan javni prevoz.
Predsednik vlade, ki opravlja tekoče posle, dr. Miro Cerar je dejal, da je dobra infrastruktura eden izmed osnovnih pogojev za razvoj kakovostnega turizma, Slovenija pa gre po poti razvoja butičnega turizma in petzvezdničnih doživetij. Z njim se je strinjala tudi Maja Pak s Slovenske turistične organizacije, ki je spomnila na novo strategijo trajnostnega razvoja turizma v Sloveniji, ki smo jo dobili lani. Na mobilnost v turizmu sta se naslanjala tudi direktorja Turizma Bohinj in Turizma Bled Klemen Langus in Tomaž Rogelj, poudarila sta na primer nujnost izgradnje kolesarske povezave med Bledom in Bohinjem. Direktor Višje strokovne šole za gostinstvo, velnes in turizem Bled Janez Damjan pa je poudaril pomen vzgajanja in izobraževanja mladih za vrhunske strokovnjake s področja turizma.
Celotna trasa severne razbremenilne ceste bo asfaltirana predvidoma do konca maja. Sledi namestitev prometne opreme, kot so odbojne in protihrupne ograje in signalizacije, ter obcestna krajinska ureditev. Promet bo tako lahko stekel predvidoma v drugi polovici junija. Poleti se bodo izvajala še dela izven ceste, v glavnem gradnja samostojne kolesarske in peš poti na drugi strani potoka Rečica s povezavo med Seliško in Kolodvorsko cesto ter proti osnovni šoli.
Dela se izvajajo tudi na povezanih odsekih Seliške in Kolodvorske.
Na Seliški se gradijo cestni otoki na prehodih za pešce in ločilnih pasovih, nadaljeval se bo pločnik pri Policiji proti krožišču, po ureditvi lastništva pa tudi pri GG oz. Zavodu za gozdove. V tem delu bo Petrol zgradil nov bencinski servis in se bo uredil tudi nov cestni prehod, ki povezuje Črtomirovo ulico z območjem Seliš.
Na Kolodvorski se bo zgradil nov pločnik do Valvazorjeve in uredila okolica Mrakove domačije vključno z novim temeljenjem in hidroizolacijo gospodarskega poslopja proti cesti. Predvidena je ponovna popolna zapora ceste pri Gostilni Mangart. Na priključkih Koritno in Lisice v Betinskem klancu dela potekajo brez posebnosti in bodo predvidoma zaključena do konca maja, cesta bo prevozna prej. Določen čas bo popolna zapora proti Koritnemu zaradi izvedbe novega priključka.

Gradbišče obvoznice so obiskali poslanka Irena Kotnik, evropska komisarka Violeta Bulc, predsednik vlade, ki opravlja tekoče posle, Miro Cerar, Tomaž Willenpart, blejski župan Janez Fajfar in direktor občinske uprave Občine Bled Matjaž Berčon.

Sadike lip za novorojenčke

Občina Bled v skladu s smernicami trajnostnega razvoja vsakemu novorojenčku v občini podari sadiko lipovega drevesa. Lani se je rodilo 28 deklic in 37 dečkov.
Občina je starše novorojenčkov povabila, naj drevesa prevzamejo po slovesnosti ob občinskem prazniku. Tisti, ki se slovesnosti niso mogli udeležiti, lahko sadike prevzamejo v javnem podjetju Infrastruktura, starši pa se lahko odločijo tudi, da občina lipo njihovega otroka posadi na javni površini. Pobudo za to je dala Čebelarska zveza Slovenije, saj želi, da občine novopečenim staršem podarijo medovito drevo.

Vsak novorojenček v občini prejme sadiko lipe.

BLED
BLED
Podoba raja.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

OBČINA BLED, CESTA SVOBODE 13, BLED

Migracije in evroskepticizem

Občina Bled je na razpisu evropskega programa Evropa za državljane pridobila nepovratna sredstva za mreženje z Občino Subotica iz Srbije.

Namen projekta je spodbujanje evropskega državljanstva in izboljšanja pogojev za civilno in demokratično sodelovanje na ravni EU, kar se da doseči z vključitvijo neposredne javnosti na predavanjih, delavnicah in debatnih krožkih. Prek panelov so orisali trenutno problematiko evroskepticizma, ki je posledica migrantske krize. Občina Subotica namreč leži na migrantski balkanski poti in je še toliko bolj relavantna partnerica na tem področju. Ob koncu so prek delavnic in debat govorili o prihodnosti EU kot konfederaciji in zaključili projekt z delavnico, kako vidijo otroci obeh občin prihodnost EU. Otroci iz OŠ Bled so delavnico zaključili v smislu, da Bled v vsej poplavi turistov potrebuje usmerjen trajnostni razvoj, otrokom in mladini iz Subotice pa se zdi za begunce, ki prek Subotice bežijo v Evropo, izrednega pomena izobraževanje otrok in mladine.
Delavnice in okrogla miza so potekale v zgornjih prostorih festivalne dvorane, kjer so mladi predstavili svoja domača kraja in državi, govorili so o svoji prihodnosti in o skupnih interesih. Član mestnega sveta Subotice za področje socialne zaščite in zdravstva Ilija Đukanović in ravnateljica ene izmed subotiških šol Mirjana Stevanović sta predstavila pomoč Subotice ob begunski krizi in multikulturnost mesta, direktor občinske uprave Občine Bled Matjaž Berčon in župan Janez Fajfar pa sta spregovorila o turistih kot o svojevrstnih migrantih.

Gostje iz Subotice so se prvi dan obiska srečali tudi z evropskim poslancem Francem Bogovičem (v sredini). Levo direktor občinske uprave Matjaž Berčon, desno župan Janez Fajfar.

Gostje iz Subotice so se prvi dan obiska srečali tudi z evropskim poslancem Francem Bogovičem, ki jim je predstavil svoje delo v Evropskem parlamentu in orisal delovanje EU, nato pa so obiskali še Infocenter Triglavska roža Bled, Blejski grad in se razgledali po slikovitem Bledu.

Ob svojem obisku na Bledu so si gostje iz Subotice ogledali tudi Blejski grad.

UNITED STATES OF EUROPE

Sofinancirano iz programa Evropske unije „Evropa za državljane".

Biotehniški center odprl vrata

Na Dnevu odprtih vrat Biotehniškega centra Naklo so predstavili projektne naloge, obenem je potekalo državno prvenstvo v lovstvu za mlade.

Suzana P. Kovačič

Naklo – Direktor Biotehniškega centra (BC) Naklo dr. Marijan Pogačnik je povedal, da je prvenstveni namen tradicionalnega spomladanskega dneva odprtih vrat BC Naklo predstavitev, kaj vse delajo in dosegajo njihovi dijaki ter študentje s pomočjo mentorjev. To je tudi priložnost, ko dijaki obiskovalcem predstavijo projektne naloge, naj gre za zaključne naloge pri poklicni maturi ali projektne naloge v okviru splošne mature. Naloge so predstavljene s konkretnimi vsebinami, cilji in rezultati, spodbujajo podjetniško žilico pri dijakih in tudi nastopanje, saj jih je treba javno predstaviti. Tako so dijakinje živilko-prehrambne smeri Mojca Mlinar, Anamari Križaj in Eva Miljak v nalogi raziskale hranilno in energijsko vrednost piškotov. Ugotovile so, da je najbolj zdrava pirina moka, sledi pšenična polnozrnata moka, najmanj zdrava pa je pšenična bela moka. Dijaka kmetijsko-tehniške smeri Anže Toman in Tilen Zmrzlikar sta predstavila obnovljen čelni nakladač in izdelano utež, dijaka Martin Griljc in Klemen Dobre pa sta prikazala izdelavo prikolice za prevoz živine. S postavitvijo pergole za trto so se ukvarjale dijakinje hortikulture Nika Dolenec, Tamara Šter, Jagoda Štilec in Vanja Valjavec; za postavitev originalne pergole v šolskem sadovnjaku so potrebovale 15 ur, številnih ur, ki so jih vložile v samo načrtovanje, pa niti niso štele. Za to priložnost so izdelale maketo pergole, naloga pa ima simpatičen naslov Po opori do sladkega vinca.

Obenem je potekalo že peto tekmovanje dijakov Male zelene celice o poznavanju vsebin s področja naravoslovja in lovstva. Kot je povedal Marko Mali, predsednik komisije Mladi in lovstvo pri Lovski zvezi Slovenije (LZS), se tekmovanja udeležujejo ekipe dijakov z mentorji, ki med šolskim letom obiskujejo interesno dejavnost naravoslovje in lovstvo. Tokrat so se pomerili dijaki Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna, Lesarske šole Maribor in Biotehniškega centra Naklo. Pri LZS si želijo, da bi se tej vrsti interesne dejavnosti pridružilo še več slovenskih biotehniških šol in zainteresirane javnosti, saj, kot je poudaril Mali: »Prav bi bilo, da se z divjadjo in drugimi prostoživečimi živalskimi vrstami, njihovim vplivom na naravno okolje in možnostmi sobivanja ter ohranjanja narave poleg prihodnjih gozdarjev poučijo tudi vsi prihodnji kmetovalci, naravovarstveniki ...«

Na dnevu odprtih vrat so svetovali tudi o zasaditvah balkonskega cvetja, v šolski trgovini pa ponudili domače dobrote. Organizirali so še brezplačna predavanja na teme Nasledstvo na družinskih kmetijah, Ekološka pridelava zelenjave in Gorenjski nagelj.

V Biotehniškem centru je potekalo tudi državno prvenstvo v lovstvu za mlade. / Foto: Tina Dokl

Soglasja vsem kandidatom

Simon Šubic

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na zadnji seji obravnavali tudi več kadrovskih zadev. Tako so dali soglasje k imenovanju Antona Pogačnika za direktorja Lokalne energetske agencije Gorenjske za naslednje petletno obdobje. Obenem so podali pozitivna mnenja h kandidaturam za ravnatelje kranjskih srednjih šol za vse kandidate, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Pozitivno mnenje so tako prejeli Mirjana Bizjak in Aljoša Erman, ki kandidirata za ravnatelja Gimnazije Franceta Prešerna, Lidija Goljat Prelogar in Gašper Strniša za ravnatelja Strokovne gimnazije Šolskega centra Kranj, Saša Kocijančič in Aljaž Rogelj za ravnatelja Srednje tehniške šole Šolskega centra Kranj, Nada Šmid za ravnateljico Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole Šolskega centra Kranj ter Lidija Grmek Zupanc za ravnateljico Šolskega centra Kranj.

Evropski podjetniki – povežite se

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA GORENJSKE, BSC, D.O.O., KRANJ VABI POTENCIALNE, MLADE IN ŽE IZKUŠENE PODJETNIKE NA BREZPLAČNI DOGODEK: Z ERASMUSOM DO NOVIH PODJETNIŠKIH ZNANJ IN POSLOVNIH SODELOVANJ.

ČAS, KRAJ IN PRIJAVA

Dogodek je brezplačen in bo potekal **v ponedeljek, 14. 5. 2018 od 17.00 dalje, v Kreativnem centru Poligon v Ljubljani (Tobačna ulica 5).**
Vse, ki se boste dogodka udeležili, organizatorji naprošajo, da se zaradi boljše organizacije na dogodek prijavite.

O DOGODKU

V Sloveniji deluje 5 posredniških agencij programa Erasmus za mlade podjetnike, ki so se odločile skupaj organizirati dogodek, ki bo povezal pretekle udeležence (tiste, ki so pridobivali znanje v tujini in tiste, ki so v Sloveniji gostili mlade podjetnike) in vse, ki jih program zanima, a še nimajo vseh odgovorov oz. bi se raje iz prve roke pozanimali kako izgleda izmenjava. Na dogodku boste izvedeli vse kar vas zanima, spoznali ljudi, ki so se izmenjave udeležili in podjetnike, ki so gostili mlade podjetnike v Sloveniji. Ponujena vam bo tudi možnost individualnega svetovanja, kjer se boste lahko prepričali, da zagotovo tudi vaša ideja sodi med evropske podjetnike. Dogodek je primeren za vse potencialne, mlade in že izkušene podjetnike, saj se lahko programu pridružite na vsaki stopnji podjetniške poti.

O PROGRAMU

Regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC Kranj, že od leta 2013 uspešno izvaja program Erasmus za mlade podjetnike. V tem času, so v tujino poslali že preko 30 udeležencev, ki jim je program omogočil pridobivanje izkušenj in znanj pri uveljavljenih tujih podjetnikih. S sofinanciranjem stroškov v tujini projekt ponuja priložnost potencialnim podjetnikom in podjetnikom, ki poslujejo manj kot tri leta, da pridobijo nova, praktična znanja pri izkušenih podjetnikih, predvsem lastnikih majhnih ali srednje velikih podjetij v drugih državah Evropske unije. Mladi podjetniki (ne po starosti, temveč po trajanju podjetniških izkušenj) si tako lahko olajšajo dostop do novih trgov in iskanje tujih poslovnih partnerjev, izkušeni podjetniki gostitelji pa s tem, ko gostijo mladega podjetnika, razvijajo nove tržne povezave in odkrivajo priložnosti, ki jih ponujajo druge države.

Več informacij o programu in dogodku lahko dobite v Kovačnici v času uradnih ur (Župančičeva ulica 22, Kranj) ali preko telefona/e-maila:
Nives (04/281-72-48) ali nives.justin@bsc-kranj.si in
Nastija (04/77-77-252) ali nastija.podobnik@bsc-kranj.si.

BSC Poslovno podporni center d.o.o., Kranj, Cesta Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj

BSC Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

Erasmus za mlade podjetnike

Do avtoceste še po makadamu

Lešani že dolgo upajo na urejeno asfaltno cesto in s tem njim najbližjo povezavo do avtoceste. Iz občinske uprave so sporočili, da cesto že urejajo, dela naj bi bila končana do konca junija.

Suzana P. Kovačič

Leše pri Tržiču – Cesta med Lešami in Peračico je najbližja povezava do avtoceste za tržiške občane, ki živijo v vaseh pod Dobrčo. A je cesta še vedno makadamska in v slabem stanju, na kar so krajani že pred leti opozorili tudi prek Gorenjskega glasa. Pred dnevi se je oglasila krajanka (ime in priimek sta znana uredništvu), ki pravi, da v vasi bolj kot ne živijo od obljub občinskega vodstva, saj cesta še vedno nima asfaltne prevleke, krajani niti nimajo občutka, da se kaj obnavlja. Cesta je bila pred dnevi, ko se je oglasila, zaprta, kar pomeni, da se morajo voziti v službo po še enkrat daljši poti okoli Begunj ali Tržiča. V Lešah je tudi turistični apartmajski objekt, neurejena cesta pa samo še povečuje slabo voljo turistov, je še opozorila krajanka. Direktorica tržiške občinske uprave dr. Metka Knific Zaletelj je v sredo v zvezi s tem sporočila, da dela na cesti Leše–Peračica že potekajo skladno z načrti in pričakovanji, in dodala: »Trenutno urejamo cesto na meji med občinama Tržič in Radovljica, ki je kilometer stran iz vasi Leše. Vaščani tega od daleč ne vidijo. Na tržiški strani urejamo okrog kilometer dolg odsek, za okrog štiristo metrov pa bodo poskrbeli pri naših dobrih sosedih v občini Radovljica. Vrednost del na tržiški strani je slabih dvesto tisočakov, najugodnejši in izbrani ponudnik pa je podjetje Levar. Zamenjujemo celoten ustroj slabo utrjene ceste, urejamo meteorne in zaledne vode, na koncu pa bomo celotno vozišče preplastili z asfaltom in nadgradili cestno signalizacijo.« Dela naj bi bila predvidoma končana do konca junija.

Pridobili koncesijo za Kopačnico

1. stran

»Imamo srečno roko pri izbiri investitorja, saj bo gradnja potekala z občutkom do okoliške narave. Ni namreč pritiska po velikih zgradbah in masovnem turizmu, ampak se načrtuje sonaravna gradnja, kar pomeni dodano vrednost za tamkajšnje okolje,« je prepričana Elizabeta Rakovec. Župana veseli, da so vendarle dobili težko pričakovano koncesijo, saj je tako izpolnjen eden od pogojev za nadaljevanje projekta v Kopačnici in se bo investitor lahko lotil sestavljanja dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. »Žal mi je samo, da je kljub našim večkratnim posredovanjem trajalo tako dolgo. Zdaj pa ni več objektivnih ovir za izdajo gradbenega dovoljenja,« je zadovoljen župan. Prve testne bajerje so sicer v Kopačnici izdelali že leta 2009, leta 2012 pa so ob bazenu postavili tudi leseno brunarico z gostinsko ponudbo. Bazen je vse od takrat zelo dobro obiskan, je še dodal župan, saj številni verjamejo v zdravilno moč geotermalne vode, ki priteče iz 460 metrov globoke vrtine in ima stalno temperaturo 23,4 stopinje Celzija, vsebuje pa tudi žveplene in druge snovi, ki veljajo za zdravilne.

Preizkus hoje na dva kilometra

Kranj – Zdravstveni dom Kranj – Center za krepitev zdravja ter kranjska občina in zavod za šport, jutri, v soboto, vabijo v Športni park Kranj (stadion), kjer bosta med 10. in 12. uro potekala preizkus hoje na dva kilometra in demonstracija nordijske hoje. Na podlagi testa hoje bodo ocenili telesno zmogljivost udeležencev in jim za ohranitev zdravja svetovali primerno telesno dejavnost. Ta je, kot poudarjajo, eden najpomembnejših varovalnih dejavnikov za zdravje srca in ožilja ter drugih kroničnih bolezni. Znanstvene raziskave kažejo, da pol ure zmernega gibanja na dan pomembno prispeva k izboljšanju zdravja ter posameznika ohranja aktivnega in samostojnega tudi v poznejših letih.

Želijo se približati mladim

V podjetju Alpina so v okviru pohodniškega projekta z Vikijem Grošljem izbrali dvanajst mladih ambasadorjev blagovne znamke Alpina.

Mateja Rant

Viki Grošelj je z mladimi ambasadorji Alpine na prvem srečanju v Žireh delil svoje izkušnje pri osvajanju najvišjih vrhov vseh celin. / Foto: Tina Dokl

Žiri – V Alpini so zadnji aprilski torek predstavili dvanajst mladih, ki so jih med skoraj petsto prijavljenimi izbrali za ambasadorje njihove blagovne znamke. Pod svoje okrilje jih je vzel vrhunski alpinist Viki Grošelj, ki se je pravkar vrnil iz Nepala in jih bo spremljal skozi letošnjo pohodniško sezono. Vsem je skupna strast do narave, gibanja in raziskovanja. »Več kot štirideset let izkušenj s Himalajo bom z veseljem delil z mladimi ambasadorji Alpine, ki od prvih vzponov do danes ostaja 'moja' znamka,« je ob njihovem prvem srečanju v Žireh poudaril Viki Grošelj.

Za ambasadorje so v Alpini izbrali mlade, ki prosti čas preživljajo aktivno in prek sodobnih digitalnih medijev k temu spodbujajo tudi druge. Tako bodo njihovi sledilci lahko spremljali tudi skupne pohode z Vikijem Grošljem, skozi vso pohodniško sezono pa jih bodo obenem seznanjali s koristnimi napotki in vsebinami, ki jih je dobro poznati, preden se odpravimo v hribe. Z ambasadorji bodo v Alpini sodelovali ne samo pri promociji njihove pohodne obutve, ampak jo bodo imeli priložnost tudi preizkušati in sodelovati pri njenem razvoju.

Prvega srečanja v Žireh se je udeležilo sedem mladih navdušencev nad pohodništvom, ki so jim ob tej priložnosti razkazali proizvodnjo pohodne obutve, nato pa so prisluhnili potopisnemu predavanju izkušenega alpinista in večnega popotnika Vikija Grošlja, ki je med drugim stal na najvišjih vrhovih vseh celin, pri tem pa že štirideset let zaupa žirovskim čevljarjem. »Alpina mi predstavlja rdečo nit mojega gorniškega in popotniškega ter pustolovskega življenja. Z istimi čevlji smo hodili v gore in smučali,« je mladim ambasadorjem zaupal Viki Grošelj in dodal, da v časih, ko se je sam začel ukvarjati z alpinizmom, druge izbire glede znamke pohodnih čevljev sploh niso imeli. Skozi opise in fotografije svojih alpinističnih podvigov jim je želel pokazati, kam so ga pripeljali ti čevlji, je poudaril. Med drugim si je leta 1985 zastavil cilj splezati na najvišje vrhove vseh celin. »Ta ideja se je porodila na najvišji točki Afrike, kjer so se mi izpolnile otroške sanje, da bi stal na snegu v Afriki,« je hudomušno razložil in z obžalovanjem dodal, da sta zdaj na žalost tam samo še pesek in prah. Sledili so najvišji vrhovi Južne in Severne Amerike, Avstralije, Azije in Evrope. Priznal je, da se mu je Antarktika dolgo zdela nedosegljiva. »Leta 1996 pa so se očitno 'zvezde poklopile' in tako sem leta 1997 končal osvajanje najvišjih vrhov celin.« Svoja doživetja s teh poti bo strnil v knjigi, ki bo izšla konec leta. »Mogoče vas bo moja zgodba navdihnila, da bi tudi sami poskusili kaj podobnega,« je končal Grošelj.

Aktivno varstvo za starejše

V Centru starejših Medvode so predstavili novo storitev, dnevno varstvo za starejše, ki že poteka.

Maja Bertoncelj

Na odprtju novega programa je zbranim spregovoril tudi direktor Centra starejših Medvode Blaž Razvornik.

Medvode – V Centru starejših Medvode so s februarjem začeli z izvajanjem novega programa Aktivno varstvo. Uradno odprtje nove storitve je bilo sredi aprila.

Kot pojasnjujejo v Centru starejših Medvode, je program namenjen vsem starostnikom, ki zaradi nesamostojnosti pri osnovnih dnevnih opravilih potrebujejo strokovno pomoč. Program poteka v času dnevne odsotnosti svojcev do največ devet ur dnevno oziroma med 7. in 16. uro ter je namenjen izključno zunanjim uporabnikom, ki delno še lahko bivajo v domačem okolju. Posebno pozornost namenjajo predvsem osebam z demenco in medgeneracijskemu druženju.

Novo storitev je odprl direktor Centra starejših Medvode Blaž Razvornik skupaj z županom občine Medvode Nejcem Smoletom. Ob tem so pripravili tudi kulturni program. »Že leta 2016 smo začeli z izvajanjem Aktivnega dneva za aktivno starost, ki poteka dvakrat tedensko in na katerega prihajajo občani občine Medvode, starejši iz okolice Centra starejših Medvode. Ker pa je v Medvodah vedno bila prisotna želja tudi po dnevnem varstvu, smo se odločili, da z letošnjim letom ponudimo novo storitev, in sicer aktivno, dnevno varstvo za starejše, kot ga poznamo ponekod drugje po Sloveniji. Dobrodošli so vsi starejši nad 65 let, ki se bodo pri nas imeli lepo. Dobro bomo poskrbeli zanje,« je povedal Razvornik.

V Centru starejših Medvode se želijo čim bolj vključevati v lokalno okolje, zato bodo tudi v projektu Interreg Italija - Slovenija v drugi polovici leta do desetim občanom Medvod določene storitve omogočili brezplačno, ustanovili so skupino za samopomoč svojcem obolelih za demenco, želijo nadaljevati tudi v smeri pomoči na domu ...

Stare razglednice digitalizirali

Bogata zbirka starih razglednic s Kamniškega in Komendskega, ki jo hranijo v Knjižnici Franceta Balantiča Kamnik, bo že kmalu na voljo tudi v digitalni obliki.

Jasna Paladin

Kamnik – Stare razglednice z območja, ki ga pokrivajo s svojo dejavnostjo, v Knjižnici Franceta Balantiča Kamnik načrtno zbirajo od leta 2005 in so del obsežne domoznanske zbirke. Slikovnega gradiva se je z leti nabralo za skoraj 700 razglednic iz obdobja od konca 90. let 19. stoletja pa vse do danes.

»Doslej je bilo gradivo, ki smo ga hranili v posebnih škatlah, uporabnikom na vpogled v prostorih čitalnice, pod nadzorom zaposlenega in ga praviloma nismo izposojali na dom. A na tak način so bila poleg možnosti kraje precej velika tudi tveganja poškodb. Ob ogledovanju so se razglednice obrabljale, zaznali pa smo tudi kemične poškodbe materiala zaradi same hrambe. Zato smo se lansko leto odločili, da zaradi samega obvarovanja, lažje obdelave in dopolnjevanja zbirke ter izboljšanja pregleda nad vsebino gradiva zbirko digitaliziramo,« je projekt z naslovom Kamniške podobe: digitalizirana zbirka razglednic nedavno predstavil Andrej Kotnik iz Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik.

Snovalci projekta Kamniške podobe: digitalizirana zbirka razglednic iz Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik: Andrej Kotnik, direktorica Breda Podbrežnik Vukmir, Jana Uršič (vodja domoznanske zbirke) in Vika Gujtman

Digitalizirane razglednice so s posebnimi oznakami za lažje in hitrejše iskanje razdelili v sedem skupin.

Pet skupin je določenih po geografskem ključu, in sicer so to razglednice iz Kamnika in okolice Kamnika, z alpskega območja z dolino Kamniške Bistrice iz Komende ter iz Tuhinjske doline in Motniške kotline. Ena skupina zajema umetniške razglednice, katerih motiva ni mogoče opredeliti geografsko, so pa delo avtorja, katerega življenjska pot je povezana z območjem občin Kamnik in Komenda.

Še ena skupina razglednic pa zajema slikovno gradivo, kjer ne gre za razglednice v pravem pomenu besede, pač pa za gradivo fotografa Benedikta Lergetporerja (1845–1910) iz obdobja okrog 1890 ter za gradivo, ki ga je knjižnici podaril Aleksander Sarnavsky (1934–2010).

Originalne razglednice seveda ostajajo v knjižnični domoznanski zbirki, ob koncu lanskega leta pa so jih digitalizirali 576, in sicer skenirano na črno podlago in shranjeno v dveh različnih formatih.

Projekt so pred dnevi že predstavili javnosti, na strani www.prejmipozdrav.si pa bo dejansko zaživel ob koncu maja.

V skrbeh zaradi ginekologinje

Dosedanja koncesionarka bo prenehala opravljati dejavnost, v Zdravstvenem domu Kamnik pa njenih pacientk ne morejo prevzeti v celoti.

Jasna Paladin

Kamnik – Storitve s področja ginekologije in porodništva v občini Kamnik izvajata javni zavod Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik in koncesionarka Helena Pikl Istenič, ki pa je občino obvestila, da želi s 30. junijem vrniti koncesijo v obsegu 0,8 tima oz. prenehati z opravljanjem te dejavnosti. Na svojo odločitev zaradi upokojitve naj bi opozarjala že dve leti, in čeprav je ena ginekologinja v pripravljenosti, da prevzame več kot pet tisoč njenih pacientk, koncesije kar tako ne more prevzeti.

Zakon o zdravstveni dejavnosti namreč določa, da koncesijo za opravljanje javne zdravstvene službe na primarni ravni podeli občina s soglasjem ministrstva, pristojnega za zdravje. Koncesija se podeli, če občina ugotovi, da javni zdravstveni zavod ne more zagotavljati opravljanja zdravstvene dejavnosti v obsegu, kot je določen z mrežo javne zdravstvene službe oziroma če javni zdravstveni zavod ne more zagotoviti potrebne dostopnosti do zdravstvenih storitev. Skladno z zakonodajo je občina program v obsegu 0,8 tima od 1. julija dalje ponudila Zdravstvenemu domu dr. Julija Polca Kamnik, ki je občino obvestil, da od navedenega datuma lahko zagotavlja opravljanje zdravstvene dejavnosti zgolj v obsegu 0,3 tima. S tem bo javni zavod kadrovsko dopolnil področje ginekologije in porodništva z dvema zaposlenima zdravnicama za polni delovni čas. Glede na to, da javni zavod tako kadrovsko kot prostorsko od 1. julija dalje ne zmore v celoti pokriti ponujenega programa, bo Občina Kamnik za program v obsegu 0,5 tima objavila javni razpis za podelitev koncesije na področju ginekologije in porodništva, in sicer v obsegu 0,5 tima (zaposlitev za 4 ure) za obdobje 15 let.

Na Občini Kamničanke pomirjajo, da naj zanimanja za take razpise ne bi manjkalo, zato si obetajo, da bo nova ginekologinja preostanek pacientk lahko prevzela že z julijem, za nujne primere pa se vedno lahko obrnejo na zdravstveni dom.

Bolgarski večer v Medvodah

Posvečen je bil bolgarsko-slovenskim vezem in bolgarski kulturi. Ob klopi miru in prijateljstva pri Knjižnici Medvode so postavili še informativno tablo o največji bolgarski pesnici Elisaveti Bagrjani, ki je v času bivanja v Sloveniji stanovala v Vikrčah pod Šmarno goro.

Maja Bertoncelj

Medvode – Junija bosta minili dve leti, odkar sta predsednik Republike Bolgarije Rosen Plevneliev in predsednik Republike Slovenije Borut Pahor ob Knjižnici Medvode odkrila klop miru in prijateljstva, ki spominja na dobre odnose med državama, mimoidočim pa ponudi prostor za počitek. Minulo sredo je pa je v Medvodah potekal Bolgarski večer.

Da je bila klop miru in prijateljstva umeščena v Medvode, ni naključje. Na območju medvoške občine, v Vikrčah pod Šmarno goro, je namreč v času bivanja v Sloveniji stanovala največja bolgarska pesnica Elisaveta Bagrjana (1893–1991), ki jo je s slovenskim prostorom vezalo znanstvo z Izidorjem Cankarjem in drugimi slovenskimi kulturniki. Bila je pomemben vezni člen med slovensko in bolgarsko literaturo.

Župan Medvod Nejc Smole in veleposlanik Republike Bolgarije v Sloveniji Dimitar Abadjiev na klopi miru in prijateljstva, za katero je na novo postavljena informativna tabla o bolgarski pesnici Elisaveti Bagrjani

Rojena je bila 29. aprila 1893 in v Knjižnici Medvode so v mesecu obeležitve njenega rojstva nekaj dogodkov namenili Bolgariji. Največji je bil Bolgarski večer, ki sta se ga med drugim udeležila tudi župan Medvod Nejc Smole in veleposlanik Republike Bolgarije v Sloveniji Dimitar Abadjiev. Skupaj sta se usedla na klop miru in prijateljstva, si ogledala na novo postavljeno informativno tablo o Elisaveti Bagrjani, nato pa odšla v notranjost knjižnice, kjer je potekal kulturni program. Dr. Ljudmil Dimitrov, prevajalec slovenskega leposlovja v bolgarski jezik in lektor na ljubljanski Filozofski fakulteti, je predstavil kratek pregled zgodovine kulturnih stikov med Bolgarijo in Slovenijo. Program so popestrili člani Društva slovensko-bolgarskega prijateljstva pod vodstvom dr. Aleša Kuharja z nastopom odrasle in otroške folklorne skupine ter predstavitvijo nekaterih zanimivosti o Bolgariji.

Bolgarski večer so v Knjižnici Medvode pripravili v sodelovanju z Občino Medvode, Veleposlaništvom Republike Bolgarije, Oddelkom za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Društvom slovensko-bolgarskega prijateljstva.

Kamniški vrtci se še ne bodo podražili

Jasna Paladin

Kamnik – Ker so se v lanskem in letošnjem letu skladno s spremembami zakonodaje povišale plače nekaterim javnim uslužbencem v vzgoji in izobraževanju, prav tako so se povišale plače direktorjev javnih zavodov, cene programov za predšolsko vzgojo v občini Kamnik pa že dlje časa niso bile spremenjene, so se na občinski upravi lotili določenih ukrepov. Spremenili so način financiranja javnega vrtca iz financiranja razlike v ceni na financiranje po namenih, prav tako so prilagodili ceno razvojnega oddelka aktualnim stroškom. »Že nekaj časa namreč Občina Kamnik zagotavlja sredstva za nadstandardne dejavnosti, medtem ko druge občine teh dejavnosti ne financirajo, ker niso vključene v ceno. S prilagoditvijo cene za razvojni oddelek bi bile dejavnosti financirane tudi s strani ostalih občin, delež Občine Kamnik pa bi se s tem znižal,« ugotavljajo na občini. Če bodo spremembe zadoščale za nemoteno financiranje, bo znano že ob koncu leta, sicer pa bo podražitev po žepu udarila tudi starše.

Perovanje in visoka obletnica vasi Perovo

Kamnik – Krajani Perovega bodo jutri, 5. maja, med 15. in 19. uro pripravili tradicionalno Perovanje, ki ga pripravljajo v čast prvemu zapisu iz davnega 8. maja 1241, ki imenuje vas ali gradič Perovo pri Kamniku. Perovo je bilo prvič torej omenjeno pred 777 leti. Pri perovskem mostu bodo pripravili pestro dogajanje – Perovsko kuhno, otroški Peroraj, Igre brez meja kamniških krajevnih skupnosti, Sedem perovskih pogledov sožitja v slikah in mnogo drugega.

Solo Drama

Plesalec in koreograf Žigan Krajnčan se bo predstavil v gibalno-vokalnem plesnem projektu Solo Drama.

Igor Kavčič

Ljubljana – Danes, v petek, 4. maja, ob 19.30 bo na odrskih deskah SNG Drama na sporedu Plesni performans Solo Drama plesalca in koreografa Žigana Krajnčana, ki je nastal pod okriljem Drama Laboratorija. Solo Drama je »ujeti niz« glasbeno-gibalnih sekvenc v obliki suit, ki so nastale na podlagi dolgoletnega raziskovanja lastnega gibalno-vokalnega materiala, ki izhaja iz štirih različnih modusov; iz telesa samega, uma, duha in srca. Vsako od izhodišč generira samosvoj ritem in pulzijo gibalnega materiala, ki se mu dodajo zvočni elementi, ki se skozi različne postopke ozaveščajo in razvijajo. Žigan Kranjčan velja za enega najbolj kreativnih in gledališko ustvarjalnih slovenskih koreografov mlajše generacije, svoje delo tako gradi na principih, ki vključujejo gibalne in vokalne tehnike, različna stanja zavesti, ukvarjanje s »tokom« oziroma potekom pulzije giba skozi telo, načine transformacije določenih stanj in delo z odsotnim drugim/imaginarnim prijateljem, ki se bo v solu »preselil« v komunikacijo z Johannom Sebastijanom Bachom in njegovim glasbenim izročilom, ki avtorja že celo življenje spremlja kot navdih.

Žigan Krajnčan / Foto: Jelena Janković

Sloviti Jo Nesbø prihaja v Slovenijo

Ljubljana – V okviru svetovne turneje in ob izidu priredbe Shakespearove tragedije Macbeth bo Slovenijo obiskal pisec kriminalk norveški pisatelj Jo Nesbø. V zbirki Nesbøjevih romanov, bralci so ga poimenovali za kralja skandinavske kriminalke, je pri založbi Didakta iz Radovljice doslej izšlo že 12 naslovov: Taščica, Brezskrbno, Pentagram, Odrešenik, Snežak, Leopard, Fantom, Policija, Netopir, Ščurki, Žeja in Sin. Nesbø, po izobrazbi ekonomist, je znan kot eden najboljših piscev kriminalk na svetu. Njegovi romani z glavnim junakom detektivom Harryjem Holom so dosegli uspeh tako na njegovem rodnem Norveškem kot tudi drugje po svetu (prodanih je bilo že štirideset milijonov izvodov), navdušili so kritike, knjigarnarje in bralce. Njegove knjige so prevedene v štirideset jezikov, pogosto nagrajene in redno na lestvicah najbolje prodajanih knjig. Ob pisateljevem obisku v Sloveniji bo izšel 13. prevod v slovenščino Macbeth/Kri bo maščevana s krvjo. Avtor se bo publiki predstavil v petek, 11. maja, ob 19. uri na Škrabčevi domačiji v Hrovači pri Ribnici, osrednji dogodek – pogovor z njim in podpisovanje knjig – pa bo v Cankarjevem domu v soboto, 12. maja, ob 19. uri.

Ilustracije Janka Čadeža

Tržič – V Galeriji Atrij je še do konca tedna na ogled razstava Janka Čadeža (1921–2008). Grilov Janko, kot se ga spomnijo mnogi Tržičani, je bil oblikovalec in animator, ki je znal s svojim risarskim talentom na specifičen in pogosto humoren način ujeti in v likovni govorici sporočiti vse, kar je videl. Ustvaril je nešteto risb in ilustracij z različnimi motivi iz vsakdanjega življenja, praznikov, vedute domačega kraja in portretov Tržičanov, pri katerih je znal upodobiti poseben značaj osebnosti. Že v mladosti je kazal veliko zanimanje za slikarstvo in risanje, najbolj so ga nagovorile tabelne slike in freske v domači župnijski cerkvi. Na Dunaju je obiskoval Visoko šolo za likovno umetnost in dopolnjeval svoje znanje v slikarski, kiparski in keramični umetnosti. Leta 1958 je v Nemčiji dosegel izjemne uspehe s kreativnimi filmi in z reklamnimi risankami, sodeloval je tudi na filmskem festivalu v Cannesu. Leta 1970 se je z družino preselil v Kanado. Zaposlil se je pri televizijski mreži CBC v Torontu, kjer je delal kot grafični oblikovalec in animator ter bil vseskozi aktivno vključen v slovensko skupnost.

Ko o strpnosti odloča večina

Kakšni so razlogi, da človek zamenja svoje dotlej trdno oblikovano stališče do aktualnega problema? Avtorski projekt z naslovom 6 v režiji Žige Divjaka govori o tem.

Igor Kavčič

Peterica akterjev igra na dveh odrih, njihovem in »našem«. / Foto: Matej Povše (SMG)

Ljubljana – Pred mesecem so v dvorani Nove pošte, gre za skupni projekt Slovenskega mladinskega gledališča in Maske, premierno uprizorili avtorski projekt s preprostim naslovom 6. Šestica pomeni število mladoletnih beguncev brez spremstva, ki naj bi februarja pred dvema letoma prišli v Dijaški in študentski dom Kranj, pa se to zaradi revolta v tem okolju ni zgodilo. Dobro uro dolga raziskovalno-dokumentarna predstava se torej naslanja na resnične dogodke, iz katerih je črpala avtorska ekipa režiserja Žige Divjaka in petih igralcev: Iztoka Drabika Juga, Alje Kapun, Katarine Stegnar, Vita Weisa in Gregorja Zorca.

V majhni dvoranici v ozadju prizorišča zagledamo pet mikrofonov na stojalih in pred njimi prav toliko stolov, s katerih nas akterji v vlogah uslužbencev omenjenega doma povedejo v čas izpred dveh let. Pripravljajo se na sprejem beguncev, saj je bila ravnateljica doma šest begunskih otrok pripravljena sprejeti brez zadržkov. Hišnik nas seznanja, kako zanje pripravlja in preureja sobe, kuharica pričara vzdušje in debate iz kuhinje, kakšno hrano bodo pripravljale muslimanskim otrokom, vzgojitelj razmišlja, kako se bo spopadel s travmami, ki jih ti nosijo s seboj z vojnih območij in receptor, da bo najbrž treba biti nekoliko bolj pazljiv pri tem, kdo prihaja v dom. Vsi se pripravljajo na nove stanovalce v dobri veri, da gre za otroke, ki jim je treba pomagati. Tako je, vse dokler ravnateljica ne pošlje staršem, katerih otroci so nastanjeni v domu, vabil na sestanek in pogovor o tej temi. Odziv staršev je večinoma odklonilen, nekateri so tudi sočutni do beguncev, a vendarle prepričani, da ti v dom, kjer med šolanjem bivajo na primer prihodnji vrhunski slovenski športniki, ne sodijo. Protestu se pridruži tudi 24 domnevno podpisanih pedagoških delavcev iz sosednje Gimnazije Franceta Prešerna.

Akterji eden za drugim prehajajo za mikrofone v ozadju, kjer navajajo različne javne dokumente, sklepe kranjskega mestnega sveta pa tudi drugih občin in raznih iniciativ občanov po Sloveniji, ki nasprotujejo sprejetju beguncev v njihovo okolje. Vrhunec nestrpnosti je korespondenca, ki naj bi potekala med starši in vodstvom doma. Dokumentarni del je plod večmesečnega raziskovalnega dela, ki ga je režiser opravil z veliko pomočjo Maje Ave Žiberna.

Žiga Divjak je oder pravzaprav razdelil na dva dela, dokumentarnega v zadnjem delu in interpretativnega v sprednjem delu, kjer zaposleni prestavljajo svoja razmišljanja in svoja doživetja, ki bi lahko bila povsem resnična v tistih februarskih dneh. S tem režiser zasebno postavi nasproti javnemu, osebno razmišljanje nasproti mnenju okolice, na ta način pa nas počasi privede tudi v samo srž avtorskega projekta 6 – v njem se namreč preizprašuje, kaj je tisto, kar vpliva na ljudi, da svoja sprva trdna stališča pod pritiski okolice popolnoma spremenijo. Ponudi nam ekonomske razloge, saj bi zaposleni v domu lahko izgubili službe, če bi starši uresničili svoje grožnje in izpisali otroke, v predstavi pa se srečamo še z marsičim, kar očitno v človeku sproži gumb konformizma.

Je bilo ravnanje okolice in neposrednih akterjev, ki so popustili pod težo, edino možno? Bi lahko ravnali drugače? V zadnjem delu predstave se v ozadju na videu pojavijo portreti fantov, ki so še vedno v Sloveniji. Le dve leti starejši so in ... odkrijte sami, kaj nam povedo. Predstavo bi morali videti tudi v Kranju, v vseh Kranjih tega sveta. Do takrat pa v dvorani Nove pošte pri Slovenskem mladinskem gledališču.

Med osebnim in urbanim

V Galeriji Bala je še na ogled razstava fotografij avstrijskih umetnikov Jutte Fischel in Konrada Stanie z naslovom Beobachte / Oglej si.

Igor Kavčič

Kranj – Letošnja četrta razstava v Galeriji Bala v starem delu mesta Kranj je rezultat sodelovanja kranjske izpostave Javnega sklada za ljubiteljsko kulturo in Avstrijskega kulturnega foruma Ljubljana, predstavljata pa se avstrijska umetnika Jutta Fischel in Konrad Stania, ki sta pod naslov Beobachte / Oglej si na ogled postavila fotografije. Njun skupni razstavni projekt poziva obiskovalca, da se poglobi v sam proces gledanja. To storimo že ob vstopu v galerijo, ko nas spremlja delo Modro nebo nad mano Jutte Fischel. Številne oči žensk in deklic strmijo mimo obiskovalca v strop galerije in ga s tem spodbudijo k razmišljanju – kaj vidijo, kaj so že videli? Sledijo portreti z naslovom Vse te ženske, ki s preudarnimi pogledi spremljajo obiskovalca pri njegovi poti po galeriji.

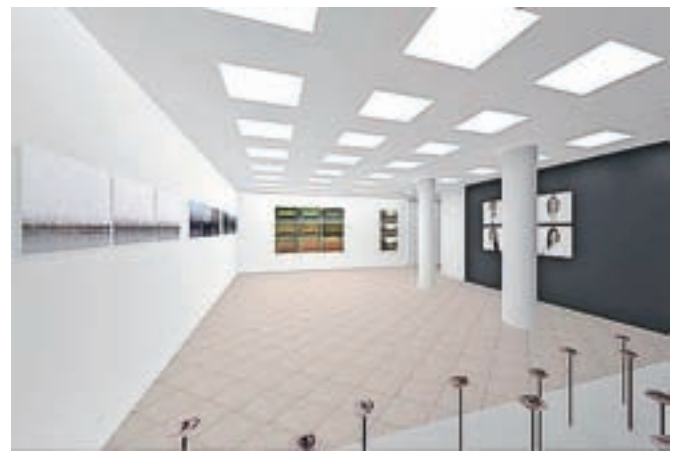

Aktualni pogled v Galerijo Bala / Foto: arhiv JSKD Kranj

Konrad Stania se ukvarja s kolaži in prekrivki, v razstavljenih delih pa se posveča vsakodnevnim situacijam in predmetom. Dela Nabrežja tako prikazujejo prostorske zgostitve mestnih obrežij, Klopi pa klopce v urbanih okoljih (v Rorschachu v Švici, Benetkah v Italiji in Kremsu ob Donavi v Avstriji). Fotografije sledijo določenemu formalnemu vzorcu: kolaži so sestavljeni iz enakega števila različnih trakov in tako sintetizirajo nove možne situacije ter jih razčlenjujejo. Predmeti so dobro prepoznavni, če jih gledamo od daleč, ko pa stopimo bliže, izgubimo pregled in se nam odpirajo novi svetovi. V podrobnostih namreč hitro izgubimo pregled na celoto. Razstava bo na ogled do osmega maja, ko bo ob 18.30 tudi dogodek ob njenem zaprtju.

Zmagi za Triglav in Domžale

Na kranjski tekmi brez gledalcev so nogometaši Triglava premagali Krško, Domžalčani pa so bili boljši od ekipe Ankaran Hrvatini.

Jože Marinček

Kranj, Domžale – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom so v sredo odigrali tri tekme tridesetega kroga. Začelo se je s tekmo v Kranju, na kateri je Triglav gostil Krško, za katero igra tudi nekdanji kapetan kranjskega moštva Klemen Šturm. Srečanje se je končalo z zmago domačinov z 2 : 0. Kranjčani so zaradi kazni igrali pred praznimi tribunami, oba zadetka pa so dosegli v prvem polčasu. Prvič je zadel Luka Majcen po podaji Mateja Poplatnika v dvajseti minuti, drugi zadetek pa je iz prostega strela dosegel David Tijanič, potem ko je bil s prekrškom zaustavljen Matej Poplatnik. »Že proti Ankaranu in Mariboru smo pokazali igro, ki je nismo znali nadgraditi. Za to tekmo smo čutili, da lahko osvojimo vse tri točke. Dokaj hitro smo zadeli, nato pa smo drugi gol dosegli ob izteku časa. V odmoru smo se dogovorili, da odigramo brez prejetega zadetka. To nam je uspelo in veseli smo zmage,« je po tekmi povedal Luka Majcen.

Tekmo pred praznimi tribunami so v Kranju zanesljivo dobili domači nogometaši v rdečih dresih. / Foto: Primož Pičulin

Domžalčani so gostil Ankaran Hrvatini in zmagali s 4 : 0. V vsakem polčasu so zadeli dvakrat, med strelce pa so se vpisali Žan Žužek, Nermin Hodžič, Shamar Amaro Nicholson in Lovro Bizjak.

Konec tedna Domžalčani gostujejo pri Gorici, Triglav pa pri Olimpiji.

V 2. SNL se bodo jutrišnje tekme začele ob 17. uri. Nogometaši Zarice Kranj odhajajo na gostovanje v Ljubljano, kjer jih čaka obračun z ekipo AŠK Bravo. Roltek Dob bo na svojem igrišču gostil nogometaše Fužinarja Ravne Systems, nogometaši Kalcerja Radomlje pa bodo tekmo odigrali v nedeljo na gostovanju pri nogometaših Jadrana Dekani.

Šest tekem 23. kroga bodo jutri odigrali nogometaši v 3. SNL – center. Pet tekem se bo začelo ob 17.30, pomerili pa se bodo Šobec Lesce – Kolpa, Sava Kranj – Tinex Šenčur in SIJ Acroni Jesenice – Kočevje. Ob 19. uri se bo začela še tekma Ivančna Gorica – Bled Hirter. V nedeljo je na sporedu še tekma v Komendi, kjer se bodo ob 17.30 domači nogometaši pomerili z ekipo iz Bohinja.

Nogometaši v gorenjski nogometni ligi bodo jutri ob 18. uri odigrali tekme 17. kroga. Pari v skupini za prvaka so Naklo – Visoko, Škofja Loka – Žiri in Britof – JuRentA Bitnje, v skupini za obstanek pa Velesovo – Niko Železniki in Preddvor – Zarica Kranj B.

Odbojkarji zbrani na Gorenjskem

Slovenska moška odbojkarska reprezentanca se je v začetku tedna zbrala v Kranjski Gori, kjer se bo pripravljala na začetek evropske lige.

Vilma Stanovnik

Kranjska Gora – Vabilu selektorja Slobodana Kovača se je odzvala velika večina igralcev s seznama. Prvi teden priprav je namenjen telesni pripravi in vadbi tehničnih elementov. Uvodne treninge je vodil Kovač, v nadaljevanju pa bosta delo prevzela Samo Miklavc in Sebastjan Škorc. Eden od nosilcev pomlajene izbrane vrste bo sprejemalec Jan Klobučar, ki bo v evropski ligi nosil kapetanski trak. Priložnost za dokazovanje na mestu podajalca je dobil Matija Jereb, ki je bil sicer že nekaj let uvrščen na širši reprezentančni spisek. Zaradi študijskih obveznosti se vabilu selektorja niso odzvali Matej Kök, Aleš Kök in Diko Purić, še en novinec na seznamu pa je podajalec Žan Beravs, ki se bo izbrani vrsti pridružil po potrebi. Jan Kozamernik, Tonček Štern, Dane Mijatović in Matic Videčnik, ki so za počitek dobili nekaj dodatnih dni, so se izbrani vrsti priključili včeraj. Sta pa

Na začetku tedna so se odbojkarji zbrali na pripravah v Kranjski Gori.

reprezentančne soigralce v Kranjsko Goro prišla pozdravit Alen Šket in Jani Kovačič, ki se bosta tako kot Tine Urnaut, Klemen Čebulj, Mitja Gasparini, Dejan Vinčić, Gregor Ropret in Alen Pajenk na julijske priprave na svetovno prvenstvo pripravljala po individualnem programu.

Čeprav bo prihodnjih nekaj tednov namenjenih nastopom v evropski ligi, Kovač načrtuje tudi že program priprav za svetovno prvenstvo, ki bo v letošnji sezoni glavni cilj naše odbojkarske reprezentance. »Vse je drugače kot lani. Še vedno smo razočarani, ker ne bomo igrali v Ligi narodov. Po drugi strani mora biti to za nas še večji motiv, da na svetovnem prvenstvu igramo kar najbolje in da dosežemo dober rezultat. Program in vse ostalo v povezavi z reprezentanco je usmerjeno v ta cilj. Letos imamo verjetno celo najmočnejšo reprezentanco doslej, saj so imeli vsi igralci v svojih klubih vodilno vlogo in mislim, da so zelo napredovali. Pričakujem, da bodo igralci, ki ne bodo igrali v evropski ligi, na julijski zbor prišli spočiti in motivirani, hkrati pa tudi dobro telesno pripravljeni,« je v Kranjski Gori povedal selektor Kovač.

Prva tekma evropske lige bo 20. maja, ko se bodo slovenski odbojkarji v gosteh pomerili z Nizozemsko.

Priložnost tudi za Polanca in Mohoriča

Danes se bo začela kolesarska Dirka po Italiji, na njej pa bodo od naših kolesarjev nastopili Jan Polanc, Matej Mohorič in Domen Novak.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kolesarska Dirka po Italiji oziroma Giro se bo prvič v zgodovini začela zunaj Evrope, saj bo prva etapa, 10,1 kilometra dolg kronometer, potekal v starem delu Jeruzalema. Prireditelji so namreč začetek dirke zaupali Izraelu, ki letos praznuje sedemdeset let ustanovitve države. V Izraelu bosta po uvodni vožnji na čas še dve etapi.

Sledil bo dan premora, ko se bo karavana preselila na Apeninski polotok, v Catanio na Siciliji. Dirka se bo po 21. etapah končala v Rimu. Letos bo Giro najbližje Sloveniji v 14. etapi 19. maja, ko bo cilj na Zoncolanu.

Lansko zmago bo branil Nizozemec Tom Dumoulin, Slovenija pa ima tokrat na startu tri kolesarje: Jana Polanca, Mateja Mohoriča in Domna Novaka.

Prvi od zahtevnejših preizkusov na Giru bo v šesti etapi, ki se bo končala z vzponom na Etno, kjer se je lani izkazal Jan Polanc. Šestindvajsetletni Kranjčan bo letos znova v postavi ekipe UAE Emirates, kjer bo sicer pomočnik kapetanu Italijanu Fabiu Aruju, imel pa bo priložnost, da znova zablesti na kateri od etap. Do sedaj ima na Giru že dve etapni zmagi.

Podobno vlogo kot Jan bo imel v ekipi Bahrain-Merida Matej Mohorič iz Podblice, ki bo prav tako skušal izkoristiti priložnost na kateri od etap. V isti ekipi bo še odličen dolenjski kolesar Domen Novak - Lojz, tako Matej kot Domen pa bosta delala za prvega moža ekipe Italijana Domenica Pozzoviva.

Kot napovedujejo kolesarski poznavalci, je prvi favoriti za končno zmago Britanec Christopher Froome, ki bo na Giru nastopil z močno podporo moštvenih kolegov iz Skyja. Froomov lanski dopinški prekršek namreč še vedno ni dobil epiloga. Dvaintridesetletni Froome bo na Giru lovil zgodovinski trojček zmag na treh tritedenskih dirkah, saj je lani zmagal na dirki po Franciji in Španiji, tako da mu manjka še prvo mesto na italijanski pentlji.

Uspešni praznični dnevi kranjskih kolesarjev

Kranj – Tekmovalci in tekmovalke Kolesarskega kluba Kranj so med prazniki uspešno nastopali doma in v tujini. Že v nedeljo sta na novi dirki Pokala Slovenije, na tako imenovani Veliki nagradi Marka Kumpa v Stranski vasi pri Novem mestu, zmagali Neja Kalan pri deklicah A in Tjaša Sušnik pri mlajših mladinkah. Še zlasti uspešni so bili kranjski kolesarji na praznični prvi maj. Mladinec Matic Maček je v solo vožnji zmagal na dirki v Italiji. Izkazal se je tudi Filip Kvasina, ki je zmagal na četrti etapi ene najmočnejših in najtežjih etapnih dirk za kategorijo pod 23 let v Evropi, ki se je začela v soboto na Madžarskem, nadaljevala na Slovaškem in se včeraj zaključila na Poljskem.

V polfinalu tudi ŠD Ribno in NK Begne

Ribno – Zanimiva sezona prve slovenske malonogometne lige na travi Lige ENA se bo nadaljevala s polfinalnimi tekmami. Na izredno izenačenih četrtfinalnih tekmah so morali kar dvakrat o napredovanju v polfinale odločati kazenski streli. Tako je ekipa ŠD Ribno, ki je imela za nasprotnike ŠD Loška dolina Andifit, zmagala po kazenskih strelih, v katerih so bili boljši s 6 : 4 ter se tako uvrstili v polfinale, v katerem pa se bodo pomerili proti domačim ligaškim nasprotnikom NK Begne. Nogometaši iz Begunj na Gorenjskem so namreč v četrtfinalu po kazenskih strelih s 6 : 5 premagali ekipo Vipoll Stara Nova vas. Drugi polfinali par sta ekipa Bubka bar Gofar Brežice in ŠD Asi – Lok orodjarstvo.

Vse večja nasprotja med javnim in zasebnim

»V mestnih gozdovih so vse večja nasprotja med zasebnim in javnim interesom,« ugotavlja gozdar Martin Umek in pri tem za zgled dobrega gospodarjenja z mestnimi gozdovi daje Mestno občino Celje.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Martin Umek, vodja kranjske krajevne enote Zavoda za gozdove Slovenije, se je že pred leti udeležil predstavitve Gospodarjenje z mestnimi gozdovi v Celju in bil nad njihovim gospodarjenjem navdušen. Ob letošnjem mednarodnem dnevu gozdov, ki je potekal pod geslom Gozdovi za trajnostna mesta, se mu je porodila zamisel, da bi v Celje popeljal predstavnike večjih mest s kranjskega gozdnogospodarskega območja, da bi si lahko »v živo« ogledali rezultate več kot dvajsetletnega načrtnega dela. Povabilu gozdarjev so se odzvali predstavniki kranjske in škofjeloške občine.

Martin Umek, vodja kranjske krajevne enote zavoda za gozdove

Povečujejo delež javnih gozdov

Robert Hostnik iz celjske območne enote zavoda za gozdove je dejal, na območju Celja gozdovi pokrivajo četrtino urbanega območja. Tradicija urejanje gozdov v bližini mesta je dolga že več kot stoletje, že v obdobju 1885–1892 je takratna mestna občina odkupila prve gozdove nad mestnim parkom in v njih uredila sprehajalne poti, opremljene s klopmi in paviljoni. Mestni park in okoliški gozdovi so bili dobro vzdrževani do šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko sta boljša mobilnost prebivalcev in močno industrijsko onesnaženje zmanjšala zanimanje za območje mestnih gozdov in tudi opustitev rednega gospodarjenja. Ponovno prepoznavanje vloge gozdov kot dragocenega naravnega okolja v neposredni bližini mesta se je začelo v devetdesetih letih, ko je občina v denacionalizacijskem postopku tudi dobila nazaj po drugi svetovni vojni odvzete gozdove. Mestni svet je 1996. leta sprejel strategijo razvoja urbanih gozdov Celja, ki je določila pet osnovnih usmeritev: zavarovanje gozdov s pravnim aktom, povečevanje javnih gozdnih površin z odkupovanjem zasebnih gozdov, razvoj rekreacijskih in izobraževalnih potencialov, ozaveščanje prebivalcev o pomenu urbanih gozdov in zagotovitev stalnega vira financiranja za upravljanje in razvoj. Občina je potlej z odlokom razglasila mestne gozdove za gozdove s posebnim namenom, odkupila na zavarovanem območju od 38 lastnikov skupno 64 hektarjev gozdov in s tem več kot podvojila delež javnih gozdov na tem območju, na območju mestnega gozda Anski vrh zgradila 15 kilometrov sprehajalnih in večnamenskih poti, uredila mrežo novih gozdnih poti na območju Miklavškega hriba, v okviru evropskega projekta opremila mestni gozd z novimi objekti za rekreacijo, doživljanje in izobraževanja (glavna pridobitev je Drevesna hiša) in po večletnih pogajanjih odkupila večji del gozdov na zahodnem pobočju Grajskega hriba pod Starim gradom. Mestni gozd na južnem obrobju Celja je zdaj s 114 hektarji gozdov v javni lasti in s 15 kilometri opremljenih sprehajalnih in večnamenskih poti največja urejena javna zelena površina v Celju.

Drevesna hiša med krošnjami predstavlja novo izobraževalno in informacijsko središče celjskega mestnega gozda. / Foto: Martin Umek

Po celjskem mestnem gozdu vodijo številne urejene poti. / Foto: Robert Hostnik

Vse več konfliktov

»Podobno kot v Celju bi z mestnimi gozdovi lahko gospodarili tudi v Kranju,« je prepričan Martin Umek in dodaja, da bi morali začeti čim prej, tudi zato, ker se v primestnih gozdovih povečuje obisk in ker vse bolj naraščajo nasprotja med javnim in zasebnim interesom. Način življenja se je močno spremenil, meščani se želijo rekreirati čim bližje mestu, tudi v mestnih gozdovih. Pri tem prihaja tudi do konfliktov, saj nekateri obiskovalci gozdov parkirajo na zasebnih zemljiščih oziroma se obnašajo, kot da je vse njihovo,« pravi Martin Umek, ki dobro pozna obe plati, tako težave zasebnih lastnikov gozdov kot interes javnosti, in si ob tem želi več medsebojnega razumevanja – obiskovalcev gozdov, ki spoštujejo zasebno lastnino, in zasebnih lastnikov, ki razumejo obiskovalce, zakaj se sprehajajo in zakaj kolesarijo.

V mestnih gozdovih je njihova lesnoproizvodna vloga manj pomembna, ampak je bolj poudarjena ekološka in socialna vloga, ki se kaže v tem, da prebivalcem omogočajo rekreacijo, blažijo klimatske ekstreme, povečujejo življenjsko pestrost, zmanjšujejo škodljive vplive emisij ter predstavljajo estetski kontrast nenaravnemu in odličen prostor za poučevanje, vzgajanje in ozaveščanje.

Večina primestnih gozdov še v zasebni lasti

Občina Kranj že ima odlok o primestnih gozdovih, kot ena prvih občin v Sloveniji ga je sprejela leta 1966. leta in z njim izkazala javni interes v primestnih gozdovih. Zdaj bi ga, pravi Umek, morala prilagoditi sedanjim razmeram. Za ureditev infrastrukture je občina tudi že odkupila nekaj gozdnih površin v bližini mesta, v okviru prizadevanj za pridobitev znaka Slovenija zelena destinacija je aktivirala »zeleno ekipo« ... »Kranj ima primestne gozdove dobro ohranjene, a večina jih je v zasebni lasti. Občina je lastnica 375 hektarjev gozdov na 4300 lokacijah, precej jih je tudi v okolici mesta. Zemljišča, ki za občino niso zanimiva, bi morala prodati in z denarjem od prodanih gozdov kupovati gozdove v bližini mesta – za začetek predvsem na območju Šmarjetne gore, v bližini Planine in na obrobju starega mestnega jedra, urejati parkirišča ob vstopu v gozdove, poti po gozdovih in drugo javno infrastrukturo, plačevati rento lastnikom zasebnih gozdov v bližini mesta ...« predlaga Umek in dodaja, da bi morali za gospodarjenje z mestnimi gozdovi zagotoviti stalni finančni vir in določiti tudi upravljavca mestnih gozdov – nekoga, ki bi to delal z dušo in srcem.

V Naklem spet »žegnali« traktorje

Cveto Zaplotnik

Naklo – V Naklem so v preteklosti občasno pripravili blagoslov traktorjev, zadnje je bilo pred desetimi leti. Konjeniško društvo Naklo se je letos odločilo, da ta lepi običaj obudi. V torek, na praznik dela, so v okviru tradicionalne prvomajske parade vozil, ki jo je organiziralo Moto društvo Oldtimer Naklo, prvič po desetih letih pripravili blagoslov traktorjev in hkrati napovedali, da bo ta dogodek odslej tradicionalen, vsako leto prvega maja. V koloni traktorjev, ki jo je sredi vasi blagoslovil domači župnik Janez Zupanc, je bilo 15 traktorjev, od starodobnikov do najsodobnejših, večinoma last kmetov iz nakelske občine. Kot je povedal predsednik društva Zdravko Cankar, so bili z udeležbo na blagoslovu traktorjev zadovoljni, zanesljivo pa bi bila še boljša, če nekateri kmetje praznika dela (in lepega vremena) ne bi izkoristili za delo, predvsem za košnjo in spravilo trave. Že v ponedeljek, na predvečer praznika dela, je društvo na travniku ob robu vasi prvič po sedmih letih pripravilo kresovanje, ki se ga je udeležilo okoli štiristo ljudi.

Kolona traktorjev na »žegnanju« v Naklem

Prtljago je želel poslati s kurirsko službo

Tim Potočnik in Jan Štefe sta ustanovitelja kurirskega podjetja Eurosender, ki razvija spletno platformo, prek katere lahko uporabnik v manj kot treh minutah pošlje paket ali paleto s kateregakoli evropskega naslova na katerikoli drug evropski naslov.

Maša Likosar

Šenčur – Tim Potočnik iz Šenčurja je zamisel za kurirsko podjetje Eurosender dobil leta 2013, ko se je vračal s študijske izmenjave iz Poljske. »Imel sem kar veliko prtljage, in ker bi bilo sorazmerno drago – predvsem pa nepraktično – vse skupaj tovoriti na letalo, sem želel zadevo poslati s kurirsko službo. Sliši se enostavno, a je bilo potrebnih kar nekaj ur spletnega iskanja, e-sporočil, klicev in celo barantanja, da sem dobil sprejemljivo ponudbo.« Izkazalo se je, da znajo kurirji dobro poskrbeti za velika podjetja, pri posameznikih in manjših podjetjih pa niso preveč fleksibilni. Ljudi, ki iščejo kurirske storitve, je veliko, z rastjo spletne trgovine vedno več, zato je bil Tim prepričan, da bi enotna spletna platforma za ugodno in transparentno pošiljanje paketov lahko koristila množicam.

Zamisel je predstavil prijatelju Janu Štefetu iz Voklega. K sodelovanju sta povabila programerja in skupaj so se lotili razvoja Eurosenderja. »Takrat sva bila z Janom stara 22 let in na začetku sva bila sama. Danes nas je okoli štirideset.« Čisto na začetku sta v podjetje vložila svoje prihranke. »Ni jih bilo veliko, a dovolj, da sva začela. Predvsem je bilo vloženega veliko dela in napora pri pridobivanju partnerjev in prvih strank.« Čas, ki sta ga namenila za razvoj ideje, je bil takrat največji vložek. »Ker začenjaš praktično iz nič, nimaš vzpostavljenih partnerstev ali poznanstev, uspeh pa nikakor ni zagotovljen,« pravi Tim Potočnik. Danes ima Eurosender pisarne v Ljubljani, Berlinu in Gdansku, sedež podjetja pa je trenutno v Londonu.

Razvoj algoritma

Na začetku so na trgu obstajali določeni pomisleki in se je moral Eurosender najprej dokazati. To so naredili tako, da so stali za obljubami, nenehno razvijali platformo ter sledili željam uporabnikov. »Z Janom sva še posebno ponosna na dve stvari: da smo v teh letih vzpostavili razvejano mrežo ponudnikov kurirskih storitev in da delava z ekipo predanih posameznikov,« pravi Potočnik in pove, da so vlagatelji kmalu opazili njihov nadpovprečen potencial. »Logistična industrija, v kateri delujemo, je ogromna. Samo v Evropi je na področju pošiljk vredna nekaj sto milijard evrov. Hkrati je logistika v procesu modernizacije. Z Eurosenderjem smo ob pravem trenutku zajahali val tovrstnih sprememb.«

Foto: Adriano Spadaro

Tim Potočnik, predstavnik vlagatelja Post Luxembourg Achim Taylor in Jan Štefe

Za enega največjih uspehov si štejejo razvoj algoritma, ki analizira na tisoče različnih cen, primerja med sabo več kot sto kurirjev in na podlagi pridobljenih podatkov uporabniku v nekaj sekundah ponudi najbolj optimalno možnost za njegovo pošiljko. Poleg enostavne uporabe je velika prednost Eurosenderja dejstvo, da so običajno ugodnejši od drugih. »Naše cene so lahko tudi do sedemdeset odstotkov nižje. Nižje cene dosežemo tako, da zberemo povpraševanja na tisoče manjših strank, kot so študentje, izseljenci in manjša podjetja in se na ta način lažje izpogajamo za popuste pri kurirjih.«

Vlagatelji so opazili njihov potencial

Ko je podjetje začelo intenzivno rasti, so vanj začeli vlagati tudi poslovni angeli in korporativni vlagatelji. Partnerjev imajo veliko. Najprej so to kurirska podjetja, sodelujejo z vsemi največjimi in najbolj zanesljivimi, kot so DHL, DPD, GLS, v Sloveniji in na Balkanu tudi s Pošto Slovenije. V podjetje sta tako med drugim vstopila Ergo, ena največjih evropskih zavarovalnic, in pred nekaj meseci Post Luxembourg, državna luksemburška pošta. »Radi se povezujemo s takimi vlagatelji, ki lahko ponudijo več kot samo denar. Post Luxembourg ima veliko logističnega znanja in izkušenj ter razvejano mrežo lastnih partnerjev in stikov. Za podjetje, kot je Eurosender, je takšna pomoč neprecenljiva.«

Njihove storitve uporablja več kot dvajset tisoč majhnih in srednje velikih podjetij v Evropski uniji in še nekajkrat toliko končnih uporabnikov, v veliki večini gre za tujce. Paket ali paleto prek Eurosenderja lahko pošljete med več kot tridesetimi državami v Evropi. »Največ posla trenutno ustvarimo na Irskem, Hrvaškem, Portugalskem, v Španiji, Franciji, Nemčiji in Veliki Britaniji. Posebno uspešna se je izkazala linija med Hrvaško in Irsko ter obratno. Veliko Hrvatov se v zadnjih letih namreč seli v Dublin in druga irska mesta, poleg tega je Eurosender sosedsko podjetje, kar verjetno tudi pomaga pri vzpostavljanju zaupanja.«

Postati želijo največji digitalni center

Vrednost podjetja vseskozi raste. Ker imajo velike načrte in hitro rastejo, so vedno na preži za novim kadrom. »Trenutno iščemo prodajnike, oglaševalce, logistične strokovnjake, tekstopisce. Načrtujemo, da bomo do konca leta zaposlili okoli štirideset novih ljudi.« Njihovi zaposleni so stari med 25 in trideset let in prihajajo z vseh koncev sveta, od Kolumbije do Turčije, Romunije in Grčije – in skupaj govorijo več kot 15 jezikov.

Postati želijo največji digitalni center za logistične storitve na svetu, kar pomeni, da bodo lahko posamezniki ali podjetja na njihovi platformi dobili ponudbo za vsako logistično storitev. Utrditi želijo tudi svoj položaj pri paketnih in paletnih pošiljkah, jim dodati nove storitve in se hkrati širiti tudi na druge konce sveta.

Slovenci precej zadržani do skladov

Čeprav smo med bolj varčnimi narodi v Evropi, pa Slovenci še vedno največ varčujemo v gotovini in depozitih, le malo se odločamo za naložbe v vzajemne sklade.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Slovenci nismo navdušeni nad vlaganjem v vzajemne sklade, ugotavljajo v Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov (ZDU). Slovenske družbe za upravljanje v stotih slovenskih skladih upravljajo 2,6 milijarde evrov premoženja, od tega 1,6 milijarde predstavljajo naložbe gospodinjstev. Za razliko od večine evropskih držav Slovenci kljub nizkim obrestnim meram in inflaciji še vedno precej raje varčujemo v gotovini in depozitih, ki predstavljajo kar 69 odstotkov finančnega premoženja gospodinjstev, naložbe v sklade pa le 5,3 odstotka. Pravo nasprotje je denimo Švedska, kjer imajo gospodinjstva v gotovini in depozitih le 13,7 odstotka svojega premoženja, v vzajemnih skladih pa denimo 25 odstotkov.

Matjaž Lorenčič, predsednik uprave KBM Infond, predsednik uprave NLB Skladi Kruno Abramovič in Karmen Rejc, direktorica ZDU

Kot je poudarila Karmen Rejc, direktorica ZDU, slovenska gospodinjstva sicer sodijo med najvarčnejša v Evropi, lani so denimo privarčevala skoraj sedmino svojega razpoložljivega dohodka, kar jo uvršča na peto mesto med evropskimi državami. »A visoka stopnja varčevanja sama po sebi ne zadošča, privarčevana sredstva je treba tudi pametno investirati, da dosežemo želeni cilj,« pravi Rejčeva.

Matjaž Lorenčič, predsednik uprave KBM Infond, nezaupanje do drugih oblik varčevanja pripisuje nizki stopnji finančne pismenosti, po kateri smo na repu Evrope. Zato si tudi v ZDU prizadevajo za spremembo varčevalnih navad. »Z razpršenostjo naložb lahko pridemo do dobrega rezultata,« je prepričan Lorenčič, ki dodaja, da vzajemni skladi predstavljajo eno najvarnejših oblik varčevanja, ki zagotavlja tudi znatno višje donose. »Po desetih letih varčevanja ob mesečnem pologu sto evrov vlagatelj na banki ob 1,5-odstotni obrestni meri dobi 12.900 evrov, v vzajemnem skladu s predvidenim sedemodstotnim donosom pa 17.200 evrov,« pravi Lorenčič, ki dodaja, da so razlike ob daljšem časovnem obdobju še precej večje.

Številne prednosti vzajemnih skladov vidi tudi predsednik uprave NLB Skladov Kruno Abramovič, ki vzajemne sklade imenuje kar formula ena med finančnimi produkti. Njihove bistvene prednosti so enostavnost upravljanja, dobro reguliran trg, strokovno upravljanje in visoka likvidnost, ki omogoča izplačilo že v nekaj dneh. Zaradi vseh teh dejavnikov je po mnenju strokovnjakov v Sloveniji še precej prostora za povečanje deleža naložb v vzajemne sklade.

Za konec pa še zanimivost, ki jo opažajo sogovorniki. Kljub temu da smo Slovenci zelo zadržani vlagatelji, pa se v primeru, ko se vendarle odločimo za naložbe v finančne produkte, za razliko od večine Evropejcev investiramo v bolj tvegane sklade, kar kaže na to, da si želimo prihranke kar najhitreje oplemenititi. Od tod verjetno tudi tolikšna evforija glede kriptovalut.

A pametno varčevanje zahteva razporeditev tveganja in predvsem čas, saj je vlaganje v vzajemne sklade tek na dolge proge, pravijo sogovorniki.

Med begom se je zaletel

Simon Šubic

Kranj – Kranjski policisti so pred nekaj nočmi v okviru nadzora prometa v Stražišču pri Kranju ustavljali voznika osebnega avtomobila, ki pa se ni hotel ustaviti, temveč je hitrost še pospešil in se hitro odpeljal mimo mesta kontrole.

Policista sta voznika s službenim vozilom hitro dohitela in ga ponovno poskušala varno ustaviti. A voznik ju še vedno ni upošteval in je raje nadaljeval divjo vožnjo po ulicah Stražišča. »Zaradi varnosti sta policista intenzivnost sledenja takrat zmanjšala, bežeči voznik pa se je zato lahko nekoliko oddaljil od patrulje. Na poti njegove vožnje sta policista v nadaljevanju naletela na prometno nesrečo z materialno škodo, ki jo je s čelnim trčenjem povzročil ta voznik. S kraja je pobegnil s poškodovanim vozilom,« je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Na podlagi zbranih podatkov so policisti voznika izsledili slabih dvajset minut po nesreči. Preizkus alkoholiziranosti je pri njem pokazal negativen rezultat, zaradi suma, da je vozil pod vplivom prepovedanih drog, pa so mu policisti odredili strokovni pregled. Odvzeli so mu tudi vozniško dovoljenje. Voznika zdaj obravnavajo zaradi suma kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa.

Poskrbite za svoje kolo

Simon Šubic

Kranj – V noči na ponedeljek je neznani storilec na Mlaki pri Kranju prišel na dvorišče stanovanjske hiše in s prtljažnika vozila ukradel električni kolesi. V Radovljici pa je v ponedeljek nekdo sredi belega dne s parkirišča pred gostinskim objektom ukradel črn moped znamke Piaggio Ciao.

Policisti svetujejo, da kolesa shranjujete v objektih in po možnosti zaklenjena, na prtljažnike avtomobila pa jih namestite tik pred odhodom. Na prostem kolo pustite na obljudenem in dobro razsvetljenem kraju, zaklenite ga z dobro ključavnico in ob stabilen predmet, kot je npr. ograja (hkrati za okvir in eno od koles). Vsem tudi priporočajo, da si zapišete podatke o kolesu – znamko, model in barvo kolesa, tudi tip sestavnih delov, morebitne posebnosti, dodatno opremo itd. Kolo tudi fotografirajte, če pa na okvirju nima serijske številke, jo dajte nanj vgravirati. Isti samozaščitni ukrepi so uporabni tudi za varovanje mopedov. Če vam ukradejo kolo, je smiselno pregledati tudi seznam najdenih predmetov na spletni strani policije.

Zaradi opitosti ni zvozil krožišča

Lesce – V ponedeljek popoldan je voznik zaradi vožnje na prekratki varnostni razdalji v krožišču na avtocestnem izvozu pri Lescah povzročil trčenje s še dvema drugima voziloma. Voznik je najprej trčil v avtomobil pred seboj, tega pa je po nesreči odbilo še v tretje vozilo. Preizkus alkoholiziranosti je pokazal, da je bil precej opit (1,12 mg/l).

Ni bilo dvoma, da je pijan

Lipica – V ponedeljek opoldan je pri Lipici na območju Škofje Loke voznik osebnega avtomobila med vožnjo oplazil avtobus, nato pa odpeljal naprej. Ko so ga policisti kasneje izsledili, je bil v stanju očitne pijanosti, našli pa so tudi njegov avtomobil. Proti vozniku zdaj vodijo postopek zaradi povzročitve prometne nesreče, pobega s kraja in alkoholiziranosti.

Zapeljal po brežini

Sorica – Na območju Zgornje Sorice je v torek zvečer voznik osebnega vozila s ceste zapeljal po brežini. Ukleščen je obstal približno petdeset metrov pod voziščem. Iz vozila so ga s tehničnim posegom rešili gasilci, nato pa so ga odpeljali v zdravstveno ustanovo, saj se je v nesreči poškodoval.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Kolesar trčil v motorista

Tržič – V sredo dopoldan se je na cesti Brezje pri Tržiču–Bistrica lažje poškodoval kolesar, ki je najprej dohitel dva motorista, ob prehitevanju pa je z enim od njiju trčil. Obravnavajo ga zaradi povzročitve prometne nesreče.

Zdaj še na ustavno sodišče

Vinko Rant iz Dolenje vasi, ki se že dolga leta bori za vse premoženje po pokojni mami, v ustavni pritožbi dokazuje, da mu je bila zaradi sodne zmote kršena ustavna pravica do dedovanja.

Simon Šubic

Dolenja vas – Če bi kdo pomislil, da se po štirih desetletjih pravdanja tudi v Sloveniji vendarle morajo izčrpati vse pravne možnosti, je v zmoti. To sta pred kratkim spoznala tudi zakonca Vinko in Frančiška Rant iz Dolenje vasi, ki v bitki za premoženje po pokojni Vinkovi materi Ivani Rant že desetletja neumorno hodita od Poncija do Pilata po slovenskih sodiščih. Ker ta redno odločajo v nasprotju z njunimi pričakovanji, sta se pritožila še na evropsko sodišče za človekove pravice, ker da so jima bile zaradi sodne zmote kršene človekove pravice, med drugim tudi pravica do učinkovitega pravnega varstva. A iz Strasbourga je prispel nedvoumen odgovor: pritožba je nedopustna, saj sodišče za človekove pravice ugotavlja, da še niso bila izčrpana vsa domača pravna sredstva. Ker ne nameravata kloniti v svojem boju za pravico, čeprav je ta Frančiški že pošteno načel zdravje, sta zdaj pač posegla še po zadnji sodni instanci v državi in na ustavno sodišče vložila še ustavno pritožbo. Na njegovo odločitev še čakata.

Že večkrat smo poročali, da si Vinko Rant z ženo Frančiško prizadeva dokazati, da Okrajno sodišče v Škofji Loki za njegovo pokojno mamo Ivano, ki je umrla februarja 2005, do danes ni razpisalo zapuščinske obravnave oziroma Vinko kot zakonit dedič o njej doslej ni bil obveščen. Medtem ko zakonca trdita, da je imela Ivana ob smrti v lasti dve kmetiji v Dolenji vasi, pa naj bi po njunih besedah loško sodišče ugotovilo, da je umrla brez premoženja. Kot zatrjujeta tudi v ustavni pritožbi, naj bi bila Ivanka Rant, po njeni smrti pa sin Vinko žrtvi velikih napak, ki si jih je v preteklosti privoščilo škofjeloško okrajno sodišče, ker naj bi odločalo na podlagi ponarejenih dokumentov, to pa zdaj tako sodni kot organi pregona spretno prikrivajo. V boju za dediščino je Vinko Rant podal že več kazenskih ovadb zoper več oseb, ki pa so bile doslej še vse zavrnjene.

Zakonca Vinko in Frančiška Rant zdaj pravico iščeta na ustavnem sodišču. / Foto: arhiv GG

Sodišče: zapuščinsko obravnavo opravili

V ustavno pritožbo je tako Vinko Rant navedel, da se je tretja oseba na loškem sodišču predstavila za sina Ivane Rant in posledično z zvijačo podedovala njeno premoženje, in to v času, ko je bila mama še živa. Ker je nekdo ponaredil smrtovnico Ivane Rant, ko je bila še živa, Vinka pa z lažnim zdravniškim spričevalom razglasil za moteno osebo, je bila pritožniku kršena ustavna pravica do dedovanja, med drugim še piše v ustavni pritožbi. »Vztrajava, da škofjeloško sodišče opravi zapuščinski postopek za pokojno mamo Ivano Rant in ugotovi njene prave dediče, saj si njeno premoženje zdaj lastijo povsem drugi ljudje,« sta zakonca Rant ponovno povedala za Gorenjski glas.

Za pojasnilo smo zaprosili še Okrajno sodišče v Škofji Loki, kjer so odgovorili, da je bila zapuščinska obravnava po pokojni Ivani Rant opravljena 10. januarja 2006. Že naslednji dan je sodišče izdalo sklep, po katerem je vse njeno premoženje podedoval Vinko Rant. »Ta je potem trikrat podal v bistvenem zelo podoben predlog za izdajo dodatnega sklepa o dedovanju, in sicer v letih 2013, 2014 in 2015. Zahteval je izdajo dodatnega sklepa o dedovanju glede premoženja, čigar zemljiškoknjižna lastnica ni zapustnica Ivana Rant. O vseh predlogih je bilo že pravnomočno določeno, in sicer je sodišče vse predloge zavrnilo kot neutemeljene,« so pojasnili.

V Gorenjskem glasu smo že večkrat poročali, da je jedro zapletenega problema v dedinski in ženitni pogodbi, ki jo je Ivana leta 1935 pred poroko podpisala z vdovcem Janezom Rantom. Po njej bi v primeru smrti enega od zakoncev vse premoženje (dve kmetiji) prešlo na preživelega. In ker je Janez umrl prej, je Ivana pričakovala, da bo edina dedinja, kar pa se ni zgodilo, saj je Janez Rant že pred svojo smrtjo kmetijo prve žene prepisal na enega od otrok iz prvega zakona. Vse od leta 1978 naprej si je tako Ivana, kasneje pa v njenem imenu sin Vinko z ženo Frančiško, prizadevala na sodišču dokazati, da ji pripadata obe kmetiji. Ena kmetija je v tem času po Vinkovem mnenju nezakonito pristala v rokah nepravih dedičev.

Nesreča povzročila prometni infarkt

Včeraj dopoldne se je na gorenjski avtocesti nad Jesenicami zgodila prometna nesreča pri preusmeritvi prometa na en vozni pas zaradi del na cesti.

Andraž Sodja

Jesenice – Včeraj okoli 9.30 se je na gorenjski avtocesti nad Jesenicami zgodila prometna nesreča, v kateri na srečo ni bilo huje poškodovanih. Kot so poročali vozniki, ujeti v koloni, naj bi voznik osebnega vozila iz za zdaj neugotovljenega vzroka zapeljal prek preusmeritve prometa, ki na odseku avtoceste po viaduktih Podmežakla zaradi del poteka v obe smeri po enem voznem pasu. Zaradi odstranitev posledic prometne nesreče, v kateri je eno vozilo ostalo na strehi, je bila avtocesta dlje časa zaprta, zato so nastali daljši zastoji v obe smeri. Promet so preusmerjali prek Jesenic, kjer je ponovno prihajalo do zastojev zaradi obnovitvenih del na Cesti maršala Tita. Situacijo so z urejanjem prometa z obvozom po vzporedni lokalni cesti olajšali policisti. Posledice prometne nesreče so odstranili poklicni gasilci GARS Jesenice. Odsek je bil po podatkih policije zaprt nekaj manj kot dve uri.

Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj, je razložil, da se je prometna nesreča zgodila, ko je povzročitelj, ki je vozil v smeri Kranja, na točki preusmeritve namesto na preusmerjen vozni pas zapeljal na razmejitveno ograjo in se z vozilom prevrnil. »Vozilo je nato po strehi drselo na nasprotni vozni pas in tam trčilo v vozilo, ki ga je voznik pravilno pripeljal v smeri Karavank.« Povzročitelj se je v nesreči po prvih podatkih lažje poškodoval.

Avtocesta mimo Jesenic je bila včeraj dopoldne zaradi nesreče zaprta slabi dve uri. / Foto: Andraž Sodja

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Jama, ki je nekaj izjemnega

V Kamniško-Savinjskih Alpah je več sto različnih jam in brezen, a malo jih je tako posebnih kot Kamniška jama. Prvega maja je minilo štirideset let, odkar jo je odkrila skupina kamniških jamarjev, ki še danes pravi, da gre za kraljico jam na Kamniškem.

Jasna Paladin

Kamniška jama leži v grebenu Zeleniških špic z vhodom na nadmorski višini 1400 metrov. »Jama je nekaj izjemnega, zato ker je njen glavni rov večinoma horizontalen, kar je v Alpah velika redkost, večina jih je namreč navpičnih. Ko smo se lotili datiranja, smo ugotovili, da je jama stara najmanj pet milijonov let. Glavni rov je dolg več kot 1700 metrov, jamo pa sestavljajo štirje deli. Ne gre le za jamo, ampak jamski sistem – in takega v naših Alpah ob našem odkritju še ni bilo,« nam je povedal Rajko Slapnik, predsednik Jamarskega kluba Kamnik, ki je skupaj z drugimi člani prvega maja pripravil tradicionalni ogled Kamniške jame za širšo javnost. Obisk jame sicer ni preprost, saj je dostop precej zahteven. Ogled traja več kot pol dneva, saj je do vhoda več kot dve uri hoje, ogled po jami pa traja od tri do štiri ure, potem pa sledi še vrnitev v dolino, a kljub temu je zanimanje Kamničanov in številnih drugih za jamo, na katero so domači jamarji zelo ponosni, iz leta v leto večje.

Jami bodo letos posvetili monografijo

Ob letošnjem jubileju so se jamarji spomnili tudi prvomajskih praznikov leta 1978, ko so po kamniških hribih sistematično iskali nove jame. »Nekaj planincev z dušami jamarjev je takrat stikalo po Zeleniških špicah in preiskovalo špranje, spodmole, luknje, skratka vse, kar bi lahko vodilo v nedrje masiva. Vido Kregar, Zvone Hribar, Dane Holcar, Janko Urbanc, Rastko Zabrič in Janez Virijant so se pred slabim vremenom zatekli pod veličastni spodmol, ki so ga omenjali že lovci. Prav lovci in pastirji so nam namreč pokazali največ vhodov v jame, kaj vse se skriva globlje, pa ni bilo raziskano. Prvih nekaj deset metrov odkritega podzemnega rova je nakazalo, da smo našli nekaj izjemnega. Poimenovali smo jo Kamniška jama in postala je kraljica vseh jam v visokogorju Kamniško-Savinjskih Alp,« je na odkritje ponosen Rajko Slapnik, ki je bil Kamniški jami v vseh teh letih še vsaj stokrat, strokovno delo, čeprav so mu posvetili toliko let in objavili tudi več obsežnih člankov, pa še ni zaključeno. Letos bodo vse zbrano gradivo o jami objavili tudi v obsežni monografiji.

Aragonitni kristali in endemični hroščki

Poleg same lege ima jama še več posebnosti. V njej so tudi aragonitni kristali, ki so v Sloveniji najdeni le še v Ravenski jami in rudniku Mežica. Aragonit ustvarja skupine iglic rjavkaste barve v obliki ježkov. Temperatura v jami niha od 5,9 do 6,2 stopinje Celzija, v njej pa so odkrili tudi dve novi vrsti jamskih hroščev.

Starosta kamniških jamarjev Vido Kregar in Rajko Slapnik pred vhodom v Kamniško jamo / Foto: arhiv Jamarskega kluba Kamnik

Foto: Rajko Slapnik, arhiv Jamarskega kluba Kamnik

Aragonitni kristali v obliki ježkov

Vhod v Kamniško jamo / Foto: Rajko Slapnik, arhiv Jamarskega kluba Kamnik

Pogovor

... z informacijsko pooblaščenko Mojco Prelesnik o varstvu osebnih podatkov. **Stran 18**

Pogovor

Na Bledu so naziv častni občan podelili tudi zdravniku Branku Brodniku. **Stran 19**

Obletnice

Letos mineva sto šestdeset let od rojstva gledališkega igralca Ignacija Borštnika. **Stran 20**

Od petka do petka

Če pade svoboda medijev, pade tudi demokracija – z njo pa tudi svoboda, so ob mednarodnem dnevu svobode medijev sporočili iz Društva novinarjev Slovenije. / Foto: Simon Šubic

Morski tokovi v slovensko morje večkrat prinesejo plavajoče odpadke, kot se je zgodilo tudi v zadnjih dneh. / Foto: Simon Šubic

Foto: Gorazd Kavčič (arhiv GG)

Papež Frančišek je za novega svetovalca v papeškem svetu za kulturo imenoval zaslužnega nadškofa Antona Stresa.

Svoboda medijev ogrožena

Ob mednarodnem dnevu svobode medijev so v Društvu novinarjev Slovenije opozorili, da je svoboda medijev ena od najbolj ogroženih vrednot sodobnih demokratičnih družb.

Simon Šubic

Brez svobodnih medijev ni demokracije

Zadnji teden smo praznovali dan upora proti okupatorju in dan dela, včerajšnji sicer povsem običajen delovni dan pa je zaznamoval mednarodni dan svobode medijev. Ob tej priložnosti so v Društvu novinarjev Slovenije (DNS) opozorili, da je svoboda medijev ena od najbolj ogroženih vrednot sodobnih demokratičnih družb. »Da bi sredi Evrope ubijali novinarje, se je nekoč zdelo nepredstavljivo. Danes je to realnost, ki jo živimo tukaj in zdaj,« so ob mednarodnem dnevu sporočili iz DNS in poudarili, da se tudi v Sloveniji že več let načrtno ustvarja klima sovraštva do medijev in novinarjev, ki vedno težje opravljajo svoje delo. »Če pade svoboda medijev, pade tudi demokracija. Če pade demokracija, je naslednja na vrsti – svoboda,« so še opozorili. V Združenju novinarjev in publicistov (ZNP) pa so poudarili, da je ustrezna informiranost ljudi možna le ob odprtem in pluralnem medijskem prostoru ter ob medijskih ustvarjalcih, ki so na visoki profesionalni ravni. Svoboda medijev je neločljivo povezana s človekovo svobodo kot eno od glavnih vrednot sodobne zahodne civilizacije, so dodali. Ob tem še pravijo, da so za problematično stanje v medijih in posledično upadanje zaupanja vanje odgovorni tudi medijski ustvarjalci, ne samo zunanji dejavniki: »Sami medijski ustvarjalci so (pre)pogosto voljni sodelavci političnih in ekonomskih centrov moči, katerim sekundirajo pri manipulacijah z dejstvi.«

Ustna obravnava v Bruslju

V sredo je na Evropski komisiji potekala ustna obravnava pisne pritožbe Slovenije proti Hrvaški zaradi nespoštovanja arbitražne razsodbe o meji. Zunanji minister Karl Erjavec je bil v prvih odzivih zadovoljen, saj da je Slovenija v Bruslju predstavila strokovne argumente, Hrvaška pa le politične. »Izkazalo se je, da je bilo na Evropsko komisijo naslovljeno pismo zelo dobro strokovno utemeljeno,« je dejal Erjavec, ki je ocenil, da so slovenski predstavniki v sredo dobili potrdilo, da so svoja stališča argumentirali pravilno in bo to dobra popotnica v primeru nadaljevanja postopka pred Sodiščem EU. Zanimivo, tudi Hrvatje so zadovoljni s potekom ustne obravnave. Državna sekretarka na zunanjem ministrstvu Andreja Metelko-Zgombić tako pričakuje, da Evropska komisija ne bo podprla slovenske tožbe pred Sodiščem EU, ker da se v Bruslju bolj nagibajo k hrvaškim stališčem. V Zagrebu sicer zatrjujejo, da z zavračanjem arbitražnega postopka in izvajanja arbitražne odločbe niso kršili evropske zakonodaje, kar skuša dokazati Slovenija. Evropska komisija ima do 18. junija čas, da poda svoje mnenje o tem vprašanju, nato lahko Slovenija pred Sodiščem EU vloži tožbo zaradi kršenja pravnega reda EU.

Plavajoči odpadki v morju

V slovenskem morju so se v zadnjih dneh pojavile velike količine smeti, ki naj bi jih k nam zanesli tokovi iz južnega Jadrana in iz ustij večjih rek severnega Jadrana. Televizija Slovenija je tako poročala, da med Strunjanom in Koprom v pasovih plavajo stiropor, plastične vrečke in drugi odpadki, posamezne kose pa je morje že naplavilo na obalo. Sektor za varovanje obalnega morja pri upravi za pomorstvo je že od ponedeljka na delu in odstranjuje večje kose, ki bi lahko predstavljali nevarnost za plovbo, čistilna akcija na kopnem pa tudi že poteka. Vodja sektorja za varovanje obalnega morja Arturo Steffe je sicer dejal, da gre za problem celotnega Jadrana: »Zdaj so morski tokovi na žalost vse to prinesli k nam. Ne gre za neko novo onesnaženje, ampak za odpadke, ki plavajo že dolgo in krožijo po Jadranu.« Tokratni odpadki so moteči, količine pa po njegovi oceni niso skrb zbujajoče.

Stres svetovalec v papeškem svetu

Papež Frančišek je za novega svetovalca v papeškem svetu za kulturo imenoval zaslužnega nadškofa Antona Stresa. Kot je dejal nuncij v Sloveniji nadškof Juliusz Janusz, je papeževa odločitev ne le osebno priznanje za nadškofa Stresa, ampak tudi za Cerkev v Sloveniji. Naloga papeškega sveta za kulturo je spodbujanje dialoga med evangeljskim odrešenjskim sporočilom in kulturami našega časa, da bi se te vedno bolj odprle krščanski veri, ki je soustvarjalka kulture in vir navdiha za znanost in umetnost, piše na spletni strani Slovenske škofovske konference. Svet pa v sodelovanju z vatikanskim državnim tajništvom spremlja tudi delovanje držav in mednarodnih organizmov na področju človeške civilizacije in kulture ter sodeluje na simpozijih in kongresih.

Slovenci v zamejstvu (610)

Begunci so krepili narodno zavest

Jože Košnjek

med sosedi

Mohorjeva družba iz Celovca se letos s pogovori in razstavami s skupnim naslovom Skozi čas preizkušenj spominja let po koncu druge svetovne vojne, ko je več kot deset tisoč Slovenk in Slovencev pred novo slovensko oziroma jugoslovansko oblastjo bežalo na Koroško. Njihova usoda je večinoma znana. Preživeli so bili najprej nastanjeni v Vetrinju in kasneje v Lienzu in v Špitalu ob Dravi, kjer je bilo pred tem že taborišče za ruske vojne ujetnike. V letih 1948 in 1949 je večina beguncev odšla v Argentino in le manjši del v Kanado in Združene države Amerike. Nekaj sto jih je ostalo v Špitalu in njihovi potomci živijo tam še danes. Na splošno odnos Koroščev, še posebno tistih, ki so zatajili svoje slovensko poreklo, do beguncev iz Slovenije ni bil prijazen. Na trenutke je bil zelo sovražen, pravi zgodovinar, urednik Mohorjeve iz Celovca Hanzi Filipič. Želeli so se jih čim prej znebiti.

Pretekli teden je bil na Mohorjevi pogovor o povojni emigraciji na Koroškem in njenem doprinosu h krepitvi narodne zavesti. Hanzi Filipič je k besedi povabil direktorja Mohorjeve dr. Karla Hrena, profesorja in politika Lojzeta Dolinarja, ki je bil rojen v begunski družini v Špitalu, pevko svetovne slave Bernardo Fink Inzko, ki je bila rojena slovenskim staršem v Argentini, od leta 1988 pa živi v Svečah na Koroškem, in dolgoletnega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev odvetnika dr. Matevža Grilca. Begunci so v letih bivanja na Koroškem, nekateri pa so tam ostali za stalno, nesporno prispevali h krepitvi narodne zavesti in samozavesti Slovencev na Koroškem kljub nezaupanju, predsodkom in očitkom, da so domobranci in kot taki izdajalci domovine. Koroška je prek njih izvedela, kaj se je med vojno in po njej dogajalo v Sloveniji, Mohorjeva pa je izdajala knjige in druge publikacije, pisane na to tematiko, je poudaril dr. Karel Hren. Poleg tega so begunci, še posebno iz Združenih držav Amerike, za Mohorjevo tiskarno kupili prvi tiskarski stroj in seveda kupovali Mohorjeve knjige. Denarno so pomagali tudi v številnih drugih primerih. Dr. Hren in dr. Matevž Grilc sta poudarila izjemno vlogo begunskih

Dr. Karel Hren, Lojze Dolinar, Hanzi Filipič, Bernarda Fink Inzko in dr. Matevž Grilc (od leve) so sodelovali v pogovoru na Mohorjevi.

učiteljev in duhovnikov pri poučevanju in vzgoji slovenske mladine, čeprav je oblast, tudi tedanja jugoslovanska oziroma slovenska, skušala to preprečiti. Lojze Dolinar je povedal, da je kot slovenski otrok, rojen v begunstvu, doživljal številna ponižanja, tudi med študijem v Ljubljani. Bernarda Fink Inzko je koroško slovensko pesem ponesla v svet. Kot otrok in jih je pela že v Argentini, kasneje pa so postale pesmi dežele, v kateri sedaj živi, del njenega umetniškega delovanja. Slovenski povojni begunci so pustili vidno sled v življenju Slovencev na Koroškem in številni se morajo za to, da so ostali zvesti svojemu narodu in jeziku, zahvaliti prav njim.

Po svetu

Zapustiti Facebook?

Facebook moramo uničiti, Google pa podružbiti. Tako pravi Geert Lovink, nizozemski medijski teoretik, spletni kritik in aktivist. A zdi se, da je spoprijem s spletnimi giganti kakor Don Kihotov boj z mlini na veter ...

Miha Naglič

Nizozemski profesor Geert Lovink (roj. 1959) je prodoren teoretik, aktivist in kritik spletnih medijev; na sliki v Leipzigu leta 2010. / Foto: Wikipedija

Spletni giganti premočni

Je FB sploh mogoče zapustiti? Lovink: »Facebook sem zapustil leta 2010 ob veliki kampanji proti kršitvam zasebnosti. Nekje na sredi poti. Prvi škandali v povezavi s Facebookom so izbruhnili že na začetku, leta 2003. Sedem let po tem sem torej zapustil Facebook skupaj s še 50 tisoč drugimi ljudmi. Leto pozneje smo na Inštitutu za omrežne kulture zagnali kampanjo ''Unlike us'', ''Odvšečkajte nas'', ki se osredotoča na oblikovanje alternative Facebooku. Leta 2015 smo v osrednjem gledališču v Amsterdamu organizirali facebooško poslovilno zabavo. S tem se torej ukvarjamo že kar nekaj časa. Znan nizozemski komik je v svoji televizijski oddaji pozval gledalce, naj skupaj z njim zapustijo Facebook. To je storilo približno 10 tisoč ljudi, točne številke ne moremo izmeriti. Po tej akciji so ga kritizirali in se mu posmehovali, da je zguba, saj ga je poslušalo malo ljudi. Po mojem mnenju to ni pravično. Ljudje, ki zapustijo Facebook, pravzaprav nimajo kam iti. Zato se osredotočamo na alternative, vendar gre za zgodnje poskuse. Facebook ima ogromno denarja. V preteklih mesecih smo lahko prebrali, kako Facebook ustvarja odvisnike, kako odvisnost deluje, kako izkorišča najnovejša spoznanja vedenjske in nevroznanosti, da ustvarja odvisnost od družbenih medijev. Zato sem zelo sočuten do prijateljev in drugih, ki Facebooka ne morejo zapustiti. Ne kritiziram jih. Še posebej zato, ker se majhna podjetja in ljudje, ki živijo v negotovih razmerah ali nimajo dobrih služb, zanašajo na to orodje, včasih celo za preživetje. Zato ni lahko zapustiti Facebooka.« Kaj pa Google, drugi spletni gigant? »Regulacija Googla se mi zdi veliko bolj zanimiva tema kot regulacija Facebooka, kar je po mojem mnenju skoraj nemogoče. Res bi ga morali sesuti, kot je pred kratkim v Berlinu rekel Frank Rieger, Facebook moramo uničiti, uporabil je izraz ''zerschlagen''. Bolj zanimivo postane, ko se začnemo pogovarjati o Googlu. Kaj bi lahko na primer storili? Če se denimo osredotočimo na področje ustvarjanja znanja ... Lahko bi ga prenesli na področje skupnostne lastnine in ga povezali z izobraževanjem, raziskovanjem, šolstvom. Govorim o zelo raznovrstnih področjih, seveda je na prvem mestu iskalnik, pa tudi Google ''scholar'' oz. Googlov učenjak in še nekaj drugih storitev je, pri katerih bi lahko trdili, da gre za temelj našega znanja. To je naše, mi, državljani sveta, smo to znanje ustvarili, to ni last Googla. Mi smo vnesli povpraševanja, mi smo ustvarili dodano vrednost njihovega podjetja. Nekateri že razmišljajo o tem, kako bi to lahko izvedli v praksi. Kako bi ustvarili, ne bi rekel nacionalizacijo, saj to ne more delovati na nacionalni ravni, lahko pa bi delovalo na ravni Evropske unije. Če bi se tega zares lotili, bi morali po mojem mnenju vključiti tudi Wikipedijo v to oblikovanje tako imenovanega ''knowledge commons'', skupnostnega znanja. Wikipedijo uporabljamo namreč zelo pogosto. Gre za neprofitno organizacijo in zelo težko se prebijajo in na skrivaj so v resnici odvisni od Googlovih sredstev. Ne vem, ali veste, ampak Google je bil prisiljen vključiti povezave na Wikipedijo k posnetkom na Youtubu. V ozadju tega je cel škandal, na kratko, želeli so zaščititi otroke pred sporočili, pred vplivi skrajnežev, skrajne desnice. Problem so želeli rešiti tako, da so k videom dodali povezave na Wikipedijo. Vidite, o čem govorim. Zakaj bi k dobičku usmerjeno podjetje, ki ustvari nezaslišano količino denarja, nenadoma izkoristilo nekaj, kar smo zgradili mi, državljani, te spletne vnose z ogromno količino znanja. Ki zdaj stagnira, ker ne more rasti zaradi vrste razlogov. Ampak nenadoma se je k reševanju tega problema pridružil spletni gigant. Bodo rešili Wikipedijo? Ne. Morali bi reči, to bomo vzeli iz vašega podjetja, socializirati moramo Google. Še vedno bo Googlu ostalo ogromno, veliko je podjetij, združenih v njihovem Alphabetnem vesolju ...« (Več na MMC RTV SLO)

Po premirju tudi mir?

»Premirje, ki se vleče že 65 let, se mora končati. Treba si je prizadevati za podpis mirovne pogodbe, potem ko bi razglasili konec vojne.« To je izjavil južnokorejski predsednik Mun Dže In tik pred srečanjem obeh korejskih voditeljev, na katerem sta se 27. aprila dogovorila, da rečeno tudi zares storita.

Predsednika Kim Džong Un in Mun Dže In na korejskem vrhu 27. aprila 2018 / Foto: Wikipedija

Pri sosedih zmaga Lige

Na volitvah v deželni parlament Furlanije - Julijske krajine (FJK) je prepričljivo zmagala desnosredinska protimigrantska Liga Massimiliana Fedrige in na njegovi listi tudi Slovenec Danilo Slokar. Drugi izvoljeni Slovenec Igor Gabrovec je iz stranke Slovenska skupnost, ki je del levosredinske koalicije.

Palača Lloyd Triestino v Trstu, v kateri je sedež deželne vlade FJK. Ta bo odslej v rokah desnosredinske Lige. / Foto: Wikipedija

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (14)

Restavratorski oddelek

Mag. Irena Jeras Dimovska

GORENJSKI MUZEJ

Gorenjski muzej si je že štiri leta po ustanovitvi pridobil delovno mesto restavratorja, ki ga je zasedel mag. Borut Sajovic, akademski kipar in restavrator specialist. V začetnih petdesetih letih je bil vključen v dejavnosti najprej Okrajne spomeniške komisije in pozneje Zavoda za spomeniško varstvo, kjer je sodeloval pri odkrivanju in restavriranju srednjeveškega stenskega slikarstva na Gorenjskem. Tako je poleg konserviranja-restavriranja nepremične kulturne dediščine skrbel tudi za vzdrževanje in konserviranje-restavriranje premične kulturne dediščine. Poleg konserviranja-restavriranja umetniških del je sodeloval pri pripravi dokumentacije umetnostno zgodovinskega gradiva, pri pripravi razstav in stalnih zbirk, kot je na primer ureditev Prešernovega spominskega muzeja, sodeloval je pri oskrbi celotnega gradiva za razstavo Ljudska umetnost na Gorenjskem, pri ureditvi zbirke gotske plastike, Layerjeve zbirke in drugo. Opravljal je strokovni nadzor nad razstavljenim in deponiranim umetnostno zgodovinskim gradivom. Vodil je evidenco stanja umetnostnozgodovinskih predmetov, tako razstavljenih kot shranjenih v depoju. Te je kasneje proučeval, fotografiral in dokumentiral. Sodeloval je pri transportu, izbiri eksponatov za razstave ter poskrbel za predhodno strokovno obdelavo izbranega gradiva. Za potrebe razstav in za muzejsko zbirko je kopiral umetnostnozgodovinske spomenike na terenu, vodil in izvrševal je strokovna dela pri odkrivanju, restavriranju in konserviranju zgodovinskih in umetnostnozgodovinskih predmetov in objektov na terenu, spremljal razvoj konservatorske stroke doma in v tujini ter nove načine dela vnašal v svojo prakso. Od leta 1973 do 1981 se je ukvarjal s kopiranjem najlepših srednjeveških fresk in odlitki arhitekturne srednjeveške plastike na Gorenjskem, ki je doživela predstavitev v začetku aprila 1986 kot dopolnitev stalne zbirke v Stebriščni dvorani Mestne hiše v Kranju, zasnovane že leta 1967. Z nekaj kopijami so v zbirki zastopani tudi akademski slikarji Miha Pirnat, Henrik Marchel in Vinko Tušek. Leta 2012 ob odprtju stalne razstave Prelepa Gorenjska v Gradu Khislstein se je del zbirke kopij srednjeveških fresk preselil v prostore Ullrichove hiše, ki so postali novi upravni prostori Gorenjskega muzeja.

Fototeka Gorenjskega muzeja

Prvi restavrator v Gorenjskem muzeju mag. Boris Sajovic.

Dokumentacijska poročila konservatorsko-restavratorskega oddelka niso bila zasnovana kot dokumentacijski fond samega oddelka. Dokumentarne sledi zato najdemo predvsem v fototeki in v arhivu Gorenjskega muzeja med ostalimi skupnimi poročili.

Pogovor

Bo kar nekaj pravne telovadbe

Mojca Prelesnik

Bliža se 25. maj, ko stopi v uporabo uredba Evropske unije o varstvu podatkov, ki zaostruje pravila za upravljavce zbirk osebnih podatkov, posameznikom pa nudi večji nadzor nad njimi. O bistvenih novostih in dilemah, ki jih prinaša uredba, smo se pogovarjali z informacijsko pooblaščenko Mojco Prelesnik.

Simon Šubic

Kaj je namen uredbe o varstvu podatkov?

»Bistveni namen nove evropske uredbe je poenotenje pravil varstva osebnih podatkov v vseh državah članicah Evropske unije in hkrati poenotenje nadzora nad izvajanjem teh pravil. Prav tako pa uredba zaradi tehnološkega napredka, ki zahteva tudi modernizacijo pravil varstva podatkov glede na nove oblike obdelav in izzive modernih tehnologij, prinaša tudi nekatere novosti. To so na primer strožja opredelitev privolitve za obdelavo osebnih podatkov, v določenih primerih obveznost imenovanja pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov, obveznost izvedbe ocen učinkov na varstvo osebnih podatkov, načelo vgrajenega in privzetega varstva osebnih podatkov. Informacijski pooblaščenec je bistvene novosti povzel v desetih točkah, ki bi jih morali preveriti vsi upravljavci in so dostopne na naši spletni strani. Poleg že omenjenih sem sodijo še preverjanje ustreznosti pogodb z zunanjimi izvajalci o pogodbeni obdelavi osebnih podatkov, popis zbirk v evidenci obdelav, pregled varnostnih politik in kanalov poročanja o varnostnih incidentih ter pregled načinov oziroma postopkov za uveljavljanje pravic posameznikov.«

Uredba bi morala biti prenesena tudi v novi zakon o varstvu osebnih podatkov, ki pa do 25. maja najverjetneje ne bo sprejet ...

»Uredba se bo v vsakem primeru 25. maja začela uporabljati neposredno. Če nov zakon ne bo sprejet, bo to tako za podjetja kot tudi posameznike in ne nazadnje tudi za informacijskega pooblaščenca brez dvoma pomenilo precejšen izziv in nemalo dilem tudi z vidika pravne varnosti. Presojati bo namreč treba, katere določbe starega zakona o varstvu osebnih podatkov veljajo, katere pa so z uredbo v nasprotju in se zato ne uporabljajo več. Kar nekaj pravne telovadbe torej, ki pa nikakor ni dobra.«

Kako so podjetja pripravljena na novo uredbo?

»V praksi zaznavamo, da številna, predvsem mala podjetja kljub dolgoletni veljavnosti sicer zelo dobrega zakona o varstvu osebnih podatkov sedaj prvič slišijo, da to pravno področje sploh obstaja. Veliki sistemi so bolj pripravljeni na uredbo, predvsem zato, ker so že doslej sledili zahtevam obstoječega zakona, uredba pa v resnici pomeni njegovo nadgradnjo.«

Kako bodo morali uredbo upoštevati mediji?

»Kot upravljavci osebnih podatkov, npr. zbirke podatkov o naročnikih, so tudi medijske hiše v enakem položaju kot druga podjetja. V delu, ki pa se nanaša na novinarsko poročanje in torej pravico do svobode izražanja, pa bo še naprej treba iskati ustrezno ravnovesje in tehtati med obema pravicama. Evropsko uredbo mora prav vsaka država članica Evropske unije, torej tudi Slovenija, uporabljati neposredno. Prav zaradi nacionalnega urejanja razmerij med različnimi pravicami pa določena področja splošna uredba prepušča v samostojno ureditev državam članicam. Taka področja so npr. razmerje med pravico do svobode izražanja in varstvom osebnih podatkov, del področja varstva osebnih podatkov v zvezi z arhiviranjem in še nekatera. V tem delu torej, ki se nanaša na razmerje med pravico do svobode izražanja in varstvom osebnih podatkov, do sprejema novega zakona še vedno veljajo tako določbe zakona o medijih kot tudi zakona o dostopu do informacij javnega značaja. Sicer pa bodo o teh vprašanjih odločala sodišča. Informacijski pooblaščenec je namreč pristojen zgolj za vprašanje varstva osebnih podatkov, ki izvirajo iz posameznih zbirk, ne pa za varovanje širše pravice do zasebnosti. Ta je v domeni sodišč, ki bodo morala od primera do primera skrbno tehtati med temi pravicami.«

V naši časopisni hiši smo prejeli že več zahtev po izbrisu člankov s spletne strani. Nekdo je npr. želel, da umaknemo prilogo z oglasom politične stranke, na katerem je bil objavljen kot njen kandidat. Kako naj ravna medij?

»Pravica do pozabe, ki se je marsikatero podjetje in medij boji, je, pogledano od bliže, predvsem nadgradnja oziroma nekoliko drugačno poimenovanje sicer že obstoječe pravice do izbrisa oz. popravka. Njen bistveni namen pa je zagotavljanje izbrisa nezakonito pridobljenih podatkov ali podatkov, katerih namen je resnično izpolnjen, izčrpan in nima več nobenega pomena. Prav nobena pravica pa ni absolutna. Zato tudi ta pravica tudi po novem ne bo prišla v poštev v primerih, ko hrambo določenih podatkov zahteva zakon. V praksi pa bo morala biti skrbno uravnotežena tudi s pravico do svobode izražanja in obveščanja. To pomeni, da bo moral vsak medij zahtevo presojati upoštevajoč vse okoliščine. Vsekakor pa namen te pravice ni izvajanje množične cenzure in brisanje zgodovine ali vsakega članka, ki omenja posameznika in ga zmoti. To, da je npr. nekdo kandidiral na lokalnih ali državnozborskih volitvah, je dejstvo, ki ga ni mogoče izbrisati, a enotnega pravila ni. Spremljati bo treba tudi sodno prakso. Nasploh opažamo, da je prav področje pravic posameznikov pogosto predmet nesporazumov. Poudariti želim, da pravice posameznikov že obstajajo in ne nastajajo s 25. majem, ampak jih v slovenski ustavi in tudi zakonu poznamo že dolgo.«

Ali je medij dolžan na zahtevo iz spletnega arhiva npr. izbrisati članek o obsodbi nekoga, ki se mu je kazen že izbrisala iz kazenske evidence? Kaj tedaj storiti s tiskano verzijo članka?

»Odgovor je v celoti zajet v sodbi Google Spain ali primer Costeja. Nikakor ne velja generalno pravilo, da če gre za staro zadevo, avtomatično sledi izbris. Ta pride v poštev le, če gre za specifične okoliščine – npr. veliko škodo za posameznika, izrazito nerelevanten podatek za posameznika. Javno bolj znane osebe so vsekakor bolj izpostavljene, praviloma pa ti izbrisi potekajo na zahtevo. Klasične oz. papirne verzije se ne cenzurirajo, saj gre predvsem za umike povezav oz. linkov. Vsekakor pa se vedno pazi tudi na pravico medijev, pravico do svobode izražanja in se vedno tehta od primera do primera, katera od pravic prevlada – pravica do svobode izražanja ali pravica do posameznikove zasebnosti. Ločiti je treba razloge in namen izbrisa podatkov iz evidenc, potem ko je izpolnjen rok hrambe, kjer gre za avtomatizem izbrisa, od razlogov za pravico do pozabe, kot je predvidena v primeru medijev. Dejstvo, da je neki podatek izbrisan iz evidence, npr. kazenske, namreč nikakor ne pomeni, da v realnem svetu nihče ne sme več nikoli omeniti s tem povezanih dejstev. Izbris iz kazenske evidence pomeni pravico do pravne rehabilitacije in ne pozabo dejstva, da je nekdo storil kaznivo dejanje. Če bi bila torej pravica do izbrisa absolutna, kar seveda ni, bi to pomenilo, da bi bili upravljavci ves čas dolžni revidirati zgodovino, kar pa seveda ne gre in tudi ni namen te pravice.«

Uredba prinaša ostrejše pogoje za veljavnost privolitev kot ene temeljnih pravnih podlag za obdelavo osebnih podatkov. Kaj to v praksi pomeni?

»To pomeni, da bodo morala vsa podjetja, ki osebne podatke zbirajo in obdelujejo na podlagi naših osebnih privolitev, sedaj preveriti, ali so te veljavne tudi po novi splošni uredbi. Privolitev mora biti predvsem jasna in razumljiva izjava, dana z nedvoumnim pritrdilnim dejanjem in dokazljiva. Posamezniki bomo morali biti že vnaprej obveščeni tudi o tem, da lahko kadarkoli umaknemo svojo privolitev. Dobiti pa bomo morali tudi druge ustrezne informacije, da bomo torej ustrezno obveščeni o tem, komu damo svoje podatke, katere in zakaj ter kakšne pravice imamo. Podjetja bodo seveda imela problem, če nimajo takih privolitev in se ne bodo lotila pridobivanja novih privolitev ali pa jim posamezniki ne bodo ponovno dali svojih privolitev. V teh primerih jih bodo morala iz svojih zbirk brisati.«

Kaj se bo zgodilo z osebnimi podatki, ki smo jih večinoma le s klikom in brez branja splošnih pogojev zaupali Googlu, Facebooku ...?

»Pričakujemo, da bodo podjetja ustrezno prilagodila svoja pravila glede varstva osebnih podatkov in svoje ravnanje, kot je npr. nedavno zagotovil Facebook v zvezi z razkritji v primeru Cambridge Analytica. Ta dogodek je pokazal vse razsežnosti posegov v zasebnost pa tudi, kaj se zgodi s podjetji, ki izgubijo zaupanje ljudi. V praksi pa se bodo na ravni Evropske unije brez dvoma v letu 2018 začeli oziroma se bodo nadaljevali tudi številni inšpekcijski postopki, v katerih se bo pri tovrstnih podjetjih preverjalo, ali se držijo svojih obljub.«

Informacijska pooblaščenka Mojca Prelesnik / Foto: Gorazd Kavčič

»V praksi zaznavamo, da številna, predvsem mala podjetja kljub dolgoletni veljavnosti sicer zelo dobrega zakona o varstvu osebnih podatkov sedaj prvič slišijo, da to pravno področje sploh obstaja. Veliki sistemi so bolj pripravljeni na uredbo, predvsem zato, ker so že doslej sledili zahtevam obstoječega zakona.«

Pogovor

Na Bledu pognal korenine

Branko Brodnik

Naziv častni občan Bleda so letos podelili tudi zdravniku Branku Brodniku, ki je še po upokojitvi izredno dejaven – ne samo na svojem strokovnem področju, ampak še na mnogih drugih, saj se ukvarja tudi z letalstvom, jamarstvom, jadralstvom ...

Mateja Rant

Pravijo, da je težko dobiti priznanje v domačem kraju. Kako torej sami gledate na čast, ki so vam jo izkazali na Bledu?

»To je res neke vrste življenjsko priznanje in izredna čast. Teh nisem vajen prejemati, vedno pa mi je vzpodbudo in veselje pri delu dajal uspešen izid.«

Ob prejemu priznanja ste dejali, da dvomite, da si ga zaslužite, ker ste vedno iskali »kratke poti« v življenju. Kaj ste mislili s tem?

»Bil sem malce ''špekulanta'', kot se temu reče. Vedno sem iskal lažje načine, kako priti do česa. Že pri služenju vojaškega roka, recimo – na koncu nisem niti enkrat ustrelil s puško. Delal sem v kuhinji, moja naloga je bila pomivanje krožnikov, tako da sem jih vsak dan pomil okrog 1600, vse ročno.«

To pa potem ni bila ravno lažja pot?

»Še vedno lažja kot korakati in kopati jarke. Po štirih mesecih in pol, v katerih si opravil redno urjenje, pa so me zaradi znanja nemškega in angleškega jezika na sprejemnem izpitu izbrali za prevajalca na Inštitutu za eksperimentalno medicino na Vojnomedicinski akademiji, kjer sem imel celo svojo pisarno, razen tega sem šel lahko domov za kaka dva dni, kadarkoli sem želel.«

Omenili ste tudi, da ste opravljali enega najlepših poklicev ...

»Težko rečem, da je kirurgija najlepši poklic, je pa zelo stimulativen. Če še enkrat pomislim, je najlepši, pa tudi najkoristnejši poklic učitelja, v katerega moraš vložiti veliko sebe in tudi veliko znati. Sam sem že zelo zgodaj vadil hitro branje in mnemotehniko oziroma vadbo spomina. Imam še vedno veliko knjig na to temo in jih tudi dopolnjujem. V tem sem se zelo izuril, tako da sem recimo v sedmih dneh prebral knjigo, ki je imela več kot tisoč strani, šel na izpit in ga opravil. Če bi bil učitelj, bi že v prvih štirih razredih osnovne šole poskušal mlade naučiti teh tehnik.«

Kako ste po srednji farmacevtski šoli pristali v zdravniškem poklicu?

»Moj učitelj v srednji šoli je bil tudi dr. Franta Mis, eden prvih epidemiologov v Sloveniji, ki je začel cepiti otroke proti otroški paralizi. Preživel je taborišče Dachau in nam je veliko pripovedoval, ne samo o svojem predmetu higiena, ampak predvsem o življenju. On je bil moj vzornik, a sem bil tako slab učenec, da si sploh nisem predstavljal, da bi lahko kdaj študiral medicino. Kar trikrat sem opravljal izpite za medicinsko fakulteto; sprejet sem bil sicer na stomatologijo, kar me ni zanimalo, nisem pa vedel, da bi se po prvem letniku lahko prepisal na drugo smer in mi ne bi bilo treba ponovno na sprejemne izpite.«

Branko Brodnik / Foto: Tina Dokl

Čeprav lep, kot pravite, je po drugi strani zdravniški poklic tudi zelo stresen. Vam je to, da ste radi opravljali to delo, pomagalo, da ste s takim veseljem hodili v službo?

»Kot pri psu, ki za nagrado dobi priboljšek, je za zdravnika to, da bolnik ozdravi, največja nagrada. Največja katastrofa pa je, ko zdravljenje ne uspe, tudi mogoče zaradi neizkušenosti, napake ali neznanja. Čeprav sem opravil več kot pet tisoč večjih operacij, sem si zapomnil vse bolnike, pri katerih je šlo kaj narobe oziroma so nastopile komplikacije. Ko so potem hodili na kontrole, sem jih vedno sprejel mimo vrste, čeprav je včasih pred kirurško ambulanto čakalo tudi po sto ljudi.«

Kot pravite, so vam ljudje vedno zelo zaupali. Kako ste pridobili njihovo zaupanje? Danes, ko se soočamo z velikimi težavami v zdravstvu, je to verjetno veliko težje?

»To je najbrž že v naravi človeka. Ko sem prišel v Bolnišnico Jesenice, je veljala za katastrofalno, nekateri kolegi so menili, da je verjetno najslabša bolnišnica v Jugoslaviji. Takrat nas je bilo na kirurgiji osem zdravnikov, zdaj jih je 23, ampak moji predstojniki so sestavili skupino, v kateri smo zelo sodelovali in nismo tekmovali med seboj. Bolnišnice, kjer vladajo nesoglasja med zdravniki, so zame slabe bolnišnice. Kadar česa nisem vedel, sem se vedno obrnil na tistega, za katerega sem vedel, da lahko pomaga. Zato sem tudi proti konziliju zdravnikov, predvsem ko gre za intimne stvari. Odnos med zdravnikom in bolnikom mora biti na štiri oči, ne pred avditorijem. Naloga zdravnika je, da poskuša pomagati, če sam ne more, pa poskuša najti tistega, ki bi lahko. Sam nikoli nisem bil ljubosumen, če je recimo bolnik prosil za premestitev v drugo ustanovo, vedno sem se sam dogovoril z zdravnikom v Ljubljani.«

Adrenalina vam verjetno ni manjkalo že pri vašem strokovnem delu, kljub temu pa ste našli čas še za vrsto dodatnih aktivnosti, od jamarstva do jadralstva in letalstva ... Od kod energija za vse to?

»Če otrok pogleda v nebo in vidi letalo, si želi, da bi bil v njem. Tako je bilo pri meni z letalstvom. V Lescah je bilo letališče in sem z Bleda peš prihajal gledat letala, padalce, pilote ... Poznal sem vse takratne letalske ase, ki sem jih kasneje tudi osebno spoznal. Z jamarstvom sem se začel ukvarjati, ko se je na Bledu pred štiridesetimi leti ustanovilo društvo za raziskovanje jam, pri katerem je bil gonilna sila Vaclav Novak (Vašek). Sprva je bil naš cilj zaščititi jamo pod Babjim zobom, kasneje smo jo tudi elektrificirali. Ker dosti potujem, to vedno izkoristim tudi za ogled kakšne jame. S kolegi iz društva smo bili v porečju Amazonke in na Galapaških otokih, kjer smo raziskali nekaj novih jamskih objektov.«

Kaj vam je ljubše, da gledate na svet od zgoraj ali spodaj?

»Od zgoraj mi je bolj všeč, vse je bolj lahkotno, jamarstvo pa je zelo naporno in predvsem blatno.«

Pomagali ste vzpostaviti tudi evropsko letalsko medicino v Sloveniji.

»Kot zdravnik sodelujem z Evropsko agencijo za varnost v letalstvu in leta 1996 smo vzpostavili način zdravniških pregledov, kot veljajo za vso Evropo. Pooblaščeni slovenski zdravniki lahko izdajo zdravniško spričevalo za poklicnega pilota iz katerekoli evropske države. Še za avtomobilska zdravniška dovoljenja naši zdravniki ne morejo spričevala izdati za tujca, naše zdravniško spričevalo pa velja povsod po Evropi, tudi za največja potniška letala. Ta čas je za to pri nas pooblaščenih 25 zdravnikov, ki pa se morajo stalno izpopolnjevati po predpisih Evropske agencije za varnost v letalstvu.«

Vaša strast je še jadralstvo ...

»Vedno sem si želel imeti barko. Pred tridesetimi leti se mi je to uresničilo in potem smo vsako leto vsaj mesec in pol pluli po Jadranu in tudi Sredozemlju. Potem pa se je pokazala priložnost, da sem se pridružil znancem, ki so jadrali po svetu. Leta 2010 sem s štirimi kolegi preplul Atlantik, leta 2015 pa smo trije krenili z Mavricija proti Reunionu, Južni Afriki, Namibiji, Sveti Heleni, Asensionu in Fernando de Noronhii do Brazilije, od tam pa z letalom domov.«

Aktivni ste tudi na področju civilne zaščite. Kaj vas žene, da se tako požrtvovalno razdajate za soljudi?

»V štabu civilne zaščite na Bledu so me prosili, naj se jim pridružim, ker so potrebovali zdravnika, pa sem privolil, ker nihče drug tega noče početi, verjetno ker ni plačano. Pri meni je vedno tako, da če me kdorkoli kaj prosi, ne morem odkloniti, zato že več kot dvajset let kot zdravnik sodelujem tudi pri Brajnikovem memorialu, sodeloval sem tudi na dveh padalskih svetovnih prvenstvih in vseh mogočih drugih tekmovanjih. Po drugi strani se ti to tudi povrne, kadar sam kaj potrebuješ, čeprav tega nisem nikoli izkoriščal, saj nikoli nisem česarkoli pričakoval v zameno. Meni je bilo to v užitek, tako sem spoznal veliko ljudi in se z vsemi tudi dobro razumem.«

Pravite, da je marsikje lepo, a tam, kjer odraščaš, poženeš korenine. Kaj vas še vedno veže na Bled?

»Jezero, ki smo ga ''uporabljali'' poleti in pozimi. Moj oče je bil zaposlen v hotelu Toplice in trije otroci smo bili ves čas pri njem, čez dan nismo nič hodili domov.«

Kako gledate na današnji razvoj Bleda, ko se poleti duši v prometu in množici turistov z vsega sveta?

»Nad arhitekturo, ki ta čas vlada na Bledu, sem kar malo razočaran. Začelo se je s hotelom Golf in nadaljevalo s trgovskim centrom Gadafi. Najbolj pa me je prizadelo, ko so od hotela Union do jezera požagali krasen kostanjev drevored. Takrat sem hodil v srednjo šolo v Ljubljano, in ko sem nekega dne prišel domov, je bil drevored požagan in to mi je pustilo veliko rano na srcu. Odnos do dreves se oblikuje najbrž že v otroštvu. Moj oče se je ukvarjal s sadjarstvom, od tega smo imeli denar za plačilo vsaj za enega od otrok za bivanje v dijaškem domu. Vsi trije smo se namreč šolali v Ljubljani.«

Kaj pa se vam je iz vašega otroštva na Bledu najbolj vtisnilo v spomin?

»To, da sem vsako leto pozimi do pasu padel v vodo, pa kljub temu nisem šel domov, ampak smo še naprej do večera drsali.«

»Bolnišnice, kjer vladajo nesoglasja med zdravniki, so zame slabe bolnišnice. Kadar česa nisem vedel, sem se vedno obrnil na tistega, za katerega sem vedel, da lahko pomaga. Zato sem tudi proti konziliju zdravnikov, predvsem ko gre za intimne stvari. Odnos med zdravnikom in bolnikom mora biti na štiri oči, ne pred avditorijem.«

Obletnice

Ignacij Borštnik, umetnik trenutka

Letos se spominjamo 160. obletnice rojstva našega prvega šolanega gledališkega igralca Ignacija Borštnika, ki se je v svojem pestrem odrskem življenju podpisal pod več kot štiristo vlog in režij, večine pa jih ni ustvaril doma, temveč v zagrebškem gledališču.

Aleš Senožetnik

Ignacij Borštnik se je rodil 1. julija 1858 v Cerkljah na Gorenjskem. Njegova rojstna hiša še danes stoji v središču vasi, na ulici, ki so jo Cerkljani nedavno poimenovali po svojem velikem rojaku. Predvsem po zaslugi skrbnika Danijela Novaka je hiša odprta tudi za javnost, med sprehodom po njej pa se lahko obiskovalci pobliže spoznajo s slovenskim igralcem, čigar delo in življenje je dandanes malo znano.

Eden od razlogov za to morda tiči v tem, da je Borštnik ustvarjal v času, ko so bili nosilci slike in zvoka v pionirski dobi razvoja. Čeprav je tedanja tehnologija že omogočala shranjevanje zvoka in slike, pa se do danes ni ohranil noben posnetek, prek katerega bi lahko poslušali njegov glas ali gib. Tudi zato za Borštnikovo gledališko delo še toliko bolj velja, da je bila umetnost trenutka, časa, v katerem je nastalo.

Njegovo življenjsko pot je najtemeljiteje popisal Dušan Moravec v delu Borštnik: Podoba dramskega umetnika. Borštnik se je že v mladih letih odločil, da bo postal igralec, do nastopa na odru Dramatičnega društva pa mu je pomagal Ivan Hribar, nekdanji ljubljanski župan in podpredsednik Dramatičnega društva. Tako se je leta 1882 ljubljanski publiki predstavil z umetniškim imenom Gorazd, ob njem pa tudi Zofija Turk z umetniškim imenom Zofija Zvonar, ki je kasneje postala igralčeva žena in prvakinja ljubljanskih, zagrebških in sofijskih gledaliških odrov.

Pionirji slovenskega gledališča, ki je bilo takrat še v povojih, so sprevideli, da brez šolanih igralcev ne morejo pričakovati kvalitetnih del, in tako je Ivan Hribar Borštnika, ki si je v tistem času utrdil sloves najboljšega ljubljanskega gledališčnika, poslal na šolanje na Dunaj, ki ga je opravil z odličnim uspehom.

Odhod v Zagreb

Po vrnitvi v Ljubljano je hitro ugotovil, da zgolj s preprostimi vlogami za takratno nezahtevno ljubljansko publiko gledališča ne bo moč spraviti na višjo raven. Tako je začel slediti evropskim tokovom in na oder postavil pomembna dela evropskih dramatikov, kot sta Ibsenova Nora in Gogoljev Revizor, režiral pa je tudi dela domačih avtorjev, denimo Jurčičevo Veroniko Deseniško. Ob pomanjkanju domačih besedil je tudi sam začel pisati in tako leta 1890 režiral svoje najbolj znano delo Stari Ilija.

Borštnik je že takrat veljal za igralca – za tedanji čas – sodobnega gledališča, ki je gojil realističen način igranja. A ker je bilo slovensko gledališče takrat še v povojih in je delovalo s skromnimi sredstvi – pa tudi zaradi nesoglasij z nekaterimi drugimi utemeljitelji gledališča pri nas – so Borštnika in Zvonarjevo prignali do odločitve, da kariero nadaljujeta v Zagrebu, kamor sta igralca odšla leta 1894 na povabilo dr. Stjepana Miletića, ki je Borštnika prvikrat videl stati na odru med nastopom v kamniški čitalnici.

Ignacij Borštnik na odru / Vir: Wikipedija

V igro je vnesel realizem

Že v prvem nastopu na odru zagrebškega gledališča je Borštnik – po pisanju Moravca – zablestel. Čeprav je igral v slovenskem jeziku, je s svojo igro osvojil razvajeno in zahtevno publiko ter kritike. Tudi zagrebški nemški častniki so občudovali njegovo »postavnost, sonoren organ, naturnost nastopa, lahkotnost konverzacije, drznost njegovega realizma«, piše Moravec.

Prav zagrebško obdobje, ki je trajalo skoraj do igralčeve smrti leta 1919, je bilo najbolj plodovito v njegovem življenju. Igral je vloge velikanov antične dramatike, Molièrovega Tartuffa, Shakespearovega Hamleta, zdravnika Astrova v Čehovovi drami Striček Vanja, posebno ljubi pa so mu bili nordijski avtorji Ibsen, Hauptmann in Strindberg.

Ob obletnici igralčevega rojstva bodo v Borštnikovi hiši v Cerkljah pripravili kulturni program, v katerem bodo sodelovali tudi nekateri dobitniki Borštnikovega prstana, predstavniki Borštnikovega srečanja in Slovenskega gledališkega muzeja. V počastitev 160. obletnice bodo zasadili tudi potomko najstarejše vinske trte na svetu.

Kljub temu si je ves čas prizadeval za vrnitev v Ljubljano. Kot je pripovedovala njegova soproga, je v prvih tednih »ob urah tesnobnega domotožja ihtel kakor majhen otrok in celo glasno jokal nad indolenco tistih, ki so mu onemogočili delovanje v domovini«, povzema besede Zofije Zvonar Dušan Moravec. Do naselitve v Zagrebu naj bi bil Borštnik veseljak, v zagrebških letih pa postal mrk in molčeč, »samotar, kakršen je živel v zavesti vseh, ki so se srečevali z njim in pozneje popisovali njegov človeški lik«.

Čeprav se Borštnik v Ljubljano ni vrnil kar četrt stoletja, pa je večkrat gostoval na ljubljanskem odru, kjer je ustvaril več prepričljivih vlog. Med njimi velja poudariti predvsem vlogo Kantorja v Cankarjevem Kralju na Betajnovi ter Ritmojstra v Strindbergovi drami Oče.

Preizkusil se je tudi v filmu, in kot je znano, v zadnjih letih življenja sodeloval pri nastajanju prvih hrvaških filmov, med njimi tudi Matije Gubca in Brišem in sodim, za katerega je pripravil tudi scenarij. Žal se noben posnetek do danes ni ohranil, o njegovih filmskih vlogah pa pričajo le fotografije prizorov.

Vrnitev tik pred koncem življenja

V Ljubljano se je po dolgoletnih prizadevanjih, v katerih je naletel na »razočaranja, nerazumevanja in celo ponižanja«, za stalno vrnil šele tik pred koncem svojega življenja. Delo ga je čakalo v obnovljenem ljubljanskem gledališču in predvsem v šoli, kjer bi poučeval mlade rodove slovenskih igralcev.

Po Strindbergovem Ritmojstru, ki velja za njegovo zadnjo vlogo, se je že pripravljal na vlogo župnika v Cankarjevih Hlapcih, a ga je 23. septembra 1919 prehitela smrt. Z njegovim pogrebom pa je povezan še zadnji zaplet, ko je Slovenski gledališki konzorcij, ki je organiziral slovesen pogreb velikega igralca, stroške poskušal naprtiti zagrebškemu gledališču.

Bolj kot po svojem delu je Borštnik danes znan po srečanju in po njem poimenovani najvišji nagradi, ki jo podeljujejo igralcem. Od leta 1970 si je Borštnikov prstan nadelo 48 slovenskih igralcev, ki so svoje umetniško ustvarjanje gradili tudi na ramenih utemeljitelja sodobnega slovenskega poklicnega gledališča.

Igralčeva rojstna hiša v Cerkljah je odprta za obiskovalce. / Foto: Aleš Senožetnik

Že v prvem nastopu na odru zagrebškega gledališča je Borštnik zablestel. Čeprav je igral v slovenskem jeziku, je s svojo igro osvojil razvajeno in zahtevno publiko ter kritike. Tudi zagrebški nemški častniki so občudovali njegovo »postavnost, sonoren organ, naturnost nastopa, lahkotnost konverzacije, drznost njegovega realizma«. A zasebno je menda prav v Zagrebu postal »mrk in molčeč«, kot ga je opisala njegova žena Zofija Zvonar, čeprav je prej veljal za veseljaka. Kljub temu da je v Zagrebu ustvaril večino svojih najboljših vlog, si je ves čas prizadeval za vrnitev v Ljubljano, a želja se mu je izpolnila šele tik pred smrtjo.

Na robu

Ena mesarska, 1. del

Menjam otroka za prašiča

Milena Miklavčič

usode

Jože ali Jožek, kot mu rečejo, se je rodil tik pred drugo svetovno vojno. Bil je nezakonski otrok, tako kot vsi njegovi bratje in sestre. Očeta so dobro poznali, bil je vaški mesar, ki pa je v času kolin rad pogrel tudi kakšno drugo posteljo, ne le svoje, domače.

»Ni nam bilo hudega. Zmeraj smo imeli dovolj jesti, oče je poskrbel tudi za drva, da nas ni zeblo. Mamo in nas, otroke je imel po svoje celo malo rad. Ko ga je malo spil, je pogosto pripovedoval, kako so mu doma zagrozili, da ga bodo razdedinili, če bo še kar naprej hodil k vaški ''vlačugi''. Tako so po krivici imenovali mojo mamo. Oče je moral priseči, da se ji odpove. Da bi zapečatil prisego in ustregel staršem, se je tudi poročil z žensko, ki so mu jo izbrali. Prepis kmetije bi morali le še overiti pri notarju, ko so se po vasi začele širiti čenče, da sta bili moja mama in očetova žena istočasno noseči. Kaj točno se je potem dogajalo, ne vem več, malo sem že pozabil. Vem pa, da so očeta razdedinili, kmetijo so prepisali na drugega sina, očetu pa so kupili mesarski pribor in od takrat naprej, približno od leta 1932, je postal oče najbolj znan mesar v vsej dolini. K mami je začel tudi uradno prihajati. Včasih celo za več tednov. Ko sta se spričkala, je brez besed pospravil svoje stvari in se vrnil k ženi. Pri nas se je rodilo sedem otrok, z ženo jih je imel pet, za najmanj dva pa vem, ki ju je ''pridelal'' še postrani. Jaz sem bil najmlajši. Malo sem mu šel na živce, ker sem bil zelo radoveden in sem kar naprej postavljal vprašanja. Pogosto me je nagnal od sebe tudi z brco, a neuspešno. Nekoč me je s takšno silo odrinil, da sem padel s peči, in to na glavo. Bil sem več ur v nezavesti, a se nihče ni kaj prida vznemirjal zaradi tega. Spominjam se le hudih glavobolov, ki jim v otroštvu ni bilo videti konca. Ko je bilo konec vojne, sem bil star osem let in bi moral iti v šolo. Komaj sem čakal, da vstopim v razred! Bilo nas je več kot trideset, nekateri so bili že skoraj odrasli. Učiteljica me je posadila v prvo klop, ker sem bil najmlajši in bolj kilave postave. Kar naenkrat pa se je spet oglasil hud glavobol. To so bile tako grozne bolečine, da se mi je kar bledlo. Z glavo sem začel udarjati ob klop, pa ne vem, zakaj. Morda zato, ker se mi je zdelo, da bo zaradi zunanje bolečine notranja manjša. Učiteljica se je zelo ustrašila, poslala me je domov z besedami, da nisem pri zdravi pameti. ''Mu vsaj ne bo treba kupiti čevljev!'' se je razveselil oče. Enkrat oktobra, spominjam se, da je bila zjutraj huda slana, me oče že zarana zbudi z besedami, da bom šel služit. Mama mu je govorila, da ne ve, ali je to pametno, on pa se ni oziral na njene besede. Če danes pomislim, sta me takrat prodala. Dobesedno. V naših krajih je bila namreč navada, da kmetijam, kjer je bilo manj kot osem družinskih članov, povojna oblast ni dovolila, da bi redili prašiča. Očetu je šlo za posel, zato me je odpeljal k hiši, kjer so manjkala ena lačna usta.

''Pa da mi ne delaš sramote!'' je pribil, ko me je pustil med tujimi ljudmi. Nisem si upal teči za njim, usedel sem se za peč in smrkal v rokav. V hiši so imeli dan pred tem pogreb, smrdelo je po cvetju, svečah in žegnani vodi. Nisem se mogel zadržati: nagnil sem se malo naprej in vse, kar sem pojedel za zajtrk, izbruhal na tla. Gospodar, ki je stopil v hišo, je že dvignil roko, da bi mi eno prisolil okoli ušes, pa ga zadržala Ančka, njegova žena, z besedami: ''Svojih nisi tepel, tudi drugih ne boš.'' Pozneje sem izvedel, da jima je sedem sinov padlo na različnih straneh med vojno, doma pa sta ostali dve neporočeni sestri, stari starši pa neki bebec – hlapec, ki je bil že v letih. Nakar sem prišel še jaz. Oče jim je spomladi pripeljal prašička. Poslovil se je z besedami, da se jeseni vidimo. Mene ni niti pogledal. Pravzaprav nisem pričakoval, da bi me. Otroci smo bili odraslim zanimivi šele tedaj, ko so imeli od nas kaj koristi. Vem le, da so se moji novi gospodarji pogodili z očetom, da mu bo zato, ker so dobili mene na ''posodo'', ob kolinah pripadalo nekaj mesa.

Moji glavoboli so se vedno bolj stopnjevali. Ko smo dobili na vasi prvega dohtarja, me je teta Ančka, tako sem jo klical, odpeljala na pregled. Četudi je v ordinaciji smrdelo po žganju, je dohtarju uspelo ugotoviti, da sem imel pretres možganov. Predpisal mi je tablete, počitek in hladne obkladke na čelo. Kadar mi je le preveč zvonilo v glavi, sem vzel tableto. A jih je zelo hitro zmanjkalo, saj so si jih izposojali tudi drugi, zlasti takrat, ko je koga od njih bolel zob. Pri devetih letih sem začel obiskovati osnovno šolo. Hitro sem nadoknadil zamujeno, saj so glavoboli počasi pojenjevali. Na teto Ančko sem se zelo navezal, bila mi je kot druga mama. Tudi ona me je imela rada. Očetu ni bilo prav, da bi postal preveč učen. Z menoj je imel druge načrte. Želel me je vzgojiti za mesarja, saj je postajal star in tudi ljubilo se mu ni več toliko kot nekoč. Teta Ančka je redila dva prašiča: enega na račun osmih ust, torej mene, enega pa na šverc. Zanj niso smeli vedeti niti sosedje. Lahko bi se kdo našel in nas zatožil. V svinjak so preselili še mene. Tam sem dobil svojo sobico, kar niti ni bilo slabo. Čisto zraven je bilo tudi stranišče. Tega sem bil vesel zlasti v zimskem času. Moja soba je bila zidana, ostali del svinjaka pa je bil zgrajen, če temu lahko tako rečem, s pomočjo odsluženih opek, starih tramov in desk. Na streho smo položili pločevino. Ponoči večkrat nisem mogel spati, ker je dež veselo škrebljal po njej! V moji sobi smo po tleh – na ilovico – položili deske, stene so se pobelile z apnom, v kot pa so mi postavili gašperček. Teta Ančka je zunaj posadila vinsko trto. A ne toliko zaradi mene kot zato, da je poleti dajala senco prašičem. Pozimi me ni zeblo, saj je bil v predprostoru kotel, v katerem se je kuhal krompir. V času kolin pa so na strop obesili klobase, da so se sušile. Gnojnica, ki je bila speljana kar po bregu, je pa smrdela kot hudič! Spominjam se, da nam je oče vsako pomlad pripeljal dva ''hrvata'' (prašiča, ki so jih pripeljali s Hrvaškega): enega uradno, drugega neuradno. Ko bi vi vedeli, kako sta cvilila, ko ju je oče obrezoval! Prašič je bil zelo cenjena in dragocena žival. Jedel je približno enako hrano kot ljudje. Ančka ju je redno merila s posebnim metrom. Če se ji je zdelo, da sta se premalo poredila, me je v šali spraševala, ali sem slučajno ''padel v njuno korito''. Moja naloga je bila, da sem vsak dan skidal gnoj in ju skrtačil. Ko je prišel oče in ju zaklal, sem jokal kot dež, tako sem se navezal nanju. Oče je s seboj vlačil večji vojaški kovček, v katerem je imel spravljeno orodje, ki ga je potreboval pri klanju. Spominjam se velike ''mašine'' za mletje mesa, številnih nož, sekire, večjega ''štrajharja'' (za brušenje nožev). Trenutki, ko je Ančka pristavila skledo, v katero se je odtekala prašičja kri, so bili nekaj posebnega. Sline so mi tekle ob misli na jetrnice, ki sem jih imel najraje. Oče je zahteval, da sem ves čas stal ob njem.

''Glej in se uči!'' mi je govoril. Če se mu je zdelo, da sem vmes malo ''zaspal'', me je sunil pod rebra. Odrasli so veliko pili, se smejali. Ko se je klal prašič, je bil to velik praznik. Najbolj ''nagravžen'' del je bil tisti, ko so se prala črева. Najlepši pa, ko smo otroci dobili v roke svinjski mehur, ga napihnili in se podili za njim kot za žogo,« se spominja Joško.

Joško se domov ni nikoli več vrnil. Tudi mesar ni postal. Bil je preslaboten za takšen zelo naporen poklic. Pa tudi teta Ančka ga je imela preveč rada, da bi ga brez boja pustila prehitro odrasti. Omogočila mu je, da se je vpisal na šolo za strojnega ključavničarja, pozneje pa je postal še inženir.

»Pot do tja je bila dolga in trnova. Pa ti bom o njej povedal prihodnjič,« je dodal Joško. Kaj sem hotela. Še enkrat sem morala priti na obisk!

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Carniola v bitki za slovenščino

Peter Colnar

V Ljubljani je 1. maja 1838 izšla prva številka revije Carniola, katere naziv je nastal iz imena nekdanje slovanske kneževine v zgornjem Posavju. Dovoljenje za izhajanje je dal 6. marca 1838 ilirski guverner baron Schmidburg. Šlo je za v nemščini pisano domoljubno revijo dveh izdajateljev, novinarja in literata Leopolda Kordeša, ki se je rodil 6. novembra 1808 v Kamni Gorici in Dunajčana Franza Hermanna von Hermannsthala, prijatelja Franceta Prešerna. Carniola je bila revija in zabavni list za umetnost, književnost, gledališče in družabno življenje.

Policijski in cenzurni organi so na novi časopis gledali z velikim nezaupanjem, vendar je Carniola šest let izhajala vsak ponedeljek in petek. Uredništvo revije je redno, vsakih šest mesecev, bralcem napovedalo izhajanje revije v slovenščini. Za izhajanje so morali vedno prositi za vsako številko, temu pa so dodajali vedno prošnjo za pisanje v slovenščini. Dovoljenja za slovenščino z Dunaja niso nikoli dobili. Da je bila revija resnično domovinska, potrjujejo naslovi nekaterih rubrik, na primer Domovinska zgodovina in sestavki o domovini, Galerija slavnih Kranjcev ali Ilirska nacionalnost v sedanji preobrazbi. Tako je Carniola, čeprav v nemščini, negovala zavest Slovencev v času, ki je bil kljub močni cenzuri že zaznamovan z narodnostnim prebujenjem. Revija je objavljala literarne, zgodovinske, narodopisne in zemljepisne članke, uganke, anekdote ter zapise o književnosti in gledališču. Osrednjo pozornost je list namenjal slovenski preteklosti, ki je v času romantike postajala vedno bolj priljubljena in raziskovana. Predstavljali so jo v okviru avstrijske zgodovine kot slaven in spominjanja vreden del narodove identitete.

V tem času so se Slovenci začeli potegovati za svoje narodnostne pravice. Oba urednika sta se lotila tudi objav slovenskih ljudskih pesmi v nemškem prevodu. Velika zasluga Carniole je, da je v času, ko ni bilo slovenskih publikacij, objavljala pesmi Franceta Prešerna v nemškem prevodu. Zadnje leto izhajanja se je Kordeš lotil izdajanja upodobitve kranjskih noš, ki so doživele velik odmev tudi zato, ker je bil revialni ponatis slik v takratnem času nekaj novega. Ob koncu leta 1844 je Carniola predvsem zaradi finančnih težav ugasnila. Bila je lojalna do Avstrije, ampak tudi slovensko patriotična. Odlikovala se je z izbrušenim občutkom za slovensko narodnostno prebujenje. Ob obujanju spominov na slovenske prednike na Gorenjskem ima tako svoje mesto tudi Leopold Kordeš iz Kamne Gorice. Ko so leta 1843 začele izhajati Bleiweisove Kmetijske in rokodelske novice, je zares napočila doba časnikarstva v slovenskem jeziku.

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- **V Škofji Loki se je 30. 4. 1725 rodil kipar Urban Gaber. Pripisujejo mu kipe na stranskih oltarjih v uršulinski cerkvi v Ljubljani in kipe na oltarjih v Grobljah blizu Rodice.**
- **V Kamni Gorici se je 30. 4. 1885 rodil publicist in lovski pisatelj Vladimir Kapus pl. Pichelstein. Med drugo svetovno vojno je bil pogrešan, ko so ga oktobra 1943 nad Kamno Gorico odpeljali sodelavci narodnoosvobodilnega gibanja.**
- **V Škofji Loki se je 1. 5. 1624 rodil zadnji moški poročeni potomec veje Rasp Janez Jurij.**
- **V Kranju se je 1. 5. 1898 rodil slovenski politični delavec in publicist Ivo Štempihar. Leta 1919 je sodeloval v bojih za slovensko severno mejo. Kot pravni svetovalec je zastopal delavce, ki jih je preganjala oblast.**

Prepovedana pica

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Peti maj 1988 je bil običajen četrtek in ne kakšna nedelja, na katere se, vsaj po starih rekih, rojevajo otroci z zlato žlico v ustih. V Tottenhamu na severu Londona pa se je rodilo dekletce Adele Laura Blue Atkins, ki jo zdaj poznajo vse celine pod imenom Adele, dekle z zlatim glasom, ki ni le lep in močan, skoraj mogočen, ampak tudi izpovedno pretresljiv, kar je v popu bolj izjema kot pravilo. Adele je tudi izjemna tekstopiska, kar je dokazala že z albumom z naslovom 21, kar nazorno pove, da ga je izdala pri enaindvajsetih letih.

Odraščala je v delavski družini, ki jo je oče, zasvojen s pijačo, zapustil, ko je bila stara dve leti. Mama se je kljub skromnim sredstvom z izjemno pozornostjo posvečala Adele. Vodila jo je v gledališča, na koncerte, v muzeje, saj si je tudi sama nekdaj želela, da bi študirala umetnost.

Adele je začela peti pri štirih letih, pozneje prepevala na večernih zabavah v krogu poznanih, se vpisala na Šolo za uprizoritvene umetnosti v Londonu in jo 2006 z uspehom končala. Bilo ji je šestnajst let, ko je napisala pesem Hometown Glory (Slava domačemu mestu), in ko je neki prijatelj predvajal njen demo posnetek predstavniku diskografske hiše, Adele kmalu ni bila več anonimna. Začeli so se tudi nastopi na BBC-ju. Zdaj pri tridesetih ima osupljivo zbirko nagrad, od oskarja do zlatega globusa in 15 grammyjev – zlatih gramofončkov, kraljuje na glasbenih lestvicah ... Nekaj časa je bila debeluška, zdaj pa so se kilogrami stopili. Ko je bila 2016 na turneji po Ameriki, so ji prepovedali jesti najljubšo jed – pico. A ne le zaradi kilogramov, tudi zaradi zdravja, saj so ji pečeni paradižniški na njej povzročali hudo zgago in težave z želodčno kislino, ki praska grlo in je smrtna sovražnica zdravih glasilk. Svoje zasebno življenje z možem poslovnežem Simonom Koneckim in sinom Angelom varuje pred paparaci, priznava pa, da jo sin ovija okoli prsta.

Belušev kiš (quiche):

Za 4 osebe potrebujemo: *zavitek zamrznjenega listnatega testa, 500 g zelenih belušev, pest narezanega drobnjaka, žlico narezane melise, sol, poper, 3 jajca, 180 g kisle smetane, 250 g naribanega grojerja ali ementalca, debel fižol ali glinaste kroglice za slepo peko, list papirja za peko.*

Beluše speremo in spodnjo tretjino olupimo, na hitro blanširamo in ohladimo.

Testo odtajamo, ga na pomokani površini razvaljamo in damo v pekač, najbolje v okrogel s premerom 26–28 centimetrov. Prebodemo ga z vilicami in pustimo počivati vsaj 15 minut. Nato ga prekrijemo s papirjem za peko, vsujemo nanj fižol ali glinene kroglice, in v pečici, ogreti na 200 stopinj Celzija, pečemo 10–15 minut. Odstranimo fižol in papir. Ohladimo. Sir naribamo. Narežemo drobnjak in meliso na zelo tenke trakce in jih posujemo po testu. Sir enakomerno posujemo na zelišči, dodamo na dva centimetra narezane beluše in prelijemo z mešanico kisle smetane in razžvrkljanih jajc, ki jo popramo. Dosolimo pa le v primeru, da sir ni preveč slan. Pečemo v pečici, ogreti na 200 stopinj Celzija, dokler močno ne zadiši in je površina zlatorumeno zapečena. Ponudimo s spomladansko solato z jogurtovim prelivom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Pomladni meseci so najboljši čas za rekreativne dejavnosti na prostem. Ni prevroče, zebe nas tudi ne več. Na cestah širokih in ozkih, prometnih in tistih gozdnih se tre kolesarjev. Tudi lastnik rdečega kolesa je oni dan šel v kolesarsko akcijo. Iz priloženega ni razvidno kakršnokoli neprijetno srečanje s stebričkom, ki označuje kolesarsko pot, je pa tega uporabil kot naslonjalo. Na ogled bližnjega novega mostu čez avtocesto na cesti iz Šenčurja v Voklo se je očitno odpravil peš. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nedavne prvomajske proslave so za širjenje svojih političnih idej izkoristili tudi mnogi politiki, ki bodo v prihodnjih dneh in tednih še bolj aktivni. Volivci bomo že čez mesec dni povedali, kdo nas je prepričal in kdo ne ter koga bomo z govorniških odrov »pometli«, do takrat pa bodo metle še varno spravljene v zaodrju. J. P. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (432)

Javna hiša Slovenija

Miha Naglič

»Pred dobrim desetletjem so kamere po naključju ujele neformalni pogovor dvojice akterjev slovenske politike, takratnega predsednika vlade Antona Ropa in takratnega direktorja Mercatorja (podjetja v državni lasti) Zorana Jankovića. Na posnetku Rop Jankoviću reče: ''Veš, kaj nisi povedal? Da sem te jaz postavil za direktorja, da te je politika nastavila. Točno politika te je nastavila, jaz sem te nastavil.'' Pogovor, ki je bil posnet na družabnem dogodku in je prišel na YouTube (Rop napizdi Jankoviča, 2006), je hitro postal viralen ter ima skoraj 200.000 ogledov. / To je knjiga o slovenski politokraciji – spornem vpletanju politike v kadrovanje, slabi plačni politiki, netransparentnem ribarjenju v kalnem, o medijih, ki ne opravljajo svoje funkcije, in o pomanjkanju temeljnih človeških vrednot pri upravljanju slovenske države. O vplivu politike na delovanje državnega aparata, širšega javnega sektorja in gospodarstva v državni lasti. Kaj je pripeljalo do takšnega stanja? In: ali obstajajo načini, da se izvijemo iz teh pasti? / Knjiga ponuja tudi odgovore na ti vprašanji. Pri pisanju sva vzela pod drobnogled vse etaže naše ''javne hiše'' – pri čemer s tem pojmom, ki je knjigi dal naslov, nočeva žaliti spolnih delavk – in ugotovila, da je vloga politike pri odločitvah ključni problem Slovenije, saj občutno presega vpliv, kakršnega naj bi politika sicer imela. Kaj se s politiko v resnici dogaja? Dejanja, ki so v prvih letih samostojne države še veljala za moralno nedopustno ravnanje politika ''per se'', danes postajajo del politične marketinške strategije. Sredstvo političnega marketinga so postala celo kazniva dejanja, češ da gre za politične konstrukte ''konkurence''. Etika delovanja političnih strank se je spremenila, s tem pa tudi standardi še dopustnega ravnanja njenih članov. Kot da bi samoomejevanje in morala, ki ju narekujeta politična odgovornost in ugled stranke, povsem izginila. V interesu strankarskih politik je dandanes žal dovoljeno vse.« (Str. 7–8)

Ko človek prebere to knjigo, še bolj nazorno vidi, kar načelno sicer že ve: da nam je slovenska politokracija ugrabila državo in kaj vse počne z njo. Spremenila jo je v en velik bordel! Franci Demšar pozna anatomijo tega početja in ve za rešitve. Ni čudno, da so (ne)odgovorni dvakrat preprečili, da bi postal direktor UKC, ene največjih javnih hiš v državi. Na tem mestu bi vpletenim, ki povečini nimajo interesa, da se kaj bistvenega spremeni, gotovo pokvaril njihove umazane igre ...

Franci Demšar in Renata Zatler, Javna hiša Slovenija, Politično kadrovanje, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2018, 156 strani

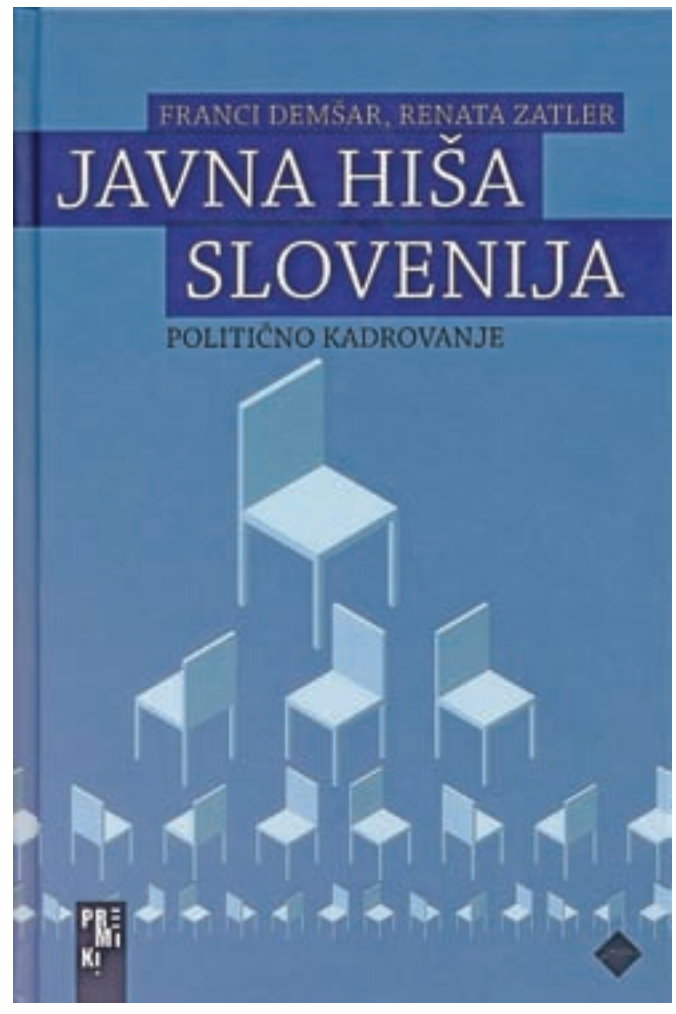

MED MISTRI TUDI GORENJCI

V sklopu projekta Mister Slovenije, ki letos poteka že jubilejno deseto leto, so v ljubljanskem SiTi Teatru izbrali osem finalistov. Na finalu moškega lepotnega tekmovanja se bodo za naziv mister Slovenije potegovali tudi štirje Gorenjci.

Maša Likosar

Tekmovalci so v kopalkah pokazali svoja izklesana telesa. / Foto: Tina Dokl

Projekt Mister Slovenije se letos po treh letih ponovno vrača na svetovni izbor Mister International. Najlepši izmed osmih finalistov, ki bo okronan za letošnjega mistra Slovenije, bo Slovenijo zastopal na svetovnem lepotnem izboru v Aziji, prejel bo tudi številne praktične nagrade in vse leto imel ob sebi z osebnega trenerja, lastnega stilista, frizerja in nutricionista. Letos se v boj za najlepšega moškega v Sloveniji podajajo tudi štirje Gorenjci: Andraž Uhan iz Naklega, Marko Nemc in Matjaž Mavri Boncelj iz Tržiča ter Mart Ogrinc iz Medvod. Poleg njih je na polfinalnem izboru v ljubljanskem SiTi Teatru nastopil tudi David Bobnar iz Cerkelj, a mu preboj v finale ni uspel.

Deset polfinalistov iz cele Slovenije se je sicer predstavilo v treh izhodih. Najprej v oblačilih za prosti čas, pod katera se je podpisal lanski finalist za mistra Slovenije Matic Zajc. Drugi izhod je bil v oblačilih modne oblikovalke Jasmine Gregurič, zadnji pa v modnih kopalkah. Tekmovanje sta glasbeno obarvala Kristie Clé in Gašper Oblak, za plesne vložke pa je poskrbela skupina Mistique Show Group.

Trije kandidati so se že pred nastopom potegovali za neposredno uvrstitev v finale. Na Facebooku na strani Mister Slovenije so najlepši po mnenju sledilcev Matic Finkšt, Luc Kanduti in Žan Pleško zbirali všečke pod slikami fotografinje Ane Gregorič, ki je polfinaliste ujela v objektiv pod prho. Največ všečkov je prejel Luc Kanduti in tako postal neposreden finalist.

Preostalih sedem lepotcev pa je izbrala strokovna žirija, ki je v finale poleg že omenjenih Gorenjcev uvrstila še Nikija Pagona, Petra Škulja in Žana Pleška. Žirijo so sestavljali modna stilistka Maja Lazar, modni oblikovalec Matic Zajc, fotografinja Ana Gregorič, mister Slovenije 2012 Matjaž Kumelj, Martina Drašler, ki je zastopala blagovno znamko naravne kozmetike, modni agent Žiga Trkulja in oblikovalka torbic Teja Jeglič. Modni strokovnjaki so pri tekmovalcih iskali predvsem sproščenost in samozavest. »Ni pomembno le negovano telo, moški mora izžarevati notranjo lepoto in karizmo, iskali bomo predvsem tisti skrivni x-faktor in se odločali na podlagi zgodbe, ki jo bodo podali tekmovalci,« je pojasnil nekdanji mister Matjaž Kumelj.

Gorenjci Andraž Uhan, Marko Nemc, Matjaž Mavri Boncelj in Mart Ogrinc so se uvrstili v finale. / Foto: Tina Dokl

David Bobnar iz Cerkelj se med Gorenjci edini ni uvrstil v finale. / Foto: Tina Dokl

Na prvem filmskem izzivu sodelovale štiri ekipe

Na prvem natečaju FIG – Filmski izziv Gorenjske, ki ga je konec aprila priredil Klub študentov Kranj, so sodelovale štiri ekipe, ki so morale v 48 urah ustvariti petminutni film in ga predstaviti na končni projekciji v Stolpu Škrlovec. Žirija v sestavi Toni Cahunek, Ajda Smrekar in Aljoša Korenčan jim je določila žanr filma, prizor, ki se mora v filmu pojaviti, in karakter ene od oseb. »Najbrž je bilo pričakovano, da bo glede na prvo izvedbo manj prijavljenih ekip, a so vse odlično opravile z nalogo,« je povedal Cahunek in dodal, da so imeli veliko razlogov za zadovoljstvo: od polne dvorane obiskovalcev, sodelovanja kranjskih in okoliških filmskih ustvarjalcev do zelo tekmovalno izenačenih in kakovostnih izdelkov. Skupni zmagovalec je bila ekipa TNB, ki ji je komisija dodelila žanr noir, prizor rezanja mesa in karakter redoljubnost. Po besedah Cahunka gre za »zelo koherenten filmski izdelek, ki je odlično grajen in s šokantnim koncem razkrije, da smo vsi gledalci del zgodbe«. Njegovi ustvarjalci Tim Kern, Tim Vojičič, Tomaž Jamnik in Andrej Ivančič so se razveselili vstopnic za filmski festival v hrvaškem Motovunu. Na drugo mesto so se uvrstile Smokvice in na tretje Kulturno-športno društvo Bela Zvezda, ekipa Subart, ki deluje na kranjskem Trainstationu, pa je prejela nagrado Lokalpatriot za najboljšo predstavitev mesta. Organizatorji želijo, da bi filmski festival FIG postal vsakoletni dogodek.

Veselje zmagovalne ekipe TNB / Foto: arhiv KŠK, Ksaver Šinkar

HUMOR, HOROSKOP

Alemars, s. p., vedeževanje
Tanja 090 43 77
Cena minute je 1,69 EUR + DDV.
Alemars vedeževanje, Dolinšek Tanja s.p., Trboje 33, Kranj

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Kot zunanji opazovalec boste primorani oceniti, kdo ima prav in kdo ne. Ostanite politični in se ne nagibajte preveč samo v eno smer. Priložnost, ki jo dobite na službenem področju, bo dobra iztočnica za okrepitev vaših potencialov.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Pred vami bo odprtih več možnosti za zaslužek in kolebali boste med lažjo in težjo. Dobre rezultate si lahko obetate v obeh primerih. Skrivnosten obisk vam bo dal veliko misliti, saj bo odprl stare rane, ki še niso povsem zaceljene.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Popolnost, ki jo pričakujete od sebe na službenem področju, vas bo močno obremenjevala. Morali si boste priznati, da je čas za počitek. Nekaj časa boste posvetili sebi, kar vam bo koristilo. V vlogi poslušalca boste spregledali svojo zmoto.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Okrepili boste prijateljske vezi in vi sami boste dali pobudo za druženje. Na ljubezenskem področju se ne naprezajte, saj bo vse prišlo samo od sebe. Čeprav bi srce najraje pobegnilo stran od stresa, je najbolje, da se prepustite.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Obnašanja določene osebe ne boste odobravali in z besedami ne boste skopi. Doživetje, ki ste ga skrbno načrtovali, bo izpolnilo vaša pričakovanja. Notranji občutek vam bo sporočal, da je prišel čas za naslednji korak pri poslu.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Težko boste sestavili v besede svoje razmišljanje, zato boste odlašali s pomembnim pogovorom. Iskrenost se bo obrestovala, saj jo boste prejeli tudi nazaj. Svoje misli boste preusmerili v delo, lotili se boste nečesa novega.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Romanca je na vidiku. Začetna napetost v fazi spoznavanja bo kmalu popustila, saj boste začutili veliko povezanost. Zaupana vam bo skrivnost in previdni bodite, da ne prelomite obljube, četudi vas bo še kako mikalo. Presenečeni boste.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Na plan bo stopila vaša umetniška plat in nove ideje bodo prisotne na vsakem koraku. Sedaj je pravi čas tudi za dokončanje že začetih zadev, za katere ste vedno težko našli čas. Konec tedna vas bo razveselil telefonski klic.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
V vas se bo prebudilo zavedanje, da pri določenem dogodku niste ravnali prav. Čustveno boste naravnani in opravičilo bo na mestu. Nasmiha se vam priložnost na službenem področju, ki vas lahko popelje do velikega uspeha.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Z dobrim namenom se boste poskušali vmešati v poplavo nasprotujočih si mnenj. Da ne bi povzročili še večje napetosti, bo tokrat bolje, da se umaknete ob stran. Čas za nasvete bo nastopil kasneje, ko bo juha že ohlajena. Vse bo v redu.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Prijateljstvo, izgubljeno zaradi nepremišljenih besed, bo dobilo priložnost za nov začetek. Nameravali boste veliko postoriti, vendar čas ne bo ravno vaš zaveznik. Srečo boste imeli pri financah, saj se boste ognili večjemu izdatku.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
V vaše življenje bodo vstopili dvomi, ki vas bodo po nepotrebnem zagrenili. V sebi imate moč, za dosego katerega koli cilja. Odločitev za spremembo je na mestu in odlašanja je dovolj. Konec tedna boste dobro izkoristili. Imejte se radi!

TA JE DOBRA

Med računalniškimi programerji

Trije programerji so na nekem računalniškem kongresu stali na stranišču. Prvi opravi malo potrebo in se odpravi k umivalniku in si umije roke. Začne jih zelo pazljivo brisati. Trga koščke papirnate brisače drugega za drugim in si obriše vsako kapljico, ki mu je še ostala na roki.
»V Microsoftu so nas naučili, da smo zelo natančni,« pojasni drugima dvema.
Drugi programer opravi svoje pri pisoarju in se odpravil k umivalniku. Nato odtrga en sam košček papirnate brisače in si briše roke tako, da uporabi samo en centimeter brisače.
»V Intelu smo poleg natančnosti naučeni tudi varčnosti,« pojasni.
Tretji programer, ki prav tako opravi svoje, se odpravi proti vratom in zakliče čez ramo: »V Applu si pa ne ščijemo po rokah!«

Vprašanje za vremenarja?

Zazvoni telefon. Janez dvigne, posluša in zakriči:
»Veste kaj, ne sprašujte tega mene, vprašajte o tem vremenarje.«
Slavka: »Kaj si pa tako jezen?«
Janez: »A veš, da me je en idiot vprašal, ali je zrak čist!«

Različno poimenovanje

Kako ženske rečejo debeluhu brez denarja?
Svinja.
Kaj pa debeluhu, ki ima veliko pod palcem?
Moj mali medo!

Petelin prvak

»Gospod natakar, tale petelin je pa povsem neužiten.«
»No, no, tega pa ne boste govorili, saj je kar sedem let na razstavah osvajal sama prva mesta.«

LAŽJI SUDOKU

1	5	4	3					
	9		6	7		8		4
	6			2				
9			4			3	1	2
		2	8		9	5		
3	4	5			2			9
				8			6	
7		9		6	5		3	
					3	7	2	1

Rešitev:

1	5	4	3	9	8	2	7	6
2	9	3	6	7	1	8	5	4
8	6	7	5	2	4	1	9	3
9	7	8	4	5	6	3	1	2
6	1	2	8	3	9	5	4	7
3	4	5	7	1	2	6	8	9
4	3	1	2	8	7	9	6	5
7	2	9	1	6	5	4	3	8
5	8	6	9	4	3	7	2	1

TEŽJI SUDOKU

4		6	7	5				8
				2		1		
	2				6			4
		4						5
6	1			8			2	3
9						6		
3			9				4	
		9		1				
5				3	4	7		9

Rešitev:

8	7	5	4	2	3	1	9	6
1	2	3	8	9	6	5	7	4
7	3	4	1	6	7	9	8	5
6	1	7	5	8	9	4	2	3
9	5	8	3	4	2	6	1	7
3	6	2	9	7	5	8	4	1
7	4	9	6	1	8	3	5	2
5	8	1	2	3	4	7	6	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN

LETNA GLEDALIŠKA KARTA
AMERIŠKI IGRALEC (LESLIE)
IZIDOR JALOVEC
GLAVNO MESTO BOLIVIJE
REKA V MONGOLIJI
PRIKLOP
ŠVEDSKI SMUČARSKI CENTER
NAJVEČJI MORSKI SESALEC
IVO ŽAJDELA
TENIŠKA IGRALKA ZIDANŠEK
GRŠKI JUNAK, AJANT
ODPRTA POŠKODBA
KITA, KI VEŽE STEGNENICO S PETNICO
NAŠ BIVŠI SMUČAR (B. K.)
OSCAR WILDE
MESTO NA JAPONSKEM
HLAD
GLASBENIK SMOLAR
BAKALAVER GAISER JIRASEK LANDAVER MARACANA
VRAG, SATAN (EVFEM.)
ANTIKVITETA
KAMP
VODNJAK, ŠTIRNA
STREHA NAD IZLOŽENIM OKNOM
ERIC BURDON
POKRAJINA V SAVDSKI ARABIJI
EVA LOGAR
GLASBENIK GALLAGHER
OTORNIK
ZAGON
NEMŠKI PISATELJ (GERD)
STADION V BRAZILIJI
NAJNIŽJI AKADEMSKI NAZIV V ZDA
JAPONSKO OTOČJE
KRATKA ZGODBA O ŽIVALIH
DESKAR KOŠIR
NENADZOROVAN OGENJ
ČOPAST PAPAGAJ
NIVO (ZAST.)
VRATNA PRIPRAVA ZA TRKANJE
JANEŽ PO LATINSKO
JAPONSKA LUKA
OBVESTILO, NAZNANILO
SKLADATELJ HAČATURJAN
LANENO PREDIVO
OBRI
NAŠA REVIJA
TANTAL
NEKDANJA MUČILNA NAPRAVA
GRENAK NAPITEK
VODLJIV ZRAKOPLOV
EVROPSKI VELETOK
SPOLNA ŽLEZA, JAJČNIK
VMESNA ETAŽA
VRSTA UGANKE
KRAJ PRI MARIBORU
LESEN PLUG
IGRALKA THURMAN
VZDEVEK ONASSISA
GIB, MIGLJAJ
NACE SIMONČIČ
AMERIŠKI FILMSKI KIPEC
ORGLAVEC
ITALIK, ITALEC
KOŠARKAR DONČIĆ
IVAN LENDL
SKODELA ZA OMAKO
PERNATA ŽIVAL
PEČAT
ZAMISEL
JURČEK

GORENJSKI GLAS
GOZD, GMAJNA
OKRAS NA ANTIČNIH STEBRIH
NRAV, ZNAČAJ
IGRALEC RANER
AFRIŠKI HRAST
ZEMELJSKI PLAZ NA POBOČJU
KONEC POLOTOKA
ČEŠKI PISATELJ (ALOIS)
AFRIŠKA JEZIKOVNA SKUPINA
PEVEC JUNKAR
ARMENSKI SKLADATELJ (ARAM)
NAUK O OČESNIH BOLEZNIH
MLADA RASTLINA ZA PRESAJANJE
VZDEVEK RADKA POLIČA
POUDAREK
THOMAS NORTON
NEKDANJA ŠTIRISEDEŽNA KOČIJA
LADJA ARGONAVTOV
IGRALKA KEATON
FILMSKA ZVEZDA
KNJIGA Z ZEMLJEVIDI
KARMEN STAVEC
JUDOV SIN
VELIKAN
OPERNI SPEV
GORENJSKI GLAS
TALISMAN
ZBIRKA UMETNIN ZA IZPOSOJO
ZVEZDA V ŠKORPIJONU
ŽELEZU PODOBNA KOVINA (Mn)
DEL CERKVE ZA PEVCE
DRŽAVA V PIRENEJIH
STARORIMSKI POZDRAV
LITIJ
MODEL VOZILA OPEL
SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA (KRATICA)
POKRAJINA V GRČIJI
DEL VIJAKA
JUTRANJA OPOJNA PIJAČA
OPOJ, NARKOZA
TELOVADNA PRVINA
DLAKA (ZAST.)
OREHOVO ŽGANJE
OSEBNA IZKAZNICA
GLAVNO MESTO NIGERIJE
MESTO V ITALIJI
POD
STRAH PRI JAVNEM NASTOPU
ŠAMPION
ROPARSKA PTICA
HOKEJSKI PLOŠČEK
GORENJSKI GLAS
RAZPOSAJEN DEČEK (SLABŠ.)
PAMELA
TOPOVSKO OBSTRELJEVANJE
ZAČINJENA OBARA
CERKVENI KANONIK
GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE
SKAND. MOŠKO IME
SMUČI (SKAND.)
IGOR JELEN
NAOČNIKI
IGRALEC FURIJAN
SL. FILMSKI SNEMALEC (RUDI)
TROPSKA RASTLINA
RADON
MESTO V PAKISTANU
TOLSTOJEV LITERARNI LIK (ANA)
LIVARSKA FORMA
PEVKA KRAJNČAN
JAPONSKA NABIRALKA BISEROV
GRADEŽ (IT. ZAPIS)

Nagrade: 3-krat zgoščenka Alpskega kvinteta ALPSKIH 50 LET

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 18. maja 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

32.	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	

FLEXIBLE - VM RECORDS D.O.O. MENGEŠ, SLOVENSKA CESTA 3, MENGEŠ

DRUŽABNA KRONIKA

PRVOMAJSKA ZABAVA

Med številnimi prvomajskimi zabavami in kresovanji se je eno najbolj živahnih odvilo v Zalogu pri Cerkljah. Pestro pa je tudi v šovu The Biggest Loser Slovenija, od katerega sta se nazadnje poslovila Gorenjca Tomaž Kostanjšek in Eva Aljančič.

A. Se., A. Š.

Dvodnevno zabavo Zbudi me za 1. maj so zaloški gasilci pripravili že tretjič. »Devetič že organiziramo veselico v Zalogu, prva leta je bila junija, zdaj pa je že tretjič za prvega maja. Za to smo se odločili, ker je ob prazniku dela sicer veliko manjših, lokalnih prireditev, malo pa večjih in odločitev se je izkazala za pravilno, saj imamo vsa tri leta zelo dober obisk,« sta nam povedala Miha Škrabar in Matic Plevel, predsednik in podpredsednik zaloških gasilcev, ki so tudi letos pripravili pester program.

Na predvečer praznika je v Zalogu zagorel kres, ozračje pa so še dodatno razgreli člani Ansambla Stil in Mambo Kings, ki so zabave željno publiko na nogah držali do zgodnjih jutranjih ur.

Prvomajsko dogajanje pa je bilo namenjeno otrokom in ljubiteljem narodno-zabavnih melodij. »Vsakič pripravimo nekaj popoldanskega programa za otroke, zabavajo jih klovni, letos pa smo dodali še napihljiv grad,« pravijo zaloški gasilci, ki so tokrat v goste povabili Kumske punce in Ansambel Saša Avsenika, v preteklih letih pa so gostili že domala vse večje slovenske zasedbe – od skupine Pop Design do Modrijanov in Čukov.

Tudi za prihodnje leto pa v Zalogu, kjer so zbrana sredstva namenili za nakup novega orodnega gasilskega vozila, načrtujejo pestro prireditev. A kot pravijo, naj podrobnosti za zdaj ostanejo še skrivnost.

Medtem pa tekmovalci v šovu The Biggest Loser Slovenija pridno topijo odvečne kilograme. Med njimi so bili tudi štirje Gorenjci, a sta se dva že morala posloviti. Kot zadnji je minuli petek po petih tednih izpadel šestdesetletni Radovljičan Tomaž Kostanjšek, ki si je izločitve želel. V zadnjem tednu je celo pridelal dodatni kilogram, saj mu je tehtnica pokazala 146,1 kilograma, v šov pa je vstopil z dobrimi 160 kilogrami. Priznal je, da se v hiši ni dobro počutil, poleg tega so ga začele pestiti zdravstvene težave. Trening in dieto namerava nadaljevati, enako pa je obljubila tudi 29-letna Kranjčanka Eva Aljančič, ki je izpadla teden dni pred njim. Razočarana ni bila, saj se ji je uspelo obdržati mesec dni, v tem času pa je s 126,3 prišla na 114,7 kilograma. Obljubila je, da bo v finalni oddaji prikazala s tridesetimi kilogrami manj. Šov je pred dnevi zaradi družinske tragedije zapustila tudi 51-letna Jeseničanka Marta Kepic, a se želi vrniti. Ta čas tako v šovu hujša le še ena Gorenjka: 34-letna Kranjčanka Rebeka Kanc Markanovič, ki je s 108 prišla 96 kilogramov.

Najmlajši so se v Zalogu zabavali z igrami ... / Foto: Aleš Senožetnik

... in klovni. / Foto: Aleš Senožetnik

Za zabavo nekoliko starejših pa je v torek skrbel Ansambel Saša Avsenika. / Foto: Matjaž Kosmač

Del organizatorske ekipe: Miha Škrabar, Jure Humar in Matic Plevel / Foto: Aleš Senožetnik

Foto: arhiv Planet TV

Izpadli Radovljičan Tomaž Kostanjšek in Kranjčanka Rebeka Kanc Markanovič, ki še naprej hujša v televizijskem šovu.

Jeseničanka Marta Kepic naj bi šov zapustila začasno, Kranjčanka Eva Aljančič pa je že izpadla. / Foto: arhiv Planet TV

VRTIMO GLOBUS

Lea Michele je zaročena

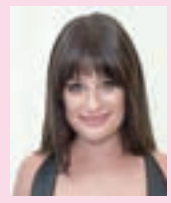

Zvezdnica televizijske serije Glee **Lea Michele (31)** je zaročena z Zandyjem Reichom. Veselo novico je objavila na Instagramu, kjer je z oboževalci delila fotografijo prstana. »Da,« je zapisala podnjo. Zaročenca sta se spoznala lani poleti. »Lani si mi ob tridesetem rojstnem dnevu rekel, da bo to leto najlepše v mojem življenju. Bilo je. Hvaležna sem za toliko stvari, toda mislim, da bo letošnje leto še lepše,« je optimistično zapisala igralka.

Nsync dobili svojo zvezdo

Fantovska skupina Nsync, katere član je tudi **Justin Timberlake,** je dobila svojo zvezdo na pločniku slavnih v Hollywoodu. Poleg članov sta bila na podelitvi tudi voditelj Carson Daly, ki je pred dvajsetimi leti skupino predstavil svetu, ter voditeljica brez dlake na jeziku Ellen DeGeneres, ki je dejala, da so fantje nekoč kradli srca najstnicam in tudi nekaterim radovednim najstnikom. Zasedbo je pričakala množica oboževalcev in dokazala, da so fantje še vedno priljubljeni.

Hčerka Jackieja Chana je brezdomka

Etta, hčerka igralca **Jackieja Chana (64),** pravi, da je zaradi homofobičnih staršev brezdomka, ki spi pod mostom. Osemnajstletnica je plod igralčevega razmerja z manekenko Elaine Ng. Etta in njena partnerka nočeta v zatočišče za brezdomce, saj bi ju kot lezbični par ločili, hrbet pa so jima, kot pravi, obrnili tudi prijatelji. Chan naj nikoli ne bi imel stikov z Etto, nazadnje je živela skupaj z mamo.

Sladke sanje Ariane Grande

Ariana Grande (24) je svojim oboževalcem na Instagramu namignila, da pripravlja novo skladbo. »R.E.M. Sleep,« je bil njen prvi namig, ki bi bil lahko naslov nove pesmi. »Sinoči sem te spoznala, ko sem spala. Ti si zame kot sanje. Bil je takšen dan, če lahko verjameš ...,« je oboževalce razveselila z delčkom teksta, objavila pa je tudi tri oblačke, ki kažejo na tematiko sanj. Pevka je pred kratkim izdala pesem z naslovom No Tears Left to Cry.

Simpatični hostesi Metka Podjed in Simona Lončar sta na prireditvi Zbudi me za 1. maj skrbeli za pijačo in z nasmehom na obrazu polepšali večer marsikateremu gostu. / Foto: Aleš Senožetnik

NAGRADNA KRIŽANKA

BLED
Podoba raja.

HARMONIKE OB BLEJSKEM JEZERU Z ANSAMBLOM SAŠA AVSENIKA

20. 5. 2018

Prijave do 14. maja 2018
harmonike.bled@gmail.com
051 306 089

BP POLIČAJ
IZDELOVANJE NARODNIH NOŠ Mojca in Vili Berce www.narodna-nosa.si
ČEVLJARSTVO ŠTAJNAR IN USNJENA GALANTERIJA
GEMS Integration and Solidarity European Models for Sustainability
Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union
TOTTERMIDI
Medijski pokrovitelj: Gorenjski Glas

www.harmonike-bled.si

SESTAVIL: F. KALAN	OPORNI ZID NA POBOČJU	ČASOPIS	ESTONEC	PRIVRŽENEC DRŽAVNIKA JUANA PERONA	MORALA	NEM. LUTERANSKI TEORETIK (ABRAHAM)	GORENJSKI GLAS	TRETJA POTENCA	POVRŠINSKA MERA	IMPORT / LAHEK GRADBENI MATERIAL														
MAJHNA KOLIČINA ČESA		26					AZERBAJDŽANSKI ŠAHIST (GARI)					37				BIBLIJSKI PRAOČAK	LUKA OB ARALSKEM JEZERU / OKRET						21
PREDHODNIK CD PLOŠČE				18			SEČ / ANTIČNA ZGRADBA V PULI			31		RUSKI PISATELJ (VSEVOLOD) / ENAKI ČRKI							IGRA S KARTAMI / HRVAŠKA POKRAJINA					
ZVEZDOMER								36	SL. ŠAHIST (VASJA) / KAVKAŠKO MLEKO					ZOBOVJE (KNJIŽNO)	32						OSCAR TORRES / SPIKERKA ROŠ		
RADON			KRAJ NA CRESU / REŽISER VAVRA					REKA V KRANJU / AM. IGRALEC (BRAD)				3		ZRAK (LAT.)				MESTO V ITALIJI / NATAŠA URBANČIČ			5		
FIGURA PRI ŠAHU, KMET	10				DIVJI MERJASEC				28														
URADNI SPISI					NATAKAR	ZEMELJSKO JEDRO / REČNA RIBA	38																
ALIIN CALOV EROTIKON IVANOV UNALASKA	VRTNA UTA	BOLNIK Z NADUHO / FILM Z ITO RINO V GL. VLOGI																					
ODSEK, PREDEL							VODNA RASTLINA			23													
EPOHA			20	VEZNIK / NOVOZELANDSKI DOMAČINI	19																		
VIKING																							
ČRTOMIR TAVZES	14		KIRKINA DOMOVINA / NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)																				
ETNOLOG KURET					RIMSKI BOG SMRTI	PLOD																	
IKAR (DALJŠI ZAPIS)			2																				
SRDITO V GLASBI					16																		
STAR SLOVAN	9			KIRK DOUGLAS																			

GORENJSKI GLAS	ČARODEJ	OTOK V ALEUTIH	NOGOMETNI SODNIK SKOMINA	PUŠČAVSKA KAČA, PURSA	ŽIGA RUSTJA	MESTO V ITALIJI	IGRALEC SANDLER	ORODJE ZA PILJENJE, RAŠPA	ZAIMEK, KI UVAJA ODVISNE STAVKE	LITINA, ULIV	ŽENSKI SUKNJIČ	SREDOZEMSKA RASTLINA												
NAŠA GLASBENA SKUPINA					33																			
POMIRILO ZA UBLAŽITEV SPOLNE SLE												8												
STIK ROKE S TRUPOM	24				PTICA, KI VALI / TENISAČICA ZIDANŠEK			12																
OLIVER				PLANINSKA STAJA / GL. MESTO AVSTRIJE						NEZNANEC / BESEDA OB HVALEŽNOSTI														
REKA V MAKEDONIJI		30					TURKOV SOSED	POLDRAG KAMEN		1														
NIKOLAJ SAJKO			MESTO V ISTRI / AVGUST (ZAST.)				29	LEON VIDMAR / KRILATI DEČKI			REKA V ŠPANIJI	KIS (STAR.)												
PRAVOSLAVNA PODOBA			11			ROKOMETAŠ VUGRINEC		25																
VNETJE SLUZNICE						KRILNI IGRALEC PRI NOGOMETU / NAKAZA						39												
GORENJSKI GLAS	VRISKANJE	GRŠKI JUNAK, AJANT / UREDNICA					VERSKA ODDAJA NA TV / LUKA V IZRAELU, EILAT																	
ŠPAGA				IGRALEC DELON	ZADNJI DEL STOPALA					ALBERTO TOMBA / ŠTEVNIK	15													
STARO ODPADNO ŽELEZO				22	ŠNOV V ČESNU / PISATELJICA OŽBALT						NAŠ KARDINAL (FRANC)	RIŽEVO ŽGANJE												
IDILIČNOST	7							LEVI PRITOK DRAVE / ILUSTRATOR	4															
RIBIČ S SAKOM						TREMOLIRANJE / LIK PRI ČETVORKI																		
KRŠKO			NAZIV / LUKA OB AZOVSKEM MORJU			35	JAPONSKI DRŽAVNIK (HAYATO) / TRAVA DRUGE KOŠNJE	13				40												
POSOJILODAJALEC	GRŠKI BOG, THANATOS / VILI AMERŠEK			27					PREGOVOR / AVTOMOBILSKO SVETILO															
				POSODA ZA CVETJE	NADSTROPJE				17		NAŠ GLASBENIK (ADI)	GLASBILO S STRUNAMI												
					BIBLIJSKI PRAOČAK	LUKA OB ARALSKEM JEZERU / OKRET						21												
								IGRA S KARTAMI / HRVAŠKA POKRAJINA																
										OSCAR TORRES / SPIKERKA ROŠ														
							MESTO V ITALIJI / NATAŠA URBANČIČ			5														
					VRŠILEC ANKETE		6																	
					NOVOZELANDSKI KUŠČAR						34													

1. nagrada: darilni bon v vrednosti 20 EUR, Restavracija Labod Bled
2. nagrada: najem čolna ob Blejskem jezeru, Inter games Bled (60 minut)
3. nagrada: partija mini golfa za dve osebi, igrišče Mini golf Bled

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 16. maja 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40

TURIZEM BLED, LJUBLJANSKA CESTA 27, BLED

Na Brniku blagoslovili stranski oltar

Spodnji Brnik – Zadnjo aprilsko nedeljo je bilo na Spodnjem Brniku zopet slovesno. V podružnični cerkvi je dekan Urban Kokalj ob somaševanju cerkljanskega župnika Jerneja Marenka, duhovnega pomočnika Lucijana Potočnika in prelata Stanislava Zidarja blagoslovil obnovljen stranski oltar sv. Jedrt. Po besedah ključarja Cirila Pfeiferja je bilo delo izvedeno strokovno, obnovitvena dela so opravili v delavnici Rudolfa Polnerja v Mariboru. Verniki, številni med njimi so bili oblečeni v narodne noše, so ob tej priložnosti napolnili lepo okrašeno cerkev, bogoslužje so popestrili mešani cerkveni pevski zbor in pritrkovalci. Po slovesnosti je bila pred cerkvijo pogostitev, pri tej so se še posebno izkazale gospodinje s Spodnjega Brnika in iz Vopovelj.

Obnovljeni stranski oltar je blagoslovil dekan Urban Kokalj.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 5. 5.
19.00 VZTRAJANJE
17.15 ZEMLJA: NEPOZABEN DAN
15.20, 18.00, 20.40 MAŠČEVALCI: BREZMEJNA VOJNA
21.00 POČUTIM SE LEPO
15.25 TAKSI 5
13.45 POLDI, PUSTOLOVŠČINE POGUMNEGA PTIČKA, sinhro.
13.40 PETER ZAJEC, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 5. 5.
18.40 VZTRAJANJE
18.20, 20.15 NEVESTA
13.30, 17.40, 20.40, 22.10 MAŠČEVALCI: BREZMEJNA VOJNA
16.00, 19.30 MAŠČEVALCI: BREZMEJNA VOJNA, 3D
16.30, 20.50 RESNICA ALI IZZIV
17.20, 21.10 POČUTIM SE LEPO
19.00 TAKSI 5
22.25 TIHO MESTO
15.30 RAMPAGE: VELIKO RAZDEJANJE
13.45, 15.30 POLDI, PUSTOLOVŠČINE POGUMNEGA PTIČKA, sinhro.
13.50 NE Z MOJO HČERKO
14.20, 16.20 PETER ZAJEC, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 4. 5.
20.00 FILMSKE ZVEZDE NE UMIRAJO V LIVERPOOLU

Sobota, 5. 5., in nedelja, 6. 5.
18.00 DVIGNI SIDRO, sinhro.
20.00 FILMSKE ZVEZDE NE UMIRAJO V LIVERPOOLU

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 5. maja
11.00 Regijska revija plesnih skupin: NAMIG 2018 (v dvorani PGK)

Prvič blagoslovili kolesa

Predzadnjo aprilsko nedeljo je bil pri cerkvi sv. Tomaža v Britofu prvič blagoslov koles.

Maša Likosar

Britof – Župnik Janez Jenko je najprej posvetil bogoslužje kolesarjem in nato blagoslovil kolesa z namenom zaščite in božjega varstva, ob upoštevanju cestno-prometnih pravil. Želi si, da bi blagoslov koles pri njih postala tradicija in bi se vsako leto ob tem času zbralo čim več ljubiteljev kolesarjenja. Pobuda blagoslova je prišla s strani britofskih ključarjev, udejanjil pa jo je Župnijski pastoralni svet. Idejni vodja Matjaž Bogataj je vsem kolesarjem zaželel čim več srečno prevoženih kilometrov in čim manj nezgod.

Kolesa so pripeljali tako vaščani kot tudi člani kolesarske sekcije Društva upokojencev Britof - Predoslje. Vodja sekcije Irena Furlan pravi, da jim blagoslov daje boljši občutek pri vožnji, čutijo zaščito s strani vsemogočnega. Dodaja, da so kolesarji na udaru, glava mora biti ves čas na preži, ker jim vozniki niso naklonjeni. Dejstvo je, da vsako leto na cesti umre kar nekaj kolesarjev in del krivde je tudi na njih, saj se nekateri neprimerno vedejo v prometu, drugi niso varno oblečeni, mnogi pa nimajo čelade. Kolesarski upokojenci iz Britofa so vestni in se prilagodijo svojim sposobnostim. Irena pove, da so zelo aktivni, štejejo kar štirideset članov, srečujejo se vsak četrtek in prevozijo dobršen del Gorenjske, tisti, ki pa so še pri močeh, se podajo celo na Jezersko. Po blagoslovu so se kolesarji družili ob pojedini, ki so jo pripravili s pomočjo domačih gospodinj, lokalnih mesarjev in Krajevne skupnosti Britof.

Župnik Janez Jenko je blagoslovil kolesa v znak božjega varstva. / Foto: Tina Dokl

Pohodniki devetič po stari tovorni poti

Cveto Zaplotnik

Možjanca – Okrepčevalnica Rožmarin z Možjance je predzadnjo aprilsko soboto pripravila tradicionalni, že deveti Pohod po tovorni poti od Možjance do Kokre. Pohodniki, vseh je bilo 37, so se v lepem vremenu najprej povzpeli na Skalco, od koder je lep razgled na dolino Kokre, nato nadaljevali pot na Kope in Davovec ter se potlej po gozdni poti spustili do cerkve v Kokri. Iz Kokre so se z avtobusom odpeljali do Tupalič, od tod pa so se po gozdni poti peš odpravili do Okrepčevalnice Rožmarin, kjer so jim postregli z obaro in jabolčnim zavitkom. Najmlajša pohodnica je bila 10-letna Jerneja Kalan - Neja iz Tupalič, dva udeleženca sta bila iz okolice Žalca, Marjan iz komendske fare pa je pohod popestril z duhovitimi šalami. Organizatorja pohoda Tatjana in Franci Štirn iz Okrepčevalnice Rožmarin že vabita pohodnike na jubilejni, deseti jesenski pohod.

Udeleženci devetega Pohoda po tovorni poti

V cerkev vrnili oltar

Ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik je zadnjo aprilsko nedeljo blagoslovil obnovitvena dela v cerkvi svetega Janeza Krstnika v Ribčevem Lazu.

Andraž Sodja

Ribčev Laz – V podružnični cerkvi sv. Janeza Krstnika, ki je eden najbolj prepoznavnih bohinjskih motivov, saj krasi tudi grb Občine Bohinj, je ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik skupaj z župnikom Martinom Golobom in župnikom iz Bohinjske Bistrice Janezom Burjo blagoslovil končana obnovitvena dela. Slikovita cerkvica, ki izhaja iz 12. stoletja, glede na arheološka izkopavanja pa je bil tu že pred cerkvijo prostor čaščenja, je pomemben kulturno-zgodovinski spomenik. Tako je župnija s pomočjo občine in donatorjev pristopila k obnovitvenim delom fresk v prezbiteriju in glavnega baročnega oltarja, starega 350 let, ki so ga po vrsti zapletov v cerkev vrnili po 12 letih. Župnija Srednja vas je za opravljanje turistične dejavnosti ustanovila tudi podjetje, katerega dolžnost bo skrbeti za cerkev, ki se sicer ponaša z vrsto unikatnih sakralnih umetniških del.

Škof Jamnik je pri sveti maši blagoslovil tudi turistične delavce in se zahvalil vsem, ki skrbijo za cerkev, še zlasti župniku Martinu Golobu. Po prenovi cerkev ponuja tudi prodajo spominkov pri vhodu, omogočen pa je tudi dostop na razgledno točko v zvoniku cerkve, od koder je prekrasen razgled na Bohinjsko jezero.

Gorenjski upokojenci zapeli v Kamniku

Najbolje ocenjeni zbor za 10. reviji pevskih zborov gorenjskih upokojencev je Mešani pevski zbor Društva upokojencev Tržič.

Jasna Paladin

Kamnik – Komisija za kulturo Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske in Društvo upokojencev Kamnik sta v soboto, 21. aprila, v Osnovni šoli Toma Brejca v Kamniku pripravila 10. revijo pevskih zborov z naslovom Gorenjski upokojenci pojejo, na kateri je nastopilo štirinajst zborov, in sicer: MePZ DU Šenčur, MePZ DU Komenda, MePZ Petra Liparja DU Kranj, ŽePZ Josipine Turnograjske DU Preddvor, MePZ DU Brezje, MePZ DU Moravče, MePZ DU za Selško dolino-Železniki, ŽePZ Kulturno društvo Stane Habe DU Domžale, MePZ DU Tržič, MePZ Kulturno društvo Odmev Kranjska Gora iz DU Kranjska Gora, ŽePZ Večerna zarja DU Slovenski Javornik - Koroška Bela, MePZ Slavček DU Lesce, MePZ Vrelec DU Škofja Loka in MePZ DU Kamnik.

Njihove nastope je budno spremljala tričlanska komisija, ki so jo sestavljale Damijana Božič Močnik, Tanja Ahačič in Marija Orešnik. Na prva tri mesta so razvrstili zbore iz DU Tržič (zborovodja Stane Biteznik), DU Slovenski Javornik - Koroška Bela (zborovodja Franci Richter) in DU za Selško dolino - Železniki (zborovodkinja Minka Šmid).

Ekologi brez meja bodo letos čistili zadnjič

Čistilna akcija bo petnajstega septembra.

Mateja Rant

Ljubljana – V društvu Ekologi brez meja so ob dnevu Zemlje predstavili največji svetovni okoljevarstveni dogodek tega leta World Cleanup Day 2018, v sklopu katerega bo po pričakovanjih vsaj pet odstotkov prebivalstva iz 150 držav od Nove Zelandije pa vse do Havajev čistilo v enem dnevu, med njimi tudi prebivalci Slovenije. »Petnajstega septembra bomo še zadnjič očistili Slovenijo, nato pa bomo morali kot družba vse moči usmerjati v preprečevanje nastajanja odpadkov in posledično tudi smetenja,« ob tem sporočajo iz društva. Njihov cilj je namreč, da Slovenija ostane čista za vedno. Verjamejo, da je to moč doseči z zmanjševanjem, ločenim zbiranjem in ponovno uporabo odpadkov. Čistilne akcije s štiridesetletno tradicijo po njihovem pomenijo, da nekateri že štirideset let odpadke nosijo na primer v gozd, drugi pa iz njega. »Čas je, da to presežemo in se posvetimo drugim skupnostnim aktivnostim,« poudarjajo v društvu. Po šestih letih bodo v celoti posodobili register divjih odlagališč, saj so zadnji sistematični popis opravili leta 2012. V sklopu dogodka Očistimo Slovenijo bodo pripravili še številne druge aktivnosti, kot so izobraževalna akademija, ozaveščevalna priporočila ter programi za podjetja in šole, s katerimi želijo doseči zastavljeni cilj vedno čiste Slovenije.

LOTO

Rezultati 35. kroga – 2. maja 2018
14, 25, 28, 29, 36, 37, 39 in 23

Loto PLUS: **2, 7, 19, 23, 26, 28, 38 in 18**
Lotko: **0 0 1 4 7 0**

Sklad 36. kroga za Sedmico: **2.110.000 EUR**
Sklad 36. kroga za PLUS: **50.000 EUR**
Sklad 36. kroga za Lotka: **280.000 EUR**

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
TRST: 22. 5., **GRADEC PRIMARK:** 19. 5., K**OPALNI IZLET ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 21. 5., **VELIKI KLEK/GROSSGLOCKNER:** 5. 7., **DOLOMITI:** 6. 7., **POLJSKA:** 29. 5.–3. 6., prijave za morje **DUGI OTOK** in **OREBIĆ** že sprejemamo. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Ljudsko petje v Hiši čez cesto
Milje – Danes, v petek, 4. maja, bodo ob 19.30 v Hiši čez cesto na Miljah 11 spet prepevali. Nastopili bodo tudi Ljudski pevci Klasje iz Cerkelj. Od 17. do 19. ure si lahko ogledate muzej in makete vlakov, lunaparkov ter tekmujete na maketi avtosteze.

Procesija ob prazniku
Tržič – V petek, 4. maja, Župnija Tržič vabi na slovesno procesijo ob prazniku svetega Florjana, in sicer ob 17. uri pred Gasilski dom Tržič.

Tradicionalna romarska maša
Sv. Jošt nad Kranjem – Župnija Kranj Šmartin vabi v nedeljo, 6. maja, na 6. velikonočno nedeljo, ob 10. uri na tradicionalno romarsko mašo.

Dan odprtih vrat Borštnikove hiše
Cerklje – V Cerkljah bo v nedeljo, 6. maja, od 10. do 18. ure zopet odprla vrata rojstna hiša prvega slovenskega poklicnega in na Dunaju šolanega igralca Ignacija Borštnika. Vabljeni k ogledu stalnih zbirk.

IZLETI

Kolesarjenje po občini Šenčur
Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi na kolesarjenje po občini Šenčur v petek, 4. maja, ter nato vsak petek ob 9. uri. Zbirališče pred Gasilskim domom v Šenčurju. Informacije: Viktor Pravst, tel. 031 512 421.

Na kopanje v Bernardin v Portorož
Kranj – Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj vabi na kopanje v Bernardin v Portorož v torek, 8. maja, popoldne pa si boste ogledali stari del Kopra. Odhodi avtobusa: 6.30 Škofja Loka, 6.45 Stražišče, 7.00 Globus, 7.10 Mercator Primskovo, 7.20 Šenčur, 7.30 Cerklje. Vabijo tudi nečlane društva. Prijave in formacije na tel. 041 424 768.

Jakobova pot po Polhograjskih dolomitih
Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 12. maja, pohodniški izlet po Jakobovi poti po Polhograjskih dolomitih: Stanežiče (sv. Jakob)–Golo Brdo–Katarina–Sv. Jakob–Tehovec–dolina Ločnica–Osolnik–Puštal–Škofja Loka. Skupne zmerne hoje je od 4 do 5 ur, možna bo tudi krajša različica. Informacije in prijave do četrtka, 10. maja, sprejema Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Planinski izlet na Učko
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Učko. Izlet bo v četrtek, 17. maja, odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Creine. Lahke planinske hoje bo od tri ure do tri ure in pol. Vrnitev v Kranj bo predvidoma ob 19. uri. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 14. maja.

V Dolenjske Toplice
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kopalni izlet v Dolenjske Toplice v torek, 22. maja. Odhod s posebnim minibusom bo ob 8. uri izpred Creine. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do srede, 16. maja.

Pohod na Jamnik
Preddvor – Pohodniški skupini Društva upokojencev Preddvor zaradi slabega vremena 17. aprila ni uspelo izvesti pohoda na Jamnik. Prosijo, da se jim priključite v torek, 8. maja, ob 8. uri v Preddvoru na grajskem dvorišču. Prevoz do izhodišča v vasi Rovte je z osebnimi avtomobili.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma
Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi v soboto, 5. maja, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Kristus v nebeškem svetišču (ob 9. uri) ter predavanje Ali je kaj trden most? (ob 10.30).

OBVESTILA

Mini tržnica v Šenčurju
Šenčur – V soboto, 5. maja, bo znova zaživela mini tržnica v Šenčurju. Na stojnicah bodo od 8. do 13. ure ponujali pridelke s kmetij in druge domače izdelke.

Odprti planinski koči na Golici in v Trenti
Kranjska Gora – Planinsko društvo Jesenice obvešča, da sta planinski postojanki Koča na Golici in Koča pri izviru Soče v Trenti odprti.

KONCERTI

Dobrodelni koncert
Škofja Loka – Dobrodelni koncert Župnijske karitas Škofja Loka bo v soboto, 5. maja, ob 20. uri v Sokolskem domu. Vstopnine ne bo, prostovoljni prispevki bodo namenjeni invalidnim otrokom.

GG | IZLET / 9. maja 2018

Koroška in čebelice

Tokrat bo naš izlet čebelarsko obarvan. Pot nas bo vodila čez Jezersko in avstrijsko Koroško v Slovenj Gradec, kjer deluje edini evropski medičar in svečar s tradicijo iz leta 1757. Prikazali nam bodo, kako izdelujejo sveče in lectova srca. Vmes boste lahko pokusili ekološke medenjake, brezalkoholno staroslovansko pijačo in medeno žganje. Nato se bomo odpeljali na Kope, kjer nam bodo v humorističnem šovu prikazali, kako so včasih opravljali gozdarska opravila s starimi orodji. Vmes bo tudi „holcerska" malica – pohorski lonec. Domov se bomo odpeljali skozi Savinjsko dolino in se ustavili v Mozirju, kjer nam bo čebelar prikazal, kako vzgaja čebele, spoznali boste, katere rastline dajo največ medu, nekaj izdelkov boste lahko tudi pokusili.

Vabljeni.

Cena izleta je 34 evrov in vključuje:
prevoz, ogled izdelave medenih sveč in lectovih src, hudomušno predstavitev gozdarskih opravil, obisk čebelarja, degustacijo medu, kosilo in DDV.

Odhod avtobusa: ob 6.30 z AP Radovljica, ob 6.55 z AP Creina Kranj, ob 7.05 z AP Mercator Primskovo, ob 7.25 z AP Škofja Loka.
Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Safari park in Verona
Datum: 12. 5.
Cena: 45 potnikov 49,90 €
35 potnikov 59,90 €

Salzburg in solni rudnik
Datum: 19. 5.
Cena: 40 potnikov 56,00 €
30 potnikov 68,00 €

Gradimo srednjeveški grad
Datum: 26. 5.
Cena: 40 potnikov 43,00 €
30 potnikov 49,50 €

Bavarski gradovi
Datum: 2. 6. - 3. 6.
Cena: 40 potnikov 155,00 €
30 potnikov 175,00 €

Dnevni Gardaland
zabava velike in male
Datum: 19. 5. in 26. 5.
Cena: 45 potnikov 55,90 €

Grčija in Albanija, jesenski oddih
Datum: 1. 9. - 7. 9.
Cena: 40 potnikov 539,00 €
30 potnikov 589,00 €

ALPETOUR Potovalna agencija
Part of Arriva – a DB company
Poslovalnice
Kranj: 04/20 13 220
Škofja Loka:04/51 70 305
Radovljica: 04/53 20 445
Jesenice: 04/58 09 755
Domžale: 01/72 20 016
Ljubljana:01/23 08 505
Tržič:04/59 63 280
Z nami po nova doživetja
www.alpetour.si
ALPETOUR, P.A.D.O.O., ULICA MIRKA VADNOVA 8, KRANJ

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RECEPTI IZ GORENJSKEGA GLASA ZBRANI V KNJIGI
15 EUR
RECEPTI ZA VSE LETNE ČASE
Erika Jesenko
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po telefonu 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Clio 1,6 RXE, l. 1998, klima, veliki servis opravljen, 155.000 km, tel.: 041/260-691 18001490

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18001429

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 18001505

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

KOSTANJEVE kole, za ograje, 170 cm in deske - češnja, javor, jesen, tel.: 041/504-662 18001487

ZA montažni strop - nosilce in polnila, za polovično ceno, tel.: 041/504-662 18001486

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

K3 KERN d.o.o. NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18001499

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

JEDILNI kot, 155 x 185 cm, miza 96 x 130 cm in trije stoli, cena 60 eur, tel.: 031/790-934 18001489

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE Križev pot, 14 postaj + vstajenje, 130 x 100 cm, ogled: Duhovni utrip 6.4.2015, tel.: 040/567-544 18001411

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18001503

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

AGROIZBIRA Prosen Čirče - velika prodajna akcija za olja, filtre, akumulatorje Topla, z brezplačno montažo in 3 letno garancijo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18001398

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah dobite ugodno rezervne dele za program Sip, BCS, ter vse za košnjo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18001399

KUPIM

TRAKTOR Zetor, IMT, Ursus, Univerzale, Deutz, Štore ali TV, letnik in model ni pomemben,, tel.: 031/562-809 18001473

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933 18001496

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČA kokošja jajca, možna dostava, cena po dogovoru, tel.: 041/916-180 18001484

RDEČI in beli jedilni krompir in drobni krompir Bella rosa, Concordia in Adora, primeren tudi za sajenje, lanski uvoz, tel.: 041/282-039 18001492

SEMENSKI krompir, belarosa, ostanek letošnjega sajenja, tel.: 041/342-350 18001488

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, tel.: 04/57-21-605 18001494

ČB teličko, staro 3 tedne, tel.: 041/586-662 18001485

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 18001495

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh - nove višje cene, eko plus. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18001497

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava na dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 18000644

VEČ ČB telic, brejih 8 mesecev, tel.: 041/938-376 18001447

KUPIM

PAŠNE krave s teleti,, tel.: 031/410-418 18001479

OSTALO

PRODAM

DOMAČA zaseka in mast, tel.: 041/989-571 18001491

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 18001419

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIM voznika kombija za prevoze po Sloveniji. B kategorija vozniškega izpita. Z delom se lahko prične takoj. Orel transport Gregor Bergant s.p., Trnje 16, Šk. Loka, 031/564-285, gregor.orel@siol.net 18001480

ZAPOSLIMO voznika kamiona enodnevnih prevozov po Sloveniji, izpit C kategorije (zaželena E kategorija). Agro Mobil, d.o.o., Letališka 37, Šenčur, tel.: 041/698-385, g. Boštjan Bertoncelj 18001421

AS LEŠE išče, za obdobje od srede junija do srede septembra 2018, planšarja za pašo na Lešanski planini. Ponudbe na naslov 'Agrarna skupnost Leše, Leše 36, 4290 Tržič'. Za dodatne informacije pokličite, tel.: 04/59-62-225 18001481

IŠČEMO pomoč pri pobiranju špargljev, Samo Livk, Dorfarje 16, 4209 Žabnica, tel.: 040/244-347 18001472

IŠČEMO - tesarje/montažne delavce, kot okrepitev naše ekipe, za delo v Avstriji in Nemčiji. Plača po dogovoru. Veselimo se vašega klica +386/30-758-314, Janez Grilc. Diaplan Stahl + Holz GmbH, Bahnhof str. 9, Klagenfurt/Celovec, Avstrija 18001445

Če na vaše rolete in okenske police sedajo različni ptički, ki iščejo zavetje pred mrazom, boste s tem priročnikom lahko natančno določili, za katerega ptička gre. Pernati obiskovalci so prikazani v naravni velikosti, zato pri prepoznavanju skoraj ne more priti do pomot.
AKCIJA
Cena knjige, ki je lahko tudi lepo darilo, je 9,90 EUR * poštnina
Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. **Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**
www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Strokovnjakinja s področja kmetijstva nam v uvodu predstavi zanimivosti o krompirju, njegovo zgodovino, prehranske lastnosti in uporabnost posameznih sort krompirja za kulinarične namene. Soavtor knjige ponudi paleto receptov za jedi s krompirjem ter nas navduši za pripravo manj znanih, tudi zahtevnejših krompirjevih jedi. Knjiga pa je bogata tudi s klasičnimi recepti, med katerimi ne manjka niti vedno priljubljeni pražen krompir.
158 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava
12,50 EUR * poštnina
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. **Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**
www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

GG | IZLET // sobota, 12. maj 2018

Z MUZEJSKIM VLAKOM PO BOHINJSKI PROGI

Organizator izleta je ABC Rent a car in turizem.

Vožnja po Bohinjski progi je prav gotovo posebno doživetje. Pogledi na Blejsko jezero, na številne soteske, grape in predore, med katerimi je najdaljši dolg kar 6327 m, so nepozabni. Na vlaku je za potnike dobro poskrbljeno, saj za vzdušje skrbijo vodniki in animatorji. V sestavi vlaka pa je tudi bife vagon, kjer se lahko okrepčamo.

Odhodi: Ob 9.03 odhod muzejske kompozicije z Jesenic mimo Bleda (prihod ob 9.17) in Bohinjske Bistrice (prihod ob 9.48) proti postaji Most na Soči in Kanal do Nove Gorice (prihod vlaka ob 11.59). Ob 16.35 se muzejski vlak iz Nove Gorice po isti progi vrača proti Jesenicam, kamor prispe ob 19.53.

Cena: Redna cena izleta za odrasle je 41 EUR. **Če se na izlet prijavite na Gorenjskem glasu, je cena le 37 EUR.** Redna cena za otroke, stare od 6 do 12 let, je 25 EUR**, če jih prijavite na Gorenjskem glasu, je cena le 22,5 EUR. Otroci do 6. leta potujejo brezplačno!**

Če bi se želeli prijaviti na dodaten izlet v Goriška brda, to sporočite ob prijavi – **DOPLAČILO.**

Cena vključuje:
vožnjo z muzejskim vlakom, animacijski program, vodenje ter organizacijo izleta.

Doplačilo:
za kulinarični izlet v Goriška Brda je 48 EURna osebo

Prijave in rezervacije sprejemamo na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, po tel. št.: 04/201 42 41 ali po e-pošti na narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ZAPOSLIM slikopleskarja, fasaderja, Rihtaršič Jurij s.p., Golniška cesta 11/b, 4000 Kranj, tel.: 041/631-089 18001483

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355 18001246

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18001500

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 18001156

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18001502

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 18001136

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 18001501

ODDAM dvižno košaro, delovna višina 17 m, možna dostava, Kranj z okolico, cena ugodna ter GOTOVINSKI odkup in prodaja vseh rabljenih vozil. Avto Gr, Gašper Ropret s.p, Letališka 22, Šenčur, tel.: 040/653-249 18001163

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 18001482

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18001446

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18001498

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: , 031/836-378 18001504

IŠČEM

PRIJATELJA za pohode, izlete, pomagam v gospodinjstvu, stara sem 64 let, tel.: 030/335-724 18001493

RAZNO

PRODAM

RABLJENO, plastično cisterno za gorivo, 2.000-litrsko, tel.: 041/385-929 18001448

Zahvale, osmrtnice

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglasi@g-glas.si

Gorenjski Glas

V SPOMIN

Tončka Zavrl in Vincencij Kranjec

Mineva 10 let, odkar vaju ni več med nami.
Hvala vsem, ki se ju spominjate in jima prižigate svečke.

Mami in ati, počivajta v miru.

ZAHVALA

V 98. letu je odšla v večnost

Francka Boncelj

p. d. Sitarjeva iz Zgornjih Dupelj

Iskreno se zahvaljujeva sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče in darove za sv. maše. Posebna zahvala velja vsemu osebju Doma starejših občanov Preddvor za dolgoletno oskrbo, pogrebni službi Navček, pevcem, g. župniku Davidu Jensterletu, Plaznikovim in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoča Franci in Ani
Duplje, 24. aprila 2018

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči;
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene žene, mami, mame, sestre, tete, tašče in prijateljice

Milene Kalan

rojene Tolar iz Dolenje vasi
9. 6. 1949 – 24. 4. 2018

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsa izrečena sožalja, podarjeno cvetje, darove in sveče ter tolažbo ob težkih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Akris in pevcem, še posebej Janezu Trilerju. Najlepša hvala tudi Mojci Jelovčan za lepo opravljen govor, trobentaču Tonetu Habjanu ter Marjanu Kalanu za vso pomoč. Zahvala gre tudi g. župniku Antonu Slabetu za lep pogrebni obred. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in ste jo imeli radi.

Žalujoči vsi njeni

Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi mož in ata

Anton Rant

po domače Lovrencov Tone

Ob boleči izgubi našega ata se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste z nami delili žalost in bolečino, nam izrekli sožalje in mu poklonili sveče in cvetje. Hvala g. kaplanu in pevcem za lepo opravljen pogreb, govorniku Vincenciju Demšarju za poslovilni govor ter vsem ostalim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Ivanka, sinovi Tone, Jože in Janez z družinami

ZAHVALA

V 73. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi brat in stric

Mirko Derlink

iz Zale nad Železniki
2. 3. 1946 – 18. 4. 2018

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče, molitve in darove za svete maše. Posebne zahvale izrekamo družinama Ceferin in Božič in še mnogim prijateljem, ki ste mu pomagali. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga obiskovali v domu starejših v Podbrdu in na Petrovem Brdu ter ga v tako velikem številu pospremili na pot slovesa. Hvala osebju zgoraj omenjenega doma za skrbno in ljubečo nego v času njegovega bivanja. Hvala gospodu župniku Tinetu Skoku iz Železnikov za lepo opravljeno pogrebno svečanost. Hvala pogrebni službi Navček in pevcem za prelepo petje. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žalujoči: sestri Tončka in Albinca, nečaki in nečakinje
Martinj Vrh, Tržič in Novaki, 21. aprila 2018

ZAHVALA

Znal si ljubiti, znal si živeti,
tudi bolezni želel se upreti.
Pa ti preprosto in nežno vzela je dih,
zaspal si za vedno, spokojen in tih.

Med nami za hip je nastala praznina,
le žalost neskončna in srčna bolečina.

A glej, ... že naslednji trenutek .....
Napolni jo ljubezen tvoja in spomini lepi.
Sejal si jih povsod in vedno,
ko Ti je bilo dovoljeno živeti.

V 78. letu nas je prehitro zapustil dragi mož, oče in stari oče

Janez Bogataj

iz Zminca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, za spodbudne besede, sočutje in pomoč v težkih trenutkih ob slovesu. Zahvalo izrekamo tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, vsem nastopajočim ter pogrebni službi za spoštljivo slovo od pokojnika. Posebna zahvala dr. Tini Kmet Gril in ekipi nujne medicinske pomoči ZD Škofja Loka za trud v zadnjih urah njegovega življenja. Hvala vam, ki ste ga pospremili na zadnjo pot in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi, ki smo ga imeli radi
Zminec, 24. aprila 2018

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči;
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

V soboto, 21. aprila, se je mnogo prezgodaj poslovil od nas

dr. Silvo Žlebir

iz Dvorij pri Cerkljah na Gorenjskem

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, sošolcem, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, pa tudi za tolažbo, izrečena sožalja in sožalna pisma ter za cvetje, sveče in darove. Zahvaljujemo se duhovniku Jerneju Marenku za lepo opravljen obred, pevcem Cerkvenega mešanega pevskega zbora Andreja Vavkna pod vodstvom Damijane Božič - Močnik za prelepo petje ter pevkam ženskega zbora Carmen manet za občuteno zapeto uvodno pesem. Iskrena hvala tudi generalnemu direktorju Agencije RS za okolje Jošku Knezu za spoštljiv nagovor, v katerem je lepo povzel Silvotovo delo zadnjih let, ter številnim sedanjim in nekdanjim sodelavcem ARSO za vse lepe misli v žalni knjigi. Hvaležni smo tudi onkologu Marku Bocu, dr. med. in skrbnemu osebju Onkološkega inštituta, ki so v času njegovega zdravljenja in v njegovih zadnjih dneh storili vse, kar je bilo mogoče.
Predvsem pa hvala vsem, ki ste Silvota imeli radi.

Žena Sonja, sin Matej, hči Eva z Gašperjem, ata France in sestra Darinka z družino
Dvorje, 30. aprila 2018

Anketa

Spremljali bodo soočenja

Aleš Senožetnik

Začenja se predvolilna tekma, v kateri bomo lahko spremljali soočenja kandidatov za naslednji poslanski mandat. Anketirance smo povprašali, kaj pričakujejo od kampanje in strank, ki se bodo potegovale za njihove glasove.

Foto: Tina Dokl

Marija Bumber, Kranj:

»Predvolilno kampanjo bom seveda spremljala, udeležila se bom tudi volitev. Sicer pa upam, da bodo mesto počasi zavzeli mladi, saj sem starih obrazov že naveličana.«

Primož Peterka, Kranj:

»Soočenja bom spremljal, kolikor bo čas dopuščal. Mislim, da je kar nekaj strank, ki so konkurenčne in se lahko potegujejo za dober rezultat, kaj se bo zgodilo, bomo pa videli.«

Franc Lautar, Kranj:

»Težko se bo odločiti za pravega kandidata. Predlogov je veliko, a mislim, da malo dobrih. Soočenja kandidatov bom spremljal in se v zadnjih dneh odločil, za koga bom glasoval.«

Deljanin Dževdet, Kranj:

»Vedno spremljam dogajanje okoli volitev. Kandidati sicer vedno marsikaj obljubljajo pred volitvami, a žal malo obljub tudi uresničijo. Bomo videli, kako bo tokrat.«

Marija Lesjak, Kranj:

»Kampanjo bom spremljala, kolikor bo čas dopuščal. Kandidatov je kar precej, tudi obljubljajo marsikaj, a težava je realizacija. Upam, da bo vendarle prišlo do sprememb – na bolje.«

Otrokom sadika češplje

Žirovniški župan je že tretje leto zapored podaril sadike dreves vsem malčkom, ki so se rodili v preteklem letu. Leto 2017 je bilo po tej plati rekordno, saj se je v občini rodilo kar 56 otrok.

Urša Peternel

Zabreznica – Žirovniški župan Leopold Pogačar je tudi letos, že tretje leto zapored, ob dnevu zemlje podaril drevo vsem malčkom, ki so se rodili v preteklem letu. Lansko leto je bilo v občini zelo »plodno«, saj se je rodilo kar 56 otrok. Tiana, Nace, Ajda, Jaka, Lucija, Rebeka, Luka, Brina in drugi ljubki malčki so v dar dobili sadiko češplje, ob tem pa sta tako župan kot v. d. ravnateljice Osnovne šole Žirovnica Meta Zupan izrazila veselje, da se število otrok v občini iz leta v leto povečuje. Naj drevesa rastejo uspešno, zdravo, zadovoljno – kot vaši otroci, je staršem na srce položila Zupanova in dodala, da se bodo otroci lahko vsako leto merili z drevesom, kdo raste hitreje ... Poseben pa bo tudi trenutek, ko bo otrok lahko s »svojega« drevesa odtrgal domač sadež za malico, je dejala.

Sadiko češplje je župan Leopold Pogačar podaril 56 malčkom, med njimi tudi malemu Noahu, ki bo prihodnji mesec upihnil prvo svečko. / Foto: Tina Dokl

Župan Pogačar je ob tem povedal, da so akcijo začeli pred tremi leti na pobudo Čebelarske zveze Slovenije. Prvo leto so sadike češnje podarili 45 malčkom, drugo leto sadike hruške 47, letos pa je bilo obdarovancev že 56. Vsako leto izberejo avtohtono sadiko drevesa, z darilom pa sledijo reklu, da naj vsak Slovenec zasadi vsaj eno drevo v svojem življenju.

»Za prihodnost mlade generacije v občini se nam ni bati,« je ob tem dejal župan in staršem tudi obljubil, da bodo za vse otroke zagotovili prostor v vrtcu. Tako bodo 1. septembra odprli nov oddelek vrtca, že jeseni pa še dodatnega za tiste malčke, ki ob vpisu še ne izpolnjujejo pogoja enajstih mesecev starosti. »Tako nihče ne bo ostal brez varstva!« je obljubil župan in ob tem napovedal, da bodo v dveh letih začeli graditi tudi prizidek k vrtcu.

In še to: ker so občani Žirovnice zelo pridni pri skrbi za rodnost, v občini manjka le še 250 občanov, da bodo tudi formalno izpolnjevali pogoj za samostojno občino, to je pet tisoč prebivalcev.

Občina Žirovnica ob rojstvu otroka staršem podari tudi enkratni prispevek, in sicer za prvega in drugega otroka 350 evrov, za vsakega nadaljnjega pa 550 evrov.

April eden najtoplejših

Ana Šubic

Kranj – »Letošnji april je bil skoraj povsod po državi najtoplejši vsaj od leta 1948, ko imamo na voljo primerljive podatke za večje število merilnih mest. Glede na zelo dolge merilne nize v bližnjih državah (Italija, Avstrija, Madžarska ...) sklepamo, da je bil najtoplejši po letu 1800, ko je bilo morda še topleje,« ugotavljajo na Agenciji RS za okolje (Arso).

Povprečna temperatura zraka je bila po nižinah večinoma med 13 in 15 stopinj Celzija, kar je okoli štiri stopinje nad povprečnimi razmerami v letih 1981–2010. Aprila je sicer povprečno po nižinah okoli deset stopinj, a letošnji je bil blizu dolgoletnemu povprečju za maj, ki je običajno pet stopinj Celzija toplejši. »Marsikje na vzhodu države je zmanjkalo le nekaj desetink, da bi dosegli majsko povprečje za obdobje 1981–2010,« so pojasnili.

Aprila je bila povprečna temperatura zraka v Kranju 13,9 stopinje Celzija, v Lescah 12,7, v Ratečah 9,6 in na Kredarici 0,7 stopinje. »V sedmih dneh se je v Kranju ogrelo nad 25 stopinj, 29. aprila pa celo do 27,7. To je za april zelo visoko in je normalno za julij. Le enkrat, 2. aprila, se je temperatura spustila pod ničlo. V Lescah je bilo najtopleje 29. aprila – 26,6, v Ratečah pa 22. aprila – 25,3 stopinje Celzija,« so na Arsu navedli nekaj zanimivih podatkov.

Tudi lani in predlani je bil večji del aprila topel, a je v drugi polovici meseca obakrat nastopila močna ohladitev, ki je prinesla pozebo. Leta 2016 je poleg pozebe še snežilo (27. aprila), tudi po nižinah je marsikje zapadlo več kot deset centimetrov snega. Težak sneg je povzročil snegolom, saj je bilo drevje že olistano.

Frigologu priznanje logist leta

Komenda – Slovensko logistično združenje je letošnjo nagrado logist leta podelilo podelila Alešu in Francu Erčulju, direktorju in prokuristu podjetja Frigologo, ki se je lani preselilo v Poslovno cono Komenda. Priznanje združenje podeljuje za izjemne dosežke na področju logistike, še zlasti pa poudarjajo optimizacijo dela v logističnih podjetjih. V Frigologu po letu dni delovanja v novem logističnem centru ocenjujejo, da imajo približno petdesetodstotne prihranke pri vnosu blaga v skladišče in pretovarjanju, učinkovitejše so tudi komisionirne poti, nova postavitev pa jim omogoča učinkovitejše obvladovanje skladišča. V podjetju so izboljšali tudi energijsko učinkovitost in ocenjujejo, da za en kilogram blaga porabijo do štirideset odstotkov manj energije kot prej.

Ob prazniku čestitka častnega občana Kranja

Kranj – Včeraj, 3. maja, smo imeli svoj praznik tudi novinarji. To je bil mednarodni dan svobode medijev, ob katerem je bilo znova slišati opozorila o še vedno pogosto težkem položaju novinarjev. Kot ugotavlja organizacija Novinarji brez meja, so ozračje sovraštva do novinarjev ter vse pogostejši poskusi nadzora nad mediji grožnja demokraciji po vsem svetu. Ob prazniku smo bili v naši redakciji veseli (edine) čestitke, ki nam jo je poslal častni občan Kranja dr. Milivoj Veličković Perat. »Spoštovani novinarji, iskrena čestitka za vaš mednarodni dan novinarjev. Zelo cenim vaše delo, ker osveščate in izobražujete ljudi, da postanejo kritični do tega, kar se dogaja in kar preberejo v medijih,« je zapisal.

vremenska napoved

Danes in jutri bo spremenljivo do pretežno oblačno vreme s krajevnimi padavinami, deloma nevihtami, ki bodo pogostejše popoldne. Jutri bo ponekod pihal vzhodnik. V nedeljo bo večinoma sončno. V gorah bo možna kakšna popoldanska ploha.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
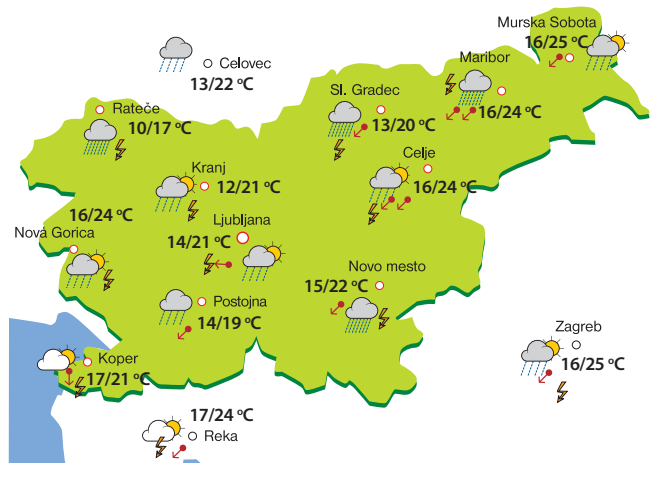
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
12/21 °C	13/23 °C	12/25 °C